

CSENDŐRSÉGI LAPOK

SZERKESZTI: MOHÁCSY LAJOS SZÁZADOS

Szerkesztőség és kiadóhivatal BUDAPEST, I. KER., BŐSZÖRMÉNYI-ÚT 21	Megjelenik minden hó 1-én és 15-én	Előfizetési ára: Egész évre 12 pengő, félévre 6 pengő	Telefon: 1-501-90	Postatakarékpénztári csekk számla: 25.342
--	--	---	----------------------	---

*Hiszek egy Istenben, hiszek egy hazában,
Hiszek egy isteni örök igazságban,
Hiszek Magyarország feltámadásában.*

Amen.

Békesség a földön...

Karácsony a békesség és szeretet ünnepe, így írja az isteni parancs is alap hozzá a krisztusi igazság. Az emberi békességnek valójában mégis más az alapja. A világháború után úgynevezett béketörvényeket hoztak szerencsés nemzetek, amelyeknek azonban csak a háborúhoz volt szerencsésük, a békéhez már hiányzott ez a jóakarattal együtt. Kimondták, hogy soha többé háborút és megalkották a nemzetek szövetségét, amelynek az lenne a rendeltetése, hogy az örök emberi békesség öre, biztosítóka legyen.

Ezt ugyan jól megcsinálták, mert azóta már láttunk háborút. Sokan csodálkoznak fognak, ha megmondjuk, hogy tíznél is többet. Húsz év alatt. Közvetlenül a nagy békefogadkozások, békeszózatok tövéből sarjadtak ki az újabb véres virágok, hát ez a békeharang alaposan megrepedt s rekedten, kísértetiesen kalimpál a világ fölött. De ugyan volt-e valaki abban a gyülekezetben, aki a fogadkozásokat komolyan vette volna? Volt-e, aki ha nem is a krisztusi, de legalább az emberi igazságok békéjét akarta életrehozni?

Szó sincs róla. Mindenki a maga érdeke szerint magyarázta az igazságot és magyarázza azóta is. Szép szóval és ágyúszóval, már amint a másik fél enged a maga igazából, vagy nem enged. A népek udvariasan mosolyognak egymásra, de valójában farkasszemmel néznek, tekintetükben benne lobog az ugrásra készülő tigris hideg elszántsága és könyörtelensége. Műkedvelő békebarátok járják a világot, a nemzetek közötti béke, az egyetemes emberi megbékélés jelszavaitól hangosak az előadótermek, távoli országok sokszor nemesszándékú fiai jönnek el hozzánk is békeszózatokra, de arról az egyről hallgatnak, hogy távoli hazájukban a fegyvergyárak éjjel-nappal lázasan dolgoznak.

Alattomos hajlamú legények megteszik, hogy szelíd arccal közelednek a vetélytárhoz: ne félj, nem bántalak, de hátradugott markukban nyitott bicskát szorongatnak és alkalmas pillanatban bele-döfik a másikba. Így van ez valahogy a népek között is. Ezért van az, hogy bizalmatlanul fogadjuk a szelíden mosolygó béketurbékolásokat. Ezért van az, hogy ellökjük magunktól az édeskés altatópoharat és nem hisszük el, hogy a farkasból bárány lehet. A béke jelszava ma több, mint jelszó.

Hatalmas propagandaeszköz arra, hogy az ellenfél néptömegei álomba merüljenek. Minden ember vágyik a békességre. Nem kell tehát egyéb, mint ezt a természetes vágyat szüntelenül ébrentartani, fokozni és újra, meg újra fokozni egészen a tehetetlenségig, amikor aztán könnyű az ellenféllel elbánni. A világháborúnak különösen a vége felé az ellenséges hatalmak minden eszközt felhasználtak arra, hogy nemcsak katonáink sorában, de a háttérországokban is feltűzeljék, felkorbácsolják, végül már vak és kétségbeesett vággyá tornyosítsák az amúgyis meglevő békevágyat. Nem sajnáltak erre pénzt és fáradságot, nem röstelték a hazugságok, ígéretések tengerét zúdíttani az ellenfél népeire, csak hogy a békevágy az eszméletlenségig megmarkolja az emberek lelkét s eljussanak oda, hogy nem akarnak katonát látni.

Ma már világos, bebizonyított tény, hogy a háborúvesztésben ennek mekkora szerep jutott. Azt még nagyon balga dolog lenne elhinni, hogy a békevágyal úzótt szörnyű játék a világháborúval befejeződött. Az érdekellentétben álló nemzetek már békében annyit ártanak egymásnak, amennyit csak tudnak, hogy háború nélkül is elérjék céljukat, vagy legalább előkészítsék a talajt a háborúhoz. Ebben pedig a békevágyra alapozott propaganda nem utolsó eszköz. Amelyik nép elég vak, hogy higgyen benne és elég puha, hogy a világbéke álmaival aludja felkészülés helyett, a következő háborúban el fog veszni.

Az isteni békesség napján tehát így kell írunk az emberi békességről, ami nincs. Aminek ma csak látszata van. Látnunk kell, hogy a krisztusi békesség vágya közönséges hadiszerszám lett az emberek kezében, hamis fogás, alattomos mákony, agyat és erőt tompító altató, színes angyalszárnyakkal díszített kulissza, amely mögött töltött ágyú s a legázolás, letiprás minden ördögi szerszáma leselkedik a hiszékeny áldozatra. Istenkáromló bűn ez, de így van s ha élni akarunk, akkor ezzel a valósággal kell számolnunk.

Embermilliók hiszik, hisszük és kívánjuk mi is a krisztusi békességet a földön, de a milliók békeakarata fölött természeti, történelmi erők kavarnak s azok emberek feletti erővel sodorják a milliókat. Itt egy véres országhatár, ott egy elragadott gyarmat, amott a kenyértelen népfölösleg: sorozata az okoknak, hogy még a mostani karácsonyt is csak a magunk kis családjá, csak a magunk fajtája-nemzete körében ünnepelhetjük az isteni és emberi békesség igazi hitével és örömeivel. Ezt azonban ünnepeljük is csakugyan hittel, csakugyan bensőséggel, csakugyan szeretettel egymás iránt.

Az olasz büntetőtvénycsönyv.

Írta: PINCZÉS ZOLTÁN alezredes.

(Befejező közlemény.)

Nem büntethető: 1. aki a bűncselekményt véletlenül vagy erőhatalom következtében hajtott végre; 2. akit a bűncselekmény elkövetésére erőszakkal kényszerítettek (ilyenkor a kényszerítő személy felelős); 3. aki a büntetendő cselekményt alkotó ténykörülményre nézve tévedésben volt (de a gondatlanságból eredő ilyen tévedés büntethető); 4. ha a tettes a bűncselekményt más részéről történt megtévesztése következtében követte el (ilyenkor a megtévesztő felel); 5. aki olyan cselekményt követett el, amely a törvény szerint nem büntethető, még ha a tettes abban a hiszemben cselekedett is, hogy bűncselekményt követ el; 6. aki valamely jogot az arról rendelkezni jogosult személy beleegyezésével sért meg vagy veszélyeztet; 7. ha a cselekményt a tettes valamely jog gyakorlása által, illetve jogszabálynak vagy a közhatóság törvényes rendelkezésének teljesítése által követte el; 8. aki jogos védelmet gyakorolt; 9. a közhivatalnok, aki erőszakoskodás leküzdésére hivatásbéli kötelességéből folyóan fegyvert vagy más kényszerítő eszközt használ vagy használt; (ugyanaz a rendelkezés érvényes mindenkire, aki közhivatalnoknak, felszólítására, segítséget nyújt); és végül 10. aki végszükségben cselekedett.

A kísérletet így határozza meg a törvény: „Aki valamely büntett véghezvitelére félreérthetetlen módon irányuló, alkalmas cselekményt követ el, ha azt be nem végezte, vagy ha az eredmény nem következett be: a büntett kísérletéért felel.” A büntett kí-

sérletének büntetése: huszonnégytől harminc évig terjedhető börtön, ha a törvény halálbüntetést ír elő; tizenkét évnél nem rövidebb börtön, ha a büntetés életfogytiglani szabadságvesztés; a többi esetben a büntetettre megállapított büntetésnek egyharmadától kétharmadrészéig terjedő tartama. Ha a tettes a véghezviteltől önként elállott, csak a véghezvitt büntetendő cselekmény miatt felel, ha pedig az eredményt önként elhárította, büntetése a kísérletre megállapított büntetésnek felétől kétharmadáig csökkenthető.

Általános súlyosító körülmények: 1. az aljas vagy hitvány indítóokból cselekvés; 2. a bűncselekménynek azzal a szándékkal történt elkövetése, hogy a tettes más bűncselekményt követhessen el vagy palástolhasson vagy pedig más bűncselekményből származó nyereséget, hasznot, bért biztosíthasson, vagy hogy a maga vagy más büntetlenségét biztosítsa; 3. gondatlan bűncselekménynél: ha a tettes az eredményt előrelátta és a cselekményt mégis elkövette; 4. a könyörtelenség vagy kegyetlenkedés a bűncselekmény véghezvitelénél; 5. a sértett védekezését kizáró körülmények kihasználása; 6. a bűncselekménynek olyan időben történt elkövetése, amikor a tettes előzően elkövetett bűncselekmény miatt idézve volt, vagy ellene elfogató vagy letartóztatási parancs volt kibocsátva; 7. vagyon ellen irányuló vagy nyereségvágyból elkövetett bűncselekményeknél: a sértettnek okozott tetemes vagyoni kár; 8. az elkövetett büntett következményeinek súlyosítása vagy ennek kísérlete; 9. közhivatalnok vagy lelkeszi hivatás kötelességével visszaélés; 10. ha a tettes a cselekményét közhivatalnok, lelkesz, külföldi állam diplomáciai képviselője vagy

Rettentő télsben.

Súlyos hósubában ülnek a hegyek,
köd csatangol szerte a vizek felett,
és nyihogva kacarász, rikkant a szél.
Mebújva a vad hallgatja, mit beszél...

Hallgatnak a völgyben az apró faluk.
Kevés az örömrük, kevés a daluk.
Néma a föld, néma az ég, a világ,
Két csendőr megy lassan a viharon át.

Megy a két csendőr, hallgatva és némán,
Nyomukban a bűn les, ezernyi rémárny.
Gond és nyomorúság, fürtelem és rátság,
Millió év óta örök utjuk futják.

Ránc az öreg csendőr megtépett arcán,
Társa arca pedig szomorú, halvány.
Marcangolt ország bánata kíséri,
Amint a havat lassan végigméri.

Ekkor hirtelen harang csilingel a hegyen:
Mintha sürgetve hirdetné: Most béke legyen!
Béke legyen a földön, az emberek között!
A jó emberek és bűnös emberek között!

Lélekszakadva futja hangja a világot:
„Jézus szereti még ezt a bűnös világot!
Krisztus lesz mindig és ezerszer érette,
Feszüljön ezerszer teste a keresztre!”

S a két magyar csendőr, béke, csend öre,
Rohanva indul a havas tetőre,
„Meggzúletett Jézusunk! Halleluja!
Szűnjék pillanatra életünk bűja!”

Lehullnak ott fent a szikrázó hóra.
Imádkoznak. Oly áldott ez az óra!
Bennük, ki tudja: mi és miért forog?
A két zord csendőr térdelve mosolyog.

Dr. Tegzes Ernő főhadnagy.

konzuli megbízottja ellen követte el; 11. a tettes a házi tekintéllyel, hivatali kapcsolattal, szolgálati viszonyal vagy a vendégszeretettel visszaélt.

Általános enyhítő körülmények: 1. az erkölcsi vagy társadalmi szempontból különösen értékes indítók; 2. más jogtalan magatartása által előidézett felháborodás; 3. néptudatos tömegszugesztiojának hatása alatt cselekvés (de ez nem vehető figyelembe, ha nem engedélyezett vagy tiltott gyűlésről vagy csoportulásról van szó és a tettes szokásos vagy hivatalos bűnöző vagy bűnözésre hajlamos); 4. vagyon ellen irányuló büntettnél a sértettnek okozott igen csekély kár; 5. ha az eredmény bekövetkezéséhez a sértett személy szándékos cselekvésével maga is hozzájárult; 6. teljes jóvátétel, az okozott kár megtérítése az ítélezést megelőzően; a büncselekmény következményeinek elhárítására vagy gyengítésére irányuló tevékenység.

Egy vagy több általános súlyosító vagy enyhítő körülmény fennforgása a büntetés mértékét kötelezően befolyásolja; erre vonatkozóan a törvény határozott rendelkezéseket tartalmaz. Ezekről eltekintve azonban — sőt bizonyos mértékben ezek keretei között is — a bírói mérlegelés szabadon érvényesül.

Nem beszámítható: 1. a 14 éven aluli gyermek; 2. a teljesen elmefogyatékos; 3. a teljesen részeg (de csak akkor, ha a részegséget véletlen vagy erőhatalom idézte elő); 4. aki kábítószer hatása alatt volt (szintén csak akkor, ha ez állapotát véletlen vagy erőhatalom idézte elő); 5. aki a cselekményt szesz ital vagy kábítószer által előidézett krónikus mérgezettség állapotában követte el, ha ennek folytán az értelmi és akaratelhatározási képesége kizárt volt; 6. a süketnéma, ha az értelmi és akaratelhatározási képessége kizárt. (A szokásszerű iszakosság vagy kábítószeres szokásszerű élvezete a büntetést súlyosítja). *A büntetés enyhébb:* ha a tettes részben emefogyatékos; ha ittas volt és az ittassága a beszámíthatóságot nem zárta ugyan ki, de csökkentette és végül, ha a tettes beszámítható ugyan, de fiatalkorú (14—18 éves).

A törvény megkülönböztet: 1. visszaeső büntettest, 2. szokásos büntettest, 3. hivatalos büntettest és 4. bűnözésre hajlamos egyént. Visszaeső, szokásos, vagy hivatalos büntettség, illetve bűnözésre hajlamos egyénné a tettet csak bírói határozat és csak a törvényben megszabott feltételek fennforgása esetében nyilváníthatja. Ennek következménye súlyosabb büntetésen felül, biztonsági rendszabályoknak kötelező vagy megengedett alkalmazása.

Visszaeső büntettes az, aki elítélését követően (esetleg nem azonos), újabb büncselekményt követ el. Ebben az esetben a büntetését egyhatodrészig terjedő mértékben emelni kell. Felerészéig terjedő mértékben kell emelni a visszaeső büntettes büntetését: 1. ha az újabb büncselekmény azonos természetű; 2. ha az újabb büncselekményt a visszaeső a megelőző elítélését követő öt éven belül követte el; 3. ha az újabb büncselekményt a büntetés végrehajtása folyamán vagy azután, illetve azon idő alatt követte el, amely alatt a büntetés végrehajtása alól magát önhatalmán kivonta (szökésben volt). Mellőzheti a bíró a visszaesés megállapítását, ha a tettes által elkövetett egyik cselekmény büntett, a másik kihágás volt, ha az egyik szándékos, a másik szándékon felüli vagy gondatlanságból eredő volt és végül, ha mind a két büncselekmény kihágás volt. Azonos ter-

Szibériai karácsony.

Írta: CZEGLÉDY JENŐ őrnagy.

Nem volt a karácsonyán semmi, csak három-négy gyertya, nem volt alatta semmi, mégis egyik legboldogabb karácsonyom volt...

... Távolságra, sok ezer kilométerre, ezelőtt húsz esztendővel, amikor a karácsony eléréséhez sem volt sok reményünk, amikor a karácsonyest várásához már annyira felgyülemlt bennünk a szenvedés, bizonytalanság és reményvesztettség, elhagyatottság és nélkülözés, hogy az emberi szeretetben már nem is tudtunk hinni, nem is vártuk a szent este vigasztaló melegét.

Lehetett várni?... Mögöttünk a hadifoglyosereg látott, hallott és tapasztalt tengernyi szenvedése: az augusztusi tűző nap alatt, az Ural-hegy szakadékaiban és a Bajkál-tó jeges világában. Egyik táborból a másikba menet, menet és menet... kenyér, jóízű, sehol, nyugalom, tisztaság, megállás sehol, mindenütt beteg, elfáradt, esüggedt, szenvedő bajtársak, valahol messze a szemüktől, sírok sora, a szemünk előtt meg háromszoros drótkerítés s a tábor minden sarkán az örörony emeletes magas figyelőjében az ő, aztán csak a szürke ég s a csikorgó hideg... S ez még mind kibírható volt, mind... De a lelket nem lehetett kielégíteni, elcsitítani s ez volt a legmélyebb, legelevenebb fájdalomunk! És ezt leírni sem lehet, ennek nem született meg a fényképésze még, ennek csak tanúi, részesei voltak és — lesznek! Én se próbálkozom vele. Én, amit mondok, csak azért

mondok, hogy a szentestéhez elérkezzünk s akkor annyit lássunk, hogy nem az ajándékok csillogása és tömege harmatozza a lelket áhitatra ezen az estén. Nem...

A szent estén, a gyújtás előtt semmi sem mutatta az ünnepiséget, csak annyi, hogy az arcokon, a szemeken és mozdulatokban valami nem minden nap láthatott az, aki látta az elmúlt hosszú hónapok alatt a hadifoglyos-arcokat. Aki azelőtt kint, az udvaron töltötte óráit, örök, egyforma sötét, aki a deszkapalánkok résein leste azelőtt a világot, aki azelőtt az udvaron órák hosszat állott és földetleső szemmel élte befelé a maga multját és kétségbeesetten ismeretlen jövőjét, azok most nyugtalanul járkáltak benn a barakokban, akik meg hosszú hónapjaink alatt az ágyukat őrizték és kerülték a bajtársak szavait, azok, mintha tüzes volna nyomorúságos fekhelyük, most nyugtalanul jártak ki a csikorgó óra s jöttek be ismét a szobába... Nem leltek a helyét senki.

Azt csak azok tudják, akik, mint én is, ott voltam, hogy ennek az oka nem más volt, mint a boldogságos gyermekkor legszebb énekének, a Mennyből az angyalnak a várása, annak a türelmetlen várása, ami régen felejthetetlen percek jelentett mindenkinek, akiben szív élt. Tudom, mert én is úgy voltam, ezek a hadifoglyok félték az elkövetkezendő szent, meleg énektől, félték a könnyeiktől...

A táborparancsnok tudta, hogy szentesténk jön s csalódtunk az orosz vallásosságban, mert nem értett velünk, mert a vacsora ugyanaz volt, mint

mészetű bűncselekménynek nemcsak azokat a bűncselekményeket kell tekinteni, amelyek ugyanabba a törvényes rendelkezésbe ütköznek, hanem azokat is, amelyek a büntetőtörvénykönyvnek vagy más törvénynek eltérő rendelkezéseiben vannak ugyan meghatározva, de tényelemeiknél vagy indítóokuk közösségénél fogva az alapvető jellegük közös.

Szokásos büntettes az, akit tíz éven belül három, azonos természetű és egymástól függetlenül elkövetett szánlékos büntett miatt együttesen öt évet meghaladó tartamú börtönbüntetésre ítétek és az utolsó büntettől számított tíz éven belül újra elkövetett azonos természetű, szándékos büntett miatt újra elítélnek. A tíz évbe nem számít be az az idő, amelyet az elítelt szabadságvesztésben töltött. A bíró azonban kivételesen megállapíthatja a szokásszerűséget azzal szemben is, akit csak két büntett miatt ítétek el és harmadik büntett miatt ítétek el újra, ha a bűncselekmények természetéből és súlyából, valamint az elkövetési időközökből azt lehet megállapítani, hogy a tettes bűnözése adta magát. A szokásszerűség hasonló feltételek mellett megállapítható azzal szemben is, akit kilágás miatt negyedszer ítétek el.

Hivatásos büntettesnek kell nyilvánítani azt a szokásos büntettest, aki — miután szokásos büntettségé nyilvánították vagy nyilváníthaták volna, — újabb bűncselekményt követ el és a bűncselekmények természetéből vagy a tettes magatartásából, életmódjából stb. a bíró azt állapítja meg, hogy egészben vagy részben bűncselekmények elkövetéséből tartja fenn magát.

Hajlamos büntettesnek kell nyilvánítani azt az egyént, aki nem szokásos vagy hivatásos büntettes

ugyan, de az ember ölete vagy személyi sértetlensége ellen olyan bűncselekményt követ el, amely a tettesnek különösen elvetemült lelkületében gyökeredző sajátos bűnözési hajlamot árul el és ez a hajlam nem betegség következménye.

A szokásos és hivatásos büntettesre és a bűnözési hajlamú egyénre azt a büntetést kell megállapítani, amelyet a törvény a visszaesőre rendel, de ezenfelül még biztonsági rendszabályokat is lehet vele szemben alkalmazni. (A biztonsági rendszabályokat alább ismertetjük).

Az olasz büntetőjog ismeri a *becsület-helyreállítás* (rehabilitáció) intézményét is. Ha a bíróság valakit szokásos vagy hivatásos büntettségű vagy bűnöző hajlamúvá nyilvánított, ezt a megállapítását hatályon kívül is helyezheti. Rehabilitációnak a büntetés végrehajtásától (vagy — halál esetén kívül — a végrehajtást kizáró körülmény beállásától) számított öt év eltelté után van helye, ha az elítelt jó magaviseletének tényleges és állandó bizonyosságát adta. Minősített visszaesés, továbbá szokásos vagy hivatásos büntettségű nyilvánítás esetében a rehabilitáció határideje tíz év. Nincs helye rehabilitációnak: ha az elíteltet biztonsági rendszabály alá vonták, kivéve, ha külföldinek kiutasításáról vagy elbocsátásáról van szó és ezt az intézkedést vissza nem vonták, valamint, ha az elítelt a bűncselekményből származó magánjogi kötelezettségeit nem teljesítette, kivéve, ha igazolja, hogy teljesítésére képtelen. A rehabilitáció hatályát veszti, ha a rehabilitált egyén öt éven belül olyan szándékos bűncselekményt követ el, amelyre a törvény három évnél nem rövidebb szabadságvesztés-büntetést vagy más, ennél súlyosabb büntetést állapít meg.

előtte való nap és ami hónapokon át mindig, kása. Keserű étel, szomorú étel... Schase esett jól, ezen az estén ott barnállott érintetlenül a csajkákban, a fapriccsék szélén. Senki se nyúlt hozzá. Feküdt mindenki mereven és a rabok egyetlen hűséges barátját, a mennyezetet nézte, mintha más nem érdekelné. Mintha sohase látta volna azt...

Az ajtó hirtelen megnyílt és Fekete hadnagy sietett be közénk, kezében egy méteres kis fűcskával, jószagú, sötétzöld, havas kis fűcskával. Belekiáltott a csendbe.

...Az asztalon ott állott a fűcska szerényen, csendben, egy kicsit megilletődve. Kis ágacskaí kiváncsian néztek szerte, szinte minden ágy felé jutott egy kis ágacska, mintha odamutatott volna az ágy elnyomorodott lelkű lakóira: Nézd, itt vagyok, részedre is itt vagyok, jer hozzám közelebb...

Amennyi arc, szem, az mind az ágacskákat leste, amennyi kéz, az mind ott babrált rajtuk és közöttük, mindenki talált valami igazítani valót s itt-ott valami színes dolog is akadt, azt tudom, hogy én az évekkal előbb kapott kitüntetésem szalagját akasztottam a fűcskára s példamat követték lassan mások is. Sürgés-forgás zaja élt a barakban és Fekete hadnagy, áldott, jó fiú, aki mégis ott maradt meleg szívével a fagyos Amur-parton, amikor szökni akart a tébolyító zártaságból, szegény Fekete mosolyogva állott a háttérben. Nekem jó barátom volt és én folyton hozzá siettem:

— Hol vetted a fűcskát? — kérdeztem tőle.

— Várj, most jön a java! — súgta a fülembe.

Felderült a szemem, vártam és nem resteltem elmondani, hogy a szorgoskodó kezek láttára, a melegedő arcok láttára édesanyám jutott eszembe, aki... Istenem, de régen volt... valamikor nekem és kis öcsémnek rendezte és kötözgette a fűcskát és utána, amikor ki kellett mennünk a szobából, egyszerre valahonnan megszólaltatott egy kicsike csendgőt... óh, nem resteltem bevallani, hogy azokban a percekben az anyámra és mindenre, ami életemben még hasonlóan szép volt, visszagondoltam és olyan meleg lett a szemem környéke... Oh... nem az ajándékok tömege harmatozza a lelket áhítatra!...

Az ajtó megint kinyílt, bebömbölt rajta a hóvihars a kavargó vihar mögül besorakozott a barakba nyolc csukaszürke, rongyos hadifogoly, kezükben kürt, hegedű, harmonika és minden más hangszer. És besiettek és mosolygott az arcuk és Fekete hadnagy hátul elfordult, mikor ránéztem kiváncsian, a szememben a kérdés:

— Ezt is Te mesterkedted?

A nyolc csukaszürke bejött és körülállták a fűcskát, amelyet már egészen feldiszítettünk akkorra és valaki meggyújtotta a gyertyácskákat és a nyolc rongyos hadifogoly társunk rákezdt a mindenség legszebb énekére:

— Mennyből az angyal!...

A hegedű és a harmonika és kürt, nem tudom én, hogy máshol hogyan énekel és zenél és imádkozik együtt, de ott, akkor, ezen az estén, hazulról ezer kilométerekre... oh, isteni szép volt. Olyan szép volt, olyan erősen éljenzett benne a krisztusi szere-

A tettestársak, a jelbújtó és a bűnsegéd valamennyien tettesekként felelnek, de a bírónak jogában áll a büntetést enyhíteni olyan közreműködéssel szemben, akinek tevékenysége a bűncselekmény előkészítése vagy véghezvitele szempontjából csekélyebb jelentőségű volt. Emelni kell annak a büntetését, aki nem beszámítható vagy nem büntethető személyt vesz reá bűncselekmény elkövetésére. A büntetés a törvény által előírt büntetési tételen felül is felemlhető: 1. ha a bűncselekményben részesek száma öt vagy ennél több, feltéve, hogy a törvény másként nem rendelkezik; 2. azzal szemben, aki a bűncselekményben való együttműködést előmozdította vagy szervezte, vagy pedig a részesek tevékenységét irányította; 3. aki alája rendelt személyeket vett reá a bűncselekmény elkövetésére és végül 4. aki fiatalkorú, szellemileg fogyatékos vagy beteg személyt vett reá a bűncselekmény elkövetésére.

A magánindítvány szabályai általában azonosak a magyar Btk.-ben meghatározottakkal, azzal a különbséggel, hogy az önálló indítványozási jog gyakorlásának korhatára 14 év. Határidő három hónap. A magánindítvány visszavonása lehet perbeli vagy perenkívüli. A perenkívüli visszavonás lehet kifejezett vagy hallgatóságos. Hallgatóságos, ha az indítványtevő cselekményei az indítvány fenntartásának szándékával összeegyeztethetetlenek. A visszavonás hatálytalan, ha a panaszolt azt kifejezetten elutasítja.

Tízezer líránál nem magasabb pénzbüntetéssel büntetendő kihágás esetében az elkövető jogosult a tárgyalás megnyitása, illetve a büntetőparancs kibocsátása előtt az elkövetett kihágásra a törvény-

ben megállapított legmagasabb büntetés kétharmad-részével egyenlő összeget megfizetni. (Ezenkívül az eljárási költségeket is meg kell fizetnie.) A fizetéssel az eljárás megszűnik.

Bírói bocsánatnak lehet helye fiatalkorúval szemben, ha a fiatalkorú által elkövetett bűncselekményre a törvény legfeljebb két évi szabadságvesztés-büntetést állapít meg vagy ha a bíróság — az illető bűncselekményre a törvényben megállapított pénzbüntetés legmagasabb összegétől függetlenül — tizenötezer líránál kisebb összegű pénzbüntetést lát kiszabandónak és a bűncselekmény minőségéből vagy a fiatalkorú egyéniiségéből feltételezi, hogy a tettes nem fog újabb bűncselekményt elkövetni. A bírói bocsánat folytán a tárgyalást mellőzni lehet, vagy ha az ügy tárgyalásra kerül, a bíró mellőzheti a büntetés kiszabását. Bírói bocsánatnak csak egy ízben van helye.

Ha valakit, első ízben történt elítélésekor húsz-ezer lírát meg nem haladó vagyoni büntetéssel vagy pedig legfeljebb két évig terjedő szabadságvesztés-büntetéssel sújtanak, a bíró a körülmények mérlegelésével az ítéletben úgy rendelkezhetik, hogy a bűnügyi nyilvántartó hivatal az elítélést magánosok részére kiadott bizonylatban ne említsa meg. Meg kell azonban említeni ezt a büntetést is, ha a bizonylatot választói jogosultság megállapítása végett kérik; ha az elítelt ezt követően büntetést követett el vagy ha az elítéléssel mellékbüntetések is jártak.

Feltételes szabadságra csak azt lehet bocsátani, akit öt évnél hosszabb szabadságvesztésre ítélték, ha büntetésének felerészei letöltötte, büntetésének hátralévő része öt évet meg nem halad és ha jó magaviseletének állandó bizonyosságát adta. Visszaeső csak akkor bocsátható feltételes szabadságra, ha büntetésének

ott leselkedtek az ajtóban és a zene szólt és egymásután énekeltük a Mennyből az angyalt, nem bírtuk csak egyetlen egyszer, az kevés volt, az még nem adott semmi enyhülést, még elénekeltük másodszor is és úgy tudom, talán ötször is, mert addigra elég volt a léleknek elfeledni rengeteg szenvedést... Az alatt feltűntek a hónapok, ami a múlté volt és egészen világosan állott előttünk a jövőnk: ha a szeretet szabja meg szabadságunk idejét, a szeretet a kis fácskából, a fácska alól itt hiányzó kis jászolból, akkor nincs reménytelenség... És jó volt hinni, hogy ha nincs is jászol a fácska üde, biztató kis ágacskaí alatt, a jászol lakója ott van mégis a Fekete hadnagyl elkében és az enyémben és másikében és az orosz arca merevsége sem igaz, mert az is a jászol lakója és belül az is gyerek, az is szerető ember...

...Egyszer vége volt az éreknek és mintha vezényeltek volna, egyszerre néztünk egymásra, ott összezsúfoltan, a kis fácska alól, egyszerre és akkor kellett volna ott lenni valami képátvivő találmánynak, az Amur jege mellől, hazulról sokezer kilométerre, ott a bőgő hóviharban áló fekete, alacsony, zsúfolt fabarokkából kellett volna ennek a esomó embernek, ezeknek a reménynyert embereknek az arcát hazavetíteni, haza Magyarországra, apró családok karácsonyfái alá... annál szebb ajándékot nem kapott volna senki... Ott minden arc boldog volt...

...Éjfél után volt, emlékszem, mikor az orosz ör kiment a barakból, tőlünk, megemelve hatalmas kucsáját:

— Jó éjszakát! — mondta.

Mások is bejöttek a barakba és az orosz örök is

háromnegyed részét kitöltötte. A feltételes szabadságra bocsátást a büncselekményből eredő magánjogi kötelezettségek teljesítésétől is függővé lehet tenni, kivéve, ha az elítélt erre való képtelenségét igazolja.

A törvény részletesen foglalkozik az ú. n. *biztonsági rendszabályok* alkalmazásával. Biztonsági rendszabályt csak társadalmilag veszélyes egyénnel szemben, csak a törvény által megjelölt esetekben és csak bírónak szabad elrendelnie. Biztonsági rendszabályt rendszerint csak olyan társadalmilag veszélyes egyénnel szemben alkalmaznak, aki büntetendő cselekményt követett el, de a törvény elrendelheti olyan egyénnel szemben is, akinek a cselekménye nem büntetendő.

A *társadalomra veszélyesnek* kell tekinteni az olyan egyént — ha nem is beszámítható vagy nem büntetendő —, aki büntetendő cselekményt követett el és a büncselekmény minőségéből vagy a tettes személyi körülményeiből valószínűnek mutatkozik, hogy újabb büncselekményt fog elkövetni. A társadalomra veszélyességet vagy a bíró mondja ki, vagy pedig — kifejezetten megállapított esetekben — a törvény vélelmezi. A biztonsági rendszabály alkalmazását a bíró rendszerint az ítéletben vagy határozatban rendeli el, de fiatalkorút, elmebetegét, szokásszerű iszákost, kábítószereket szokásszerűen élvező egyént a vizsgálat vagy a főtárgyalás folyamán is javítóintézetbe, illetve törvényszéki elmeógyógyintézetbe vagy gyógytartózatba lehet utalni.

A biztonsági rendszabály nem szüntethető meg mindaddig, amíg az alája vetett egyén társadalmi veszélyessége fennáll. Az illető biztonsági rendszabály törvényben megállapított legrövidebb időtartamának letelte előtt a biztonsági rendszabályt csak az igazságügyminiszter szüntetheti meg. A szabadságvesztés-büntetés mellett alkalmazott biztonsági rendszabályt a büntetés kitöltése (vagy más módon megszűnése) után kell végrehajtani.

A törvény háromféle biztonsági rendszabályt ismer: 1. szabadságelvonó, 2. szabadságelvonással nem járó és 3. vagyoni természetű biztonsági rendszabályt.

Szabadságelvonó biztonsági rendszabályok:

1. Mezőgazdasági telepre vagy dologházba utalás.

Ide utalják azt, akit szokásos, hivatásos vagy hajlamos bűnözővé nyilvánítanak; aki mint biztonsági rendszabálynak alá nem vetett szokásos, hivatásos vagy hajlamos bűnöző olyan újabb, szándékos büntetett követett el, amely a szokásszerűség, hivatásszerűség vagy a bűnözési hajlam újabb megnyilatkozása és végül az elítélt vagy felmentett más egyéneket is a törvény által meghatározott esetekben. Legrövidebb tartama: egy év; szokásos büntetésre alkalmazva: két év; hivatásos büntetésre három év; hajlamos büntetésre négy év. A bíró határozza meg, hogy a biztonsági rendszabályt mezőgazdasági telepre vagy pedig dologházban kell-e végrehajtani.

2. Gyógytartóztatási intézetben elhelyezés. Olyan elmebeteg, szokásszerűen iszákos, továbbá szeszitalok vagy kábítószeres által előidézett krónikus mérgezettség állapotában levő vagy süketnéma egyént lehet ide beutalni, aki öt évi börtönnél nem rövidebb szabadságvesztéssel büntetendő cselekményt követett el. Legrövidebb időtartama egy év, de ha az elkövetett büntetésre a törvény tíz évnél nem rövidebb szabadságvesztést vagy ennél súlyosabb büntetést

állapít meg, a biztonsági intézkedés legrövidebb időtartama három év. Öt évi szabadságvesztésnél enyhébb büntetéssel büntetendő esetben a gyógytartóztatási intézetbe utalás legrövidebb tartama hat hó; ilyen esetben ezt a bíró felügyelet alá helyezésével is helyettesítheti.

3. Törvényszéki elmeógyógyintézetben elhelyezés. A fentebb 2. alatt felsorolt személyeket — a szokásszerű iszákosok kivételével — ha őket a bíró felmentette, legalább két évi időtartamra törvényszéki elmeógyógyintézetben kell elhelyezni, kivéve, ha csak gondatlanságból elkövetett büntetett, kihágást, vagy pedig csupán vagyoni büntetéssel vagy legfeljebb két évi börtönnel büntetendő cselekményt követtek el. A törvényszéki elmeógyógyintézetben elhelyezés legrövidebb tartama: 10 év, ha az elkövetett cselekményre halálbüntetés vagy életfogytiglani szabadságvesztés-büntetés van megállapítva; öt év, ha a büntetés törvényszerű legkisebb mértéke tíz esztendő és végül két év, ha a cselekményre a törvény ennél enyhébb büntetést rendel.

4. Kiskorúak javítóintézetbe utalhatók. Legrövidebb tartama egy év; öt évi szabadságvesztésnél súlyosabban büntetendő szándékos büntetett esetében — amikor a beutalás kötelező — öt év. A tizenyole évnél fiatalabb szokásos, hivatásos vagy hajlamos büntetésnek javítóintézetbe utalása szintén kötelező; a beutalás legrövidebb tartama: három év.

5. Felügyelet alá helyezés. A bíró az elítéltet — szabadlábban hagyása mellett — felügyelet alá is helyezheti. A felügyelet alá helyezett személyre — újabb büncselekmények elkövetési alkalmának elkerülése végett — megfelelő kötelezettségeket ró, amelyeket utóbb megváltoztathat vagy korlátozhat. Az ellenőrzést úgy kell gyakorolni, hogy az illető személynek a társadalom életében munka útján való beilleszkedését megkönnyítse. A felügyelet alá helyezés tartama egy évnél rövidebb nem lehet. A felügyelet alá helyezést egy évet meg nem haladó börtönbüntetésre elítélés esetében, továbbá akkor lehet elrendelni, ha az illető cselekménye nem büntetendő ugyan, de a törvény a biztonsági rendszabály alkalmazását megengedi. El kell rendelni: 1. ha tíz évnél nem rövidebb szabadságvesztés-büntetést szabtak ki (ez esetben a felügyelet alá helyezés legrövidebb tartama három év); 2. feltételes szabadságra bocsátás esetében; 3. kihágást szokásszerűen vagy hivatásosan elkövető egyén ellen, ha olyan újabb büncselekményt követ el, mely szokásszerűségének vagy hivatásszerűségének újabb megnyilvánulása és végül 4. a törvényben meghatározott egyéb esetekben. Súlyos kötelességszegés vagy ennek megismétlése esetén a felügyelet alá helyezett egyént mezőgazdasági telepre vagy dologházba (kiskorút javító nevelésre) lehet utalni.

6. Kitiltás. Azt, aki az állam személyisége vagy a közrend ellen irányuló büntetett, vagy politikai indítóokból fakadó büntetett, avagy egy meghatározott helyen fennálló sajátos társadalmi vagy erkölcsi viszonyok által előmozdított büntetett követ el, a bíró egy vagy több községből, illetve egy vagy több tartományból kitilthatja. A kitiltás legrövidebb időtartama egy év. A tilalom megszegése esetén a legrövidebb időtartam időfolyása újra kezdődik, ezenfelül a felügyelet alá helyezés is elrendelhető.

A katonai Mária Terézia Rend tagjai a Kormányzó Úr Ő Főméltósága részvételével bajtársi összejövetelt tartottak az Országos Tiszti Kaszinóban. A Kormányzó Úr mellett jobbra ül József kir. herceg, Dáni Balázs gyal. tábornok, Wulff Olaf vezérőrkapitány, balra báró Szurmay Sándor gyal. tábornok. Az álló sorban, balról jobbra: Ungár Károly alezredes, Ambrózy György százados, Kratochwill Károly altábornagy, báró Lukachich Géza altábornagy, báró Heim Géza ezredes, Kisfaludy Péter Elemér alezredes, vitéz Jánky Koesárd lov. tábornok, vitéz Taby Árpád testőrőrnagy, lovag Metz Rezső altábornagy, Klempa Kálmán tábornok, Inzelt István tábornok, Petrichevich György ezredes, Németh őrnagy és Seydl Jenő tábornok.

7. *Korcsmák és nyilvános szeszkimérő helyiségek látogatásától eltiltás.* Legrövidebb időtartama egy év.

8. *Külföldinek kiutasítását* rendeli el a bíró — a törvény által meghatározott eseteken kívül — akkor, ha a külföldit tív évnél nem rövidebb tartamú szabadságvesztés-büntetésre ítélik.

Vagyoni természetű biztonsági rendszabályok:

9. *Rendbiztosíték.* Ezer lírától húszezer líráig terjedő összegnek a bírságpénztárnál letétbe helyezéséből áll. A biztosíték nyújtása jelzálog vagy egyetemleges kezesség útján is történhetik. Tartama egytől öt év. Ha ezen idő alatt a biztosíték adására kötelezett egyén nem követett el büntetett vagy elzárással büntethető kihágást, a biztosítékot a bíróság visszatulja, illetve feloldja, ellenkező esetben a biztosíték összege a bírságpénztár javára esik.

10. *Elkobzás.* Elítélés esetén a bíró elrendelheti a bűncselekmény elkövetésére szolgált vagy arra szánt tárgyaknak, valamint a bűncselekmény által létrehozott vagy annak hasznát képező tárgyak elkobzását, kivéve, ha a tárgy a bűncselekményben nem részes személy tulajdonában van. Az elkobzást

el kell rendelni a bűncselekmény jutalmát képező tárgyakra (kivéve, ha az nem részes személy tulajdonában van) és olyan tárgyakra, amelyeknek előállítás, használata, viselése, bírlalata vagy elidegenítése büntetendő cselekmény, kivéve, ha a tárgy nem részes személy tulajdonában van és az előállítása, használata, viselése, bírlalata vagy elidegenítése hatósági felhatalmazás alapján engedélyezhető.

A különös rész teljes, részletes ismertetése igen hosszúra nyúlna, de mellőzhetőnek is tartom, mert az olasz Btk. által meghatározott büntetendő cselekmények túlnyomó része más fogalmazásban ugyan, de lényegében megegyezik azokkal a büntetendő cselekményekkel, amelyeket a magyar Btk. is ismer. De vannak azért újszerű, érdekes szakaszok is. Az alábbiakban idézem egynehány kiragadott ilyen szakasz szövegerinté szövegét:

Aki a kormány jóváhagyása nélkül toboroz vagy más ellenséges cselekményt követ el valamely idegen állam ellen, oly módon, hogy ezzel az olasz államot a háború veszélyének teszi ki, öt évtől tizenkét évig

terjedő börtönnel büntetendő; ha pedig a háború bekövetkezett, életfogytiglani szabadságvesztéssel büntetendő. Ha az ellenséges cselekmények csupán arra alkalmasak, hogy megzavarják a külföldi kormányval való viszonyt vagy megtorló intézkedés (represszió vagy retorzió) veszélyének tegyék ki az olasz államot, vagy annak bárhol lakó polgárait, a büntetés két évtől nyolc évig terjedő börtön. Ha bekövetkezik a diplomáciai kapcsolat megszakítása vagy sor kerül a represszió vagy a retorzió alkalmazására, a büntetés három évtől tíz évig terjedhető börtön.

Aki külföldivel érintkezést tart fenn azon célból, hogy az olasz állam semlegességi nyilatkozatra vagy annak fenntartására vagy pedig hadüzenetre köteleztesse, avagy ily kötelezettségre irányuló cselekmény követtessék el, öt évtől tizenöt évig terjedő börtönnel büntetendő. A büntetés felemelendő, ha a szövetkezés tárgyul sajtópropaganda szolgál.

Aki háború idején, közvetve bár, az ellenséges államot szükségleti cikkekkal vagy más tárgyakkal, amelyek az olasz állam hátrányára felhasználhatók, ellátja, öt évnél nem rövidebb tartamú börtönnel büntetendő. E rendelkezés külföldre, aki a cselekményt külföldön követte el, nem alkalmazható.

Aki háború idején az ellenséges állam javára szolgáló külesön nyújtásában vagy befizetésekben részt vesz, vagy az erre irányuló műveleteket elősegíti, öt évnél nem rövidebb tartamú börtönnel büntetendő. E rendelkezés külföldre, aki a cselekményt külföldön követte el, nem alkalmazható.

A belföldi honos vagy az állam területén tartózkodó külföldi, aki háború idején a 248. §-ban foglalt eseten kívül (az ellenség szükségleteinek ellátása) kereskedelmi kapcsolatban áll — habár közvetve is — az ellenséges állam területén tartózkodó alattvalóival vagy az ellenséges állam területén tartózkodó más személyekkel, két évtől tíz évig terjedhető börtönnel és az áru értékének ötszörösét, azonban legalább tízezer lírát kitevő pénzbüntetéssel büntetendő.

Az a közhivatalnok vagy közszolgálattal megbízott, aki oly találmányt, tudományos felfedezést vagy új ipari eljárásmodot, melyet állásánál vagy szolgálatánál fogva ismert meg, amelynek az állambiztonság érdekében titokban kell maradnia, a saját vagy más előnyére felhasznál, öt évnél nem rövidebb tartamú börtönnel és tízezer líránál nem alacsonyabb pénzbüntetéssel büntetendő. Ha a cselekményt az olasz állammal háborút viselő állam érdekében követték el, vagy ha az állam háborús felkészültségét vagy hatóerejét, vagy pedig a hadműveleteket károsan érintette, a tettes halállal büntetendő.

Aki az olasz kormánytól megbízást nyer államügyeknek külföldön való tárgyalására s megbízatásához hűtlenné válik, amennyiben cselekményéből a nemzet érdekeire kár háramolhatik, öt évnél nem rövidebb tartamú börtönnel büntetendő.

Aki a kormányhatóság engedélye nélkül nemzetközi jellegű szövetkezést, egyesületet vagy intézetet vagy ilyennek osztályát belföldön kezdeményezi, megalkotja, szervezi vagy vezeti, hat hónapig terjedő börtönnel és tízezer líráig terjedő pénzbüntetéssel büntetendő. Ha az engedély hamis, vagy bizonyos körülményeket elhallgató nyilatkozat alapján szerzett meg, a büntetés egy évtől öt évig terjedhető börtön és tízezer líránál nem alacsonyabb pénzbüntetés.

Aki kormányhatósági engedéllyel nem bíró nemzetközi jellegű szövetkezésben, egyesületben, intézetben vagy ezek osztályában belföldön részt vesz, egyezertől tízezer líráig terjedő pénzbüntetéssel büntetendő. Ugyane büntetés alá esik a belföldön lakó honos, aki kormányhatósági engedély nélkül oly nemzetközi jellegű szövetkezésben, egyesületben, intézetben vagy ezek osztályában vesz részt, amelynek székhelye külföldön van.

Aki a kormányfő élete, testi épsége vagy személyes szabadsága ellen merényletet követ el, halállal büntetetik.

Aki az előző § esetein kívül a kormányfő szabadsága ellen támad, négytől tizenkét évig terjedő börtönnel büntetendő.

Aki a kormányfő becsülete vagy tekintélye ellen sértést követ el, egy évtől öt évig terjedő börtönnel büntetendő.

Aki valamely politikai hatalmat bitorol vagy gyakorlásában jogosulatlanul megmarad, hat évtől tizenöt évig terjedő börtönnel büntetendő. Ugyane büntetés alá esik, aki magasabb katonai parancsnokságot jogosulatlanul átvesz. Aki a cselekményt háború idején követi el, életfogytiglani börtönnel büntetendő, ha pedig a cselekmény a hadműveletek kimenetelét károsan érintette, halállal büntetendő.

Az a közhivatalnok, aki közvetlenül vagy más személy közvetítésével, vagy pedig színlelt formában mint magánember érdekelve van annak a közigazgatási szervnek valamely ténykedésénél, amely mellett hivatali működést fejt ki, hat hónaptól öt évig terjedő börtönnel és ezertől húszezer líráig terjedő pénzbüntetéssel büntetendő.

Az a katona vagy rendőrközeg, aki az illetékes hatóság részéről a törvényes formákban hozzá intézett megkeresések végrehajtását jogosulatlanul megtagadja vagy halogatja, két évig terjedő börtönnel büntetendő.

Aki valamely közhivatalnok vagy közszolgálatot teljesítő közalkalmazott részéről élvezett befolyásával kérkedve, a maga vagy más számára pénzbeli vagy egyéb előnyt, mint az illető közhivatalnoknál vagy közalkalmazottnál teljesített közbenjárása jutalmát elfogad vagy ígértet, egy évtől öt évig terjedő börtönnel és háromezertől húszezer líráig terjedő pénzbüntetéssel büntetendő. A büntetés két évtől hat évig terjedő börtön és ötezer lírától harmincezer líráig terjedő pénzbüntetés, ha a tettes a maga vagy más részére a pénzbeli vagy egyéb előnyt azzal az ürüggyel fogadja el, adhatja vagy ígérteti meg, hogy az illető közhivatalnok vagy alkalmazott kedvezését megvásárolnia vagy jutalmaznia kell.

Az a közhivatalnok, aki hivatali működése során vagy annak folytán tudomására jutott büntetendő cselekményt bírói vagy más hatóságnál, melynél jelentéstételre köteles, feljelenteni elmulaszt, vagy azzal késlekedik, háromezertől ötezer líráig terjedő pénzbüntetéssel büntetendő. A büntetés egy évig terjedő börtön, ha a mulasztás a bűnügyi rendőrség tisztjét vagy közegét terheli, aki oly büneslekményről, mely jelentéstételi kötelezettsége körébe tartozik, bármi módon tudomást szerzett. Az előző rendelkezések a sértett fél indítványára üldözhető büntett esetében nem nyernek alkalmazást.

Aki egészségügyi foglalkozásának gyakorlása során segélyt vagy ápolást nyújtott oly esetben,

Röder Vilmos gy. tábornok, honvédelmi miniszter római látogatásáról. Fogadása a pályaudvaron.

melynél valamely hivatalból üldözendő büntett ismervei mutakozhatnak, a jelentéstételt a hatóságnál elmulasztja, vagy azzal késlekedik, ötezer líráig terjedő pénzbüntetéssel büntethető. Nem alkalmazható e rendelkezés, ha a jelentéstétel azt a személyt, akinek segély nyújtott, bűnvádi eljárásnak tenné ki.

Aki bírói vagy más hatósághoz, melynél jelentéstételre köteles — bár név nélkül, vagy álnévvel — intézett feljelentésben, indítványban, kívánatban vagy kérelemben hamisan azt állítja, hogy bűncselekmény követett el, vagy pedig bűncselekmény nyomait oly módon színleli, hogy felfedezése végett büntető eljárás indítható, egy évtől három évig terjedő börtönnel büntetendő.

Aki valamely hatósághoz, bár névtelenül vagy álnév alatt intézett nyilatkozatban, vagy bíróság előtt tett vallomásában bűncselekmény elkövetésével, melyről tudja, hogy nem követett el, vagy hogy azt mások követték el, önmagát vádolja, egy évtől három évig terjedő börtönnel büntetendő.

Az a védő, aki a döntésre hivatott bíró vagy ügyész, vagy pedig tanu, szakértő vagy tolmács részéről élvezett befolyásával kérkedve, azzal az ürüggyel, hogy a bíró, ügyész vagy tanu, szakértő, tolmács kedvezését kell megszereznie vagy jutalmaznia, a maga vagy más számára ügyfelétől pénzbeli vagy más előnyt fogad el, adat vagy ígértet, két évtől nyolc évig terjedő börtönnel és tízezer

líránál nem alacsonyabb pénzbüntetéssel büntetendő.

Aki bűncselekmény miatt törvényes letartóztatásban vagy fogságban lévén, megszökik, hat hónapig terjedő börtönnel büntetendő. A büntetés tizenhét hónapig terjedő börtön, ha a tettes a cselekményt személyek elleni erőszak vagy fenyegetés alkalmazásával vagy pedig kitörés útján követte el; ha pedig az erőszak vagy fenyegetés fegyverrel vagy több személy által együttesen alkalmaztatott, a büntetés két évtől öt évig terjed. Az előbbi rendelkezéseket a büntető intézetek kivül foglalkoztatott elítéltek szemben is alkalmazni kell. Ha a szökevény elítélte előtt a fogságra önként jelentkezik, a büntetést csökkenteni kell.

Aki valamely vélt jogának gyakorlása céljából — bár a bírósághoz fordulhatna — dolgokon elkövetett erőszakkal önhatalmulag szolgáltat igazságot magának, a sértett személy indítványára ötezer líráig terjedő pénzbüntetéssel büntetendő. A büntetőtörvény keretei közt a dolgokon elkövetett erőszak fennforog, ha a dolog megrongálódott, átalakult vagy rendeltetését megváltoztatta.

Aki az előző §-ban megjelölt célból, noha a bírósághoz fordulhatna, személyek elleni erőszakot vagy fenyegetést használva, önhatalmulag szolgáltat igazságot magának, a sértett indítványára egy évig terjedő börtönnel büntetendő. Ha a cselekmény elkövetése egyben dolgokon elkövetett erőszakkal is

December 6-án ünnepélyes keretek között díszítette fel *Folkusfalvi Folkusházy Lajos* altábornagy, a m. kir. esendőrség felügyelője a Budapesten beosztott, kitüntetett tiszteket és legénységet. Képünk a felügyelő úr fogadása a Büszörményi-úti lakta nyában.

járt, a börtönbüntetésen felül kétezer líráig terjedő pénzbüntetést kell kiszabni.

Aki, egyedül azon célból, hogy közriadalmat keltsen, vagy pedig zavargást, vagy rendtlenséget idézzen elő, bombát, gránátot, más készüléket vagy robbanó anyagot felrobbant, amennyiben cselekménye súlyosabb büntetés alá nem esik, hat hónaptól három évig terjedő börtönnel büntetendő.

Aki közbiztonság elleni büntettek vagy pedig pusztítás vagy fosztogatás elkövetésével a közönységben riadalmat keltő módon fenyeget, egy évig terjedő börtönnel büntetendő.

Aki kórokozó csírák (baktériumok) terjesztése útján járványt idéz elő, életfogytiglani szabadságvesztéssel büntetendő. Ha a cselekmény következtében több ember meghalt, a halálbüntetést kell alkalmazni.

Aki vasút vagy más nyilvános szállítási vállalat menetjegyét utánozza vagy meghamisítja, vagy anélkül, hogy az utánzásában vagy hamisításban részt vett volna, ily hamis vagy hamisított menetjegyet forgalomba hozatal céljából megszerez vagy birtokban tart, vagy pedig forgalomba hoz, egy évig terjedő börtönnel és száztól kétezer líráig terjedő pénzbüntetéssel büntetendő.

Aki a bűnügyi nyilvántartó lajstrom bizonylatát vagy más személyre vonatkozó egyéb bűnügyi bizonylatot csalárdsággal megszerez, vagy a kérelemben megjelölttől eltérő célra felhasznál, hat hónaptól három évig terjedő börtönnel vagy ötezer líráig terjedő pénzbüntetéssel büntetendő.

Aki a belföldi értékpapír- vagy árupiac megzavarása céljából hamis, túlzott vagy irányzatos

híreket hoz nyilvánosságra vagy más módon terjeszt, vagy pedig egyéb mesterséges eszközöket használ az áruk vagy a tőzsdei lajstromba felvett és a nyilvános forgalomban szereplő értékpapírok árának felhajtása vagy leszállítása érdekében, három évig terjedő börtönnel és háromezer líránál nem alacsonyabb pénzbüntetéssel büntetendő. Ha az áruk vagy értékpapírok árának emelkedése vagy csökkenése bekövetkezik, a büntetések felemelendők. A büntetések kétszeresét kell kiszabni: 1. ha a cselekményt belföldi honos idegen érdekek előmozdítása végett követte el; 2. ha a cselekmény következtében a belföldi pénzérték vagy az állampapírok értékcsökkenése vagy a közfogyasztás vagy széleskörű fogyasztás tárgyául szolgáló áruk drágulása áll be. Az előbbi rendelkezések akkor is alkalmazandók, ha a cselekményt a belföldi pénzérték vagy az olasz állampapírok sérelmére külföldön követték el. Az elítéléssel együttjár a köztisztviselők betöltésének tilalma.

Az a munkaadó, aki kizárólag abból a célból, hogy alkalmazottaira a fennálló szerződés módosítását rákényszerítse vagy a szerződés megváltoztatásával szembeálljon vagy pedig a szerződésnek vagy fennálló szokásoknak az eddigittől eltérő alkalmazását kikényszerítse vagy megakadályozza, telepén, üzemében vagy hivatalában a munkát egészben vagy részben felfüggeszti, tízezer líránál nem alacsonyabb pénzbüntetéssel büntetendő. Azok, a telepeken, üzemekben vagy hivatalokban alkalmazott munkavállalók, akik kizárólag abból a célból, hogy a munkaadót a fennállótól eltérő szerződésre rákényszerítsék vagy a szerződés módosításá-

Folkusfalvi Folkusházy Lajos altábornagy, a m. kir. esendőrség felügyelője, valamint a kitüntetett tisztek és legénység előtt elvonul a dísz század.

val szembeszálljanak vagy pedig a szerződésnek vagy a fennálló szokásoknak az eddigtől eltérő alkalmazását bármiképp kikényszerítsék vagy megakadályozzák, hárman vagy többen a munkát közösen abbahagyják vagy pedig azt folyamatosságának és rendjének megzavarásával teljesítik, ezer líráig terjedő pénzbüntetéssel büntetendők.

A munkaadó vagy munkavállalók, akik az előző §-ban vonatkozóan meghatározott cselekményt politikai célból követik el, egy évig terjedő börtönnel és tízezer líránál nem alacsonyabb pénzbüntetéssel, amennyiben munkaadóról van szó, — illetve hat hónapig terjedő börtönnel és ezer líráig terjedő pénzbüntetéssel büntetendők, amennyiben munkavállalókról van szó

Aki a munka rendes folyamatának megakadályozása vagy megzavarása céljából más mezőgazdasági vagy ipari üzemébe behatol, vagy azt megszállja, továbbá, aki más tulajdonában lévő — mezőgazdasági vagy ipari termelésre szolgáló — gépek, készletek, berendezések vagy eszközök felett rendelkezik, három évig terjedő börtönnel és ezer líránál nem alacsonyabb pénzbüntetéssel büntetendő. Aki mezőgazdasági vagy ipari üzemre használt épületet vagy az előző rendelkezésben megjelölt más tárgyat megrongál, amennyiben cselekménye nem esik súlyosabb büntetés alá, hat hónaptól négy évig terjedő börtönnel és ötezer líránál nem alacsonyabb pénzbüntetéssel büntetendő.

Aki kereskedelmi tevékenység gyakorlása során vagy a közönségnek nyitva álló üzletben a vevőnek valamely ingó dolog helyett más dolgot, vagy pedig a származás, eredet, minőség vagy mennyiség

tekintetében a kívánttól vagy a kikötöttől eltérő dolgot szolgáltat ki, amennyiben cselekménye nem esik súlyosabb büntetés alá, két évig terjedő börtönnel vagy húszezer líráig terjedő pénzbüntetéssel büntetendő. Amennyiben értéktárgyakról van szó, a büntetés három évig terjedő börtön vagy ezer líránál nem alacsonyabb pénzbüntetés.

Az a közhivatalnok, aki (egy előző) §-ban foglalt eseteken kívül (nemi erőszak) letartóztatásban vagy fogságban levő személlyel, akit hivatalánál fogva felügyelete alatt tart, vagy pedig oly személlyel, aki az illetékes hatóság intézkedésének végrehajtása végett reá van bízva, nemileg közösül, egy évtől öt évig terjedő börtönnel büntetendő. Ugyane büntetés alkalmazandó, ha a cselekményt oly közhivatalnok követi el, aki hivatalánál fogva az említett személyek felett bármi más hatósági jogkörrel van felruházva.

Aki kiskorú nőszemélyt házassági ígérettel tévedésbe ejtve saját házassági állapota tekintetében elcsábít, három hónaptól két évig terjedő börtönnel büntetendő. A csábítás fennforog, ha nemi közösülésre került sor.

Aki nővel, annak prostitúció útján szerzett keresetét kizsákmányolva — ha csak részben is — kitaratja magát, amennyiben cselekménye súlyosabb büntetés alá nem esik, kettőtől hat évig terjedő börtönnel és ezertől tízezer líráig terjedő pénzbüntetéssel büntetendő.

Ha a jelen címben (A szemérem és a nemi tisztesség megsértése) szabályozott büntetteket tizen-nég évig be nem töltött kiskorú sérelmére követ-

A Miskolcon állomásozó, kitüntetett tisztek és altisztek feldíszítése a csendőrlaktanyában december 6-án.

ték el, a tettes nem hivatkozhatik mentségül arra, hogy a sértett koráról tudomással nem bírt.

Aki fi- vagy nőnembeli személyen, annak beleegyezésével nemzésre, illetve fogamzásra képtelenné tételére irányuló cselekményt hajt végre, hat hónaptól két évig terjedő börtönnel és ezertől ötezer líráig terjedő pénzbüntetéssel büntetendő. Ugyane büntetés alá esik, aki ily cselekménynek saját magán való végrehajtásához beleegyezését adja.

A férj, aki a családi lakásban vagy köztudomás szerint másutt ágyast tart, két évig terjedő börtönnel büntetendő. Ugyanígy büntetendő ágyastársa is. A büntett a feleség indítványára büntethető.

Aki hírlapi vagy más időszakos iratbeli tudósításban vagy arra vonatkozó rajzban vagy pedig hírlapban vagy más időszakos iratban közzétett hirdetésben a családi tisztességet támadó körülményeket ad elő vagy domborít ki, ezertől ötezer líráig terjedő pénzbüntetéssel büntetendő.

Aki családi otthonát elhagyva vagy egyébként a családi renddel vagy tisztességgel ellenkező életmódot folytatva az atyai hatalomból, a törvényes gyámságból vagy házastársi minőségből folyó gondoskodási kötelezettségei alól magát kivonja, egy évig terjedő börtönnel vagy ezertől tízezer líráig terjedő pénzbüntetéssel büntetendő. E büntetéseket együttesen kell alkalmazni azzal szemben, aki: 1. kiskorú gyermeke, gyámoltja vagy házastársa vagy onát elsikkasztja vagy elpazarolja; 2. kiskorú lezármazói, továbbá — amennyiben munkaképtelenek — felmenő ágbeli rokonai, valamint házastársa — feltéve, hogy saját vétkessége folytán törvényesen elválasztva nincs — életfenntartásához szükséges eszközöket tőlük megvonja. E §. rendelkezései nem alkalmazhatók, ha a cselekmény a törvény más rendelkezése szerint súlyosabb büncselekményként minősül.

Aki hatalmi körének alávetett, vagy nevelés, tanítás, ápolás, felügyelet, ellenőrzés végett, vagy pedig valamely hivatás vagy foglalkozás gyakorlása végett reábizott személy sérelmére a fenyegető vagy fegyverező eszközök használatával visszaél, amennyiben cselekménye testi vagy elméleti betegség veszélyét idézte elő, hat hónapig terjedő börtönnel büntetendő. Ha a cselekmény következtében testi sértés állt elő, az 582. és 583. §-okban (testi sértés) megállapított büntetések egyharmadára mérsékelve

alkalmazandók, ha pedig halál következett be, háromtól nyolc évig terjedő börtönt kell alkalmazni.

Aki, az előző §-ban meghatározott eseten kívül valamely családtagot, tizennegyedik évét be nem töltött kiskorút vagy pedig hatalmi körének alávetett vagy nevelés, tanítás, ápolás, ellenőrzés, felügyelet végett, illetve valamely hivatás vagy foglalkozás gyakorlása végett reábizott személyt bántalmaz, egy évtől öt évig terjedő börtönnel büntetendő. Ha a cselekmény következtében testi sértés állt elő, négytől nyolc évig terjedő börtön, ha pedig igen súlyos testi sértés állt elő, héttől tizenöt évig terjedő börtönbüntetés alkalmazandó; a halál bekövetkezése esetén a börtönbüntetés tizenkét évtől húsz évig terjed.

Aki más megver, ha cselekménye folytán testi betegség vagy elmebaj nem állt be, a sértett fél indítványa alapján hat hónapig terjedő börtönnel vagy háromezer líráig terjedő pénzbüntetéssel büntetendő. E rendelkezés nem nyer alkalmazást, amíg az erőszak a törvény szerint más büncselekmény tényálladási eleme vagy minősítő körülménye.

Aki házastársát, leányát vagy nővérét házasságon kívüli nemi viszonyának felfedezésekor saját vagy családja becsületének megsértése által előidézett felháborodásában megöli, háromtól hét évig terjedő börtönnel büntetendő. Ugyane büntetés alá esik, aki az említett körülmények közt a házastársával, leányával vagy nővérével házasságon kívüli nemi viszonyban álló személy halálát okozza. Ha a tettes ugyanazon körülmények között a mondott személyeken testi sértést követ el, az 582. és 583. §-okban (testi sértés) megállapított büntetések egyharmadára terjedően mérséklendők; halált okozó testi sértés esetén a büntetés kettőtől öt évig terjedő börtön. Nem büntethető, aki az említett körülmények között a mondott személyekkel szemben az 581. §-ban meghatározott cselekményt követi el (megverés).

(Rágalmazás és becsületsértés) esetén a sértettnek tulajdonított tény valóságának vagy köztudomású voltának — védelmére szolgáló — bizonyítására a vádlott jogosítva nincsen. A sértett fél és a sértő mindazonáltal, ha a sértés meghatározott tény tulajdonításában áll, a jogerős ítélet kihirdetése előtt megegyezhetnek abban, hogy a tény valósága feletti ítélezést becsületbíráóság elé viszik.

(Lopás súlyosbító körülményei.) A büntetés egy évtől hat évig terjedő börtön és ezertől tízezer líráig terjedő pénzbüntetés: 1. ha a tolvaj a cselekmény elkövetése céljából épületbe vagy lakásul szolgáló más helyre behatol, vagy ott tartózkodik; 2. ha a tolvaj dolgokon erőszakot alkalmaz vagy bárminemű csalárd eszközt használ; 3. ha a tolvaj fegyvert vagy bódítószert tart magánál, anélkül, hogy azt használna; 4. ha a cselekményt furfangosan vagy a dolognak a személyről vagy annak kezéből való elragadása útján követte el; 5. ha a cselekményt három vagy több személy, vagy pedig áruhába öltözött vagy közhivatalnok, illetve közzszolgálatlalt megbízotti minőséget színlelő személy követte el; 6. ha a cselekményt járműveken, állomáson, kikötőben, felszállóhelyen, fogadóban vagy pedig ételt vagy italt kiszolgáltató üzemből, utasok podgyászában követték el; 7. ha a cselekményt közhivatalban vagy intézményben lévő, zár alá vett vagy zálogul lefoglalt, avagy a szükségnél, szokásnál vagy pedig rendeltetésüknél fogva a közbizalomnak kitett vagy pedig a

közönség szolgálatára, hasznára, oltalmára vagy köztiszteletre rendelt dolgon követték el; 8. ha a lopás tárgya három vagy több darab, nyájba vagy csordába gyűjtött háziállat vagy pedig — csordába nem gyűjtött — szarvasmarha vagy ló. Ha az előző pontokban megjelölt körülmények közül kettő vagy több, vagy pedig egy a 61. §-ban említették egyikével (általános súlyosító körülmények) forog fenn, a büntetés háromtól tíz évig terjedő börtön és kétezertől tizenöt ezer liráig terjedő pénzbüntetés.

Aki abból a célból, hogy baleset elleni biztosítás összegét a maga vagy más számára megszerezze, saját tulajdonában levő dolgot elpusztít, szétrombol, megrongál vagy elrejt, hat hónaptól három évig terjedő börtönnel és tízezer liráig terjedő pénzbüntetéssel büntetendő. Ugyane büntetés alá esik, aki az említett célból önmagán testi sértést ejt, vagy baleset által előidézett sérülésének következményeit súlyosabbá teszi. Ha a tettes célját eléri, a büntetés felemelendő. Jelen §. rendelkezései alkalmazást nyernek akkor is, ha a cselekményt belföldön működő olasz biztosító serelemére külföldön követték el; a cselekmény azonban csupán a sértett fél indítványára büntethető.

Aki zavargás, általános szerencsétlenség, közveszély vagy büncselekményen való tettenérés alkalmával a segítségnyújtást, munkateljesítést, tájékoztatást vagy adatszolgáltatást közhivatalnok vagy közszolgálattal megbízott személy által, hivatása gyakorlása vagy szolgálata során arra felszólítván, jogos indok nélkül megtagadja, három hónapig terjedő elzárással vagy háromezer liráig terjedő pénzbírsággal büntetendő. Ha pedig valótlan tájékoztatással vagy adatokkal szolgál, egytől hat hónapig terjedő elzárással vagy háromezertől hatezer liráig terjedő pénzbírsággal büntetendő.

Aki lármázással, zajongással, hangszerek vagy hangzó készülék használatával visszaélve vagy pedig állati lármát előidézve vagy azt meg nem akadályozva másnak munkáját vagy pihenését vagy pedig nyilvános színelőadást, összejövetelt vagy mulatságot megzavar, három hónapig terjedő elzárással vagy háromezer liráig terjedő pénzbírsággal büntetendő. Ezertől ötezer liráig terjedő pénzbírsággal büntetendő, aki zajtelkeltő foglalkozást vagy mesterséget a törvényes rendelkezésekkel vagy hatósági előírásokkal ellenkező módon gyakorol.

Aki nyilvános vagy a közönségnek nyitva álló helyen vagy pedig távbeszélő útján pajkosságból vagy más, rosszalást érdemlő indokból valakinek alkalmatlankodást okoz vagy valakit háborgat, hat hónapig terjedő elzárással vagy ötezer liráig terjedő pénzbírsággal büntetendő.

Aki nyilvánosan bárminő csalárdsággal — ha ingyenes is — a nép hiszékenységével visszaélni igyekszik, amennyiben cselekményéből a közrend megzavarása állhat elő, három hónapig terjedő elzárással vagy tízezer liráig terjedő pénzbírsággal büntetendő.

Aki nyilvános üzletben az árusítás megengedett idején kívül szeszes italt vásárol vagy fogyaszt, ötszáz liráig terjedő pénzbírsággal büntetendő.

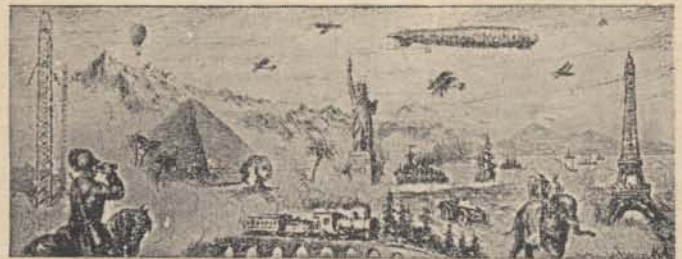
Ezer liráig terjedő pénzbírsággal büntetendő — habár fegyverviselési engedéllyel bír — aki: 1. a fegyvert tízennégy éven aluli, beszámíthatatlan vagy kezelésében járatlan személynek átadja vagy viselni engedi; 2. a fegyver őrizeténél elmulasztja az elővigyázati intézkedések alkalmazását, melyek szük-

ségesek annak megakadályozására, nehogy az előző pontban említett személyek valamelyike a fegyvert könnyen hatalmába kerítse; 3. töltött puskát visel oly helyen, ahol néptódulás vagy gyűlés van.

Az a nyereségvágyból elkövetett büntett, a vágyon elleni büntettek megelőzésével kapcsolatos kihágás, illetőleg koldulás miatt elítélt, megintett vagy személyi természetű biztonsági rendszabály alá vett, illetve rendbiztosíték adására kötelezett személy, akit hamis vagy utánozott kulcs, vagy pedig valódi kulcs, vagy zárok felnyitására vagy feltörésére alkalmas eszköz birtokában — anélkül, hogy igazolná annak jelenlegi rendeltetését — rajtaérnek, hat hónaptól két évig terjedő elzárással büntetendő.

Akit — miután reá nézve az előző §-ban megjelölt személyes körülmények fennforognak — pénz, értéktárgy vagy helyzetéhez nem mért egyéb dolog birtokában találnak, melyek eredetét nem igazolja, három hónaptól egy évig terjedő elzárással büntetendő.

Aki tizennegyedik életévét betöltött és munka útján való életfenntartásra utalt kiskorú felett hatalmi jogkörrel felruházva vagy felügyeletével lévén megbízva, annak munkára szorítását jogos indok nélkül elmulasztja, háromezertől háromezertől pénzbírsággal büntetendő.

Portyázás.

Nem tudunk elfelejteni egy régi háborús emléket. Orosz földön, vízzel tele árokban vigyázta a szögdrótot az őrszem. Zimankós, ködös este volt s az őrszem karácsonyi vacsoráját majszolta: egy szál füstölt heringet. Farkánál fogta a magyarnak vadidegenfajta halat és harapott belőle, szeme majd kiugrott gödréből az undortól. De nyelte szegény a távoli tengerek orrfacsaró csavargóját, ezt a más népeknek teremtett istentelen ennivalót, mert éhes volt, nagyon éhes.

Arra gondoltunk akkor, hogy a háború után, — ha megéri, — kanyarit majd magának otthon ez a jó magyar baka akkora darab szalonnát, hogy győzze a bicska szeletelni. De aztán mégsem ő kanyaritott, hanem belőle vágtak le eleven húsdarabokat, szertemészárolták hazáját, orszagát, kenyérét-szalonnáját. Keserves karácsony volt az akkor a vizesárokban, heringesen, de keservebb a mostani szűkös kenyérrel, csonkaországgal. Derék jó régi magyar bakák, ugyan melyik merre, hogyan ünnepel ma? Éltetgeti-e magát a nagy idők emlékeivel és van-e az asztalán szalonna? Elfelejtette már a hering idegen ízét, vagy talán ma is elkelné falatravaló?

Akik nem ismerték meg a háborús éhezést és jósorsuk megmentette őket attól, hogy a csonkaföldi inségből nekik is jusson, örvendezzenek. De ne csak örvendezzenek, hanem segítsenek is, ahol tudnak. Emlékezzünk arra a magas helyről jött szózatra, amelyik az inséggel küzdő magyar testvér számára segítséget kér. Falat ennivaló, darabka ruha tündér-

palotánál gazdagabb Jézuska ott, ahol rászorulnak. Nélkülözhető karéj kenyér pedig minden csendőr házatáján kerül, hát adjuk oda. Legyünk ezen az estén az öröm katonái.

Várost vesznek a csehek a románoktól. Máramarossziget ez a piaceradobott város. Dobraverik, eladják, akár a tinót a vásárban. Eladják templomostól, utcástól, emberestől, mindenestől s miként a marhahúsrá nyomtatéknak csontot löknek, ennél a vásárnál ráadásul emberi lelkeket kap a vevő.

Csehek és románok tudják, mi viszi őket erre a lélekvásárra. Allítólag az az oka, hogy Máramarosszigetnek nincs közvetlen román területkapcsolata. Hát ugyan Prágával és minden csehekkal megvan? Ha ez a város nem illik bele abba a mesterséges vérkeringésbe, melynek a szíve Bukarest, akkor nem illik bele a másikba sem, melynek szíve — műszíve — Prága. Nem kételkedünk benne, hogy maguk a csehek és románok tudják legjobban, hogy ennek a városnak a sorsát nem adásvételi szerződéssel kellene megoldani, hanem vissza kell csatolni oda, ahova földrajza, történelme, létérdeke fűzi: Budapesthez. Tudják ezt, de azért vagy megkötik a vásárt, vagy marad minden, ahogyan van, amíg rajtuk kívül és fölöttük álló erők másként nem rendelik.

Addig hát csereberéljenek. Nemcsak ennek a városnak, de Kassának, Nagyváradnak és a többinek is egészen mindegy: Bukarest, vagy Prága-e az úr, ha Budapest egyelőre nem lehet. Csereberéljenek. De akkor ajánlunk valamit. A Tátrából tolnak el néhány csúcsot a Bánátba, onnan csempészenek fel a Felvidékre millió hold fekete búzajöldet. A Kárpátokat Fogaras mögül fuvarozzák el a szalontai határba, csinálják meg hát Trianont necsak térképen és világszedítő memorandumokban, hanem csinálják meg Isten valóságos világában is. Indítsák el a folyókat visszafelé, varázsoljanak Budapest helyére fútóhomokat, irtsák ki Erdély, Felvidék embereiből a magyar ezerév emlékeit, hitessék el velük, hogy a földgömb történelme a cseh légiókkal és román hadidicsőséggel kezdődött — alig húsz éve, — forgassák fel Isten, ember, természet, földrajz, kenyér és évszázadok harcaiban elhullott véresöppek minden törvényét és akkor készen vannak az igazi, valóságos Trianonnal.

Csak hogy ez kicsit nehéz lenne. Egyszerűbb dolog néhány ezer embert egyik akolból a másikba átterelni csordamódrá. Annyi az egész változás, hogy az adó majd nem Bukarestbe, hanem Prágába vándorol s a térképen kiradiroznak darabka vonalat, hogy odébrazzolják. Őszintén szólva, mi igen örülünk ennek a kupeckedésnek, mert ha kell a világnak ordító bizonyíték, hogy Trianon vakmerő csalás, hogy itt minden csak a zsákmányra ment és megy, ezt a piaceradobott város sorsában mindenki megláthatja. Ez hát a „népek önrendelkezési jogának“ cseh és román változata. Bizonyosan lesznek, akik ezt meglátják szerte a világon.

Egy vidéki napilap védelmére kelt egyik bajtársunknak, akinek valami erélyes fellépését az érdekelte „zsandártempónak“ minősítette. Ezt írja a lap: „Láttam a magyar csendőrt zimankós tében, fagyban, hóban és sárban, láttam, mikor a vihar tépte lengő kakastollát. Láttam megrendülve állni

holttestek mellett, láttam remegő kézzel írni, mikor a gyilkos után űző parancsot pillanatokra megakasztotta benne a feltörő emberi érzés. Láttam téli nyomorban, amikor az örskonyhán a szájuktól megront falatot egy didergő éhes ember kezébe nyomták. Láttam hatvannégyórás szolgálat után ruhástul félóraóra ledülve pihenni. Láttam azt a tempót, amelylyel a nemrégiben történt gyilkosság tettesét rövid pár óra alatt elfogták. Nem hagyhatjuk szó nélkül és nem engedhetjük el fölünk mellett azt a hírt, amelyet a napokban hallottunk, hogy egy csendőr szolgálati kötelességét teljesítve erélyesebben lépett fel a kihágást elkövető féllal szemben, aki ezt a fellépést „zsandártempónak“ minősítette. Tudod-e te Polgár, hogy mi az a „zsandártempó“? Hallottam, hogy Erdélyt a tömegbetörés idején egy maroknyi magyar csendőr védte. Ez a zsandártempó? Valamikor a civillakosság előtt két közkedvelt egyenruhás huszár. Huszárajainkat megtizedelte a háború, soraikat megnyirbálta Trianon. A betyárok eltűntek és a zsandárt régen csendőrnek hívjuk, akivel ugyanaz történt, mint a huszárokkal. De még megnyirbálva is fel tudják venni a harcot az újkor betyárjaival.“

Köszönjük a meleg szavakat, amelyek nem valami ünnepi alkalom sablonjában, hanem szürke hétköznapon, tehát egészen önmagukban és önmaguktól születtek. Nagyon jólesik, ha nemcsak követelni tudnak az emberek tőlünk, követelni azt, hogy a rendet, biztonságot ezekben a nehéz időkben is hibátlanul fenntartsuk, hanem megértik és méltányolják, hogy ennek a hivatásnak az eszközei nincsenek mindig bársonnyal burkolva és nem a tánc-kódexből merítjük ehhez a szabályainkat. Talán a legkényesebb pontján fogta meg az újságíró a csendőr nehéz sorát, mert sáros utak százkilométereinél, álmatlan éjszakák sokaságánál is veszélyesebb a csendőrré ez a két malomkö: biztosítani a rendet, mégis elkerülni az emberi érzékenységek felületeit. Az erélyt ugyanis sok ember másokra vonatkoztatva igen megköveteli és helyesli, de önmaga a legtapintatosabb igazoltatásban is szörnyű sérelmet lát.

Mostanában olvastuk valahol, hogy a humanizmus túlzói mennyire szánalmukba és védelmükbe fogadnak gyilkosokat, akik természetesen nem az ő családjukat irtották ki, hanem másokét. Sajnos, ez enyhébb fokban igen gyakran tapasztalható emberi gyöngye, ami fordított vonatkozásban nem egyszer ér bennünket igaztalanul: legyen a rend sziklaszilárd, de a csendőr legerélyesebb szava azért legyen, hogy — kéremszépen. Bárcsak lehetne! Mindenki elhiheti: vigabban és könnyebben szolgálunk.

De nem lehet. Kell az erélyes — de mindig szabályos — szó is. És jólesik olyan jeleket látni, hogy a közvélemény tisztában van ezzel.

Egy másik vidéki lap ezt írja rólunk: „A magyar csendőr nekünk szenteli életét-halálát. Bebizonyították ezt az őszirózsás forradalom duhajkodó világában is. A forradalom szelétől mindenki megijedt, mindenkinek volt valami félténivalója. A kétségbeejtő zürzavar pokoli bizonytalanságában nagyon kevesen akadtak bátrak, akik a felkorbácsolt indulatú tömegek fegyveres túlerejével szembe mertek helyezkedni, de azok között a kevesek között min-

Kormányzó Úr Ő Főméltósága igen hosszú és kiváló szolgálataikért, illetve különleges szolgálat kötelességű és eredményes teljesítéséért Gáspár István, Boér János, Varga György alhadnagyoknak, Demeter Mihály és Györfi Aron szv. th.-eknek, Tolnai Dávid, Farkas Mihály, Fodor Ferenc, Vörösmartj József, Sipos István thtts-eknek a Magyar Ezüst Erdemérmel a zöld szalagon, Orbán György, Somodi Zsigmond, Koltai Jenő és Járomi Lajos thtts-eknek, Hegedüs József t.-őrm.-nek és Farkas György őrm.-nek, végül életmentésért Balázs Sándor cső.-nek a Magyar Bronz Erdemérmel a zöld szalagon — adományozta.

dig és mindenütt meg lehetett találni a magyar csendőrséget".

Igen: a bajban előállani, ez a mi rendeltetésünk. Merni. Amikor ezrek és százezrek megtehetik, hogy egyszerűen átkapcsolják az életüket arra az újra, ami jött. Mi nem tehetjük meg. Mi elköteleztük magunkat a rend mellett, akárhonnán és akármilyen támadás érje. Senki sem tagadhatja, hogy némes, de áldozatos hivatás. Az is közismert, hogy a magyar élet fundamentumát: a rendet, mostanában a szél-rózsa minden irányából nyílt és rejtett veszedelmek fenyegetik. Ősztönből fakadó dolog, hogy tehát a közéletet mi is igyekszünk minden irányban és minden vonatkozásban világosan látni s hogy a ma csendőrc nem egész csendőr akkor, ha a lopás paragrafusán túl látni és gondolkodni nem képes. Számtalanszor hangoztattuk és ismételtük, hogy a csendőr egyetlen útja a törvény és szabály, ami azonban azt is jelenti, hogy a szemnek nyitva kell lennie, ha nem akarunk még egyszer sem őszirózsás, sem bármilyen másszínű-rózsás forradalmat megérni.

*

Olaszország tehát kilépett a Népszövetségből. Nincsenek benne az Amerikai Egyesült Államok, Németország, nincs benne Japán és nem lehet komoly népszövetségi tagnak tekinteni az orosz szovjetet sem, mivel a polgári alapon élő nemzeteknek és a szovjetnek lehetnek pillanatnyi közös érdekeik, de őszinte egybehangoltság nem lehet közöttük. Lett tehát a Népszövetség alakilag is az, ami lényegében eredetileg volt: néhány háborúnyertes nagyhatalom háziszövetsége a járulékosan érdekelt kism nemzetek-
kel tarkítva.

Most mi lesz? Rajtunk kívül sokan mások sem tudják ezt megmondani s nem lehetetlen, hogy nincs is ember, aki pontosan megjósolhatná. Ezt tehát majd meglátjuk s egyelőre maradjunk annál, hogy Népszövetség abban az értelemben, amit a szó és az annyit hirdetett eszményi cél jelent, nem létezik. A németek békeparancsa már a múlté, a törökök régen eldobták a magukét. Mennyi minden gyökerében megváltozott a világpolitikában, amiről nemrégén a félvilág hitté, hogy örök dolog! Fel sem lehet sorolni.

Ha jól meggondoljuk, voltaképpen gyorsabban jutottunk el mi magyarok bizonyos eredményhez, mint a legsötétebb idők kábulatában hittük volna. A mostani helyzet ugyanis azt jelenti, hogy amit húsz évvel ezelőtt megcsináltak, nem jó. Ezt most már mindenki látja. Először ide kellett elérkeznünk s csak ezután jöhet sorra, hogy tehát amit akkor elrontottak, hogyan lehet és kell jól megcsinálni. Mindenütt a világon erről folyik most a szó. Mivel pedig Trianont is akkoriban csinálták, nyilvánvalóan ezt sem hagyhatják ott a régi épület romjai alatt, hanem kezdeni kell vele valamit.

Hiába tehát, hogy a határ ma is Gyulavárinál húzódik, csak látszat, hogy minden változatlan. Ellenkezőleg: minden, legalább is majdnem minden megváltozott és változási sorba jutott. Hogyan, merre, mikor jutunk ki ebből a világerjedésből, nem tudhatjuk. Egyelőre elég, hogy mégis mozog a föld. Nemcsak a mi sorsunk rendezetlen, hanem másoké, erősebbeké is. És azoké is, akik a nyert háború után azt hitték, hogy számukra most már örök-lakodalom lesz az élet. Nemcsak mi küszködünk a beteg mindennappal, hanem a világ fele.

Ettől pedig magyar földön ne legyenek álmatlan éjszakák, mert a szomszédos országokban sem járja mostanában a nyugodt álmom. S ha ők rosszakat álmodnak, ha megfekszi a gyomruk a sok zsíros falat, ha ők maguk keresnek valamiféle megoldást, ami egyensúlyban tarthatja őket, akkor ez nekünk csak jót jelent. Senki se higgye, hogy odaát minden rendben van. Prágában különösen nem. Hazard-játékban ugyanis nemcsak nyerő, hanem vesztő lapok is kiugranak, márpedig a régi játszma után mostanában új kezdődött. A végét senki sem tudja. de az bizonyos, hogy más lesz, mint ami most van.

Magyar karácsony.

Édes kicsi Jézus! E szent esti órán,
Mikor betlehemek apró lángja reszket,
Szeretet költözik minden ember-szívbe:
Vedd le mirőlünk is a súlyos keresztet!
Hozzad fohászokunk megtisztult lélekkel
E szegény hazában.
Töröld le ma este minden magyar könnyét,
Kunyhón — palotában.

Simítsd végig a sok gond-barázdált arcot;
Küldd el szebb jövőnket mutató csillagod.
Viád el ajándékok messzi idegenbe,
Hozd haza ma este mindegyik magyarod.
Karácsonyi fenyő hadd sügja meg nekik:
Gondolnak még rájuk!
Nem felejtették el, várják szeretettel
Várja a hazájuk!

Oly sok a kérésünk, ma született Jézus!
Engedd elmondani feltörő bánatunk,
Miért, hogy az öröm, boldogság ünnepén,
Karácsony este is szomorúak vagyunk.
Hoztál karácsonyfát, adtál ajándékot,
Nem tehetünk róla
Édes kis Jézuska, hogy mégis sok minden
Hiányzik alóla.

Ünnepi kalácsunk nem bánáti búza,
Hiányzik a fenyő Kárpátok ormáról.
Csillogó ágain nincs pozsonyi patkó
És nem hoztál semmit kincses-Kolozsvárról.
Nincsen magyar bélyeg kassai levélen,
Nem ír boldogságot.
Ha nekünk ezt adtad — mit vittél azoknak?
Ez, ami fáj, látod.

Ezért nem tudunk úgy örülni, mint régen,
Ezért látsz csüggedő, könnyes magyar arcot.
Békesség óráján, évekig elfojtott
Fájón marcangoló, belső lelki-harcot.
Igérd meg, kis Jézus, bölcső jászolodnál
Térdepelve kérünk:
Egy évre ilyenkor a „magyar“ karácsonyt,
Hogy meghozod nekünk.

Ragyogó fácskádat magyar bércről küldöd,
Angyalhaj lesz rajta Erdély boldogsága,
Felvidéki dómban magyar himnusz csendül,
Boldog szabadságot int mindegyik ága,
Hozd el hát jövőre minden magyaroknak
Nagy karácsonyfáját.
Ajándékul alá, tedd le, kis Jézuska,
Ósi, szent hazáját!

Gyöngyös-Halászi Takách Attila
kpvj. cső. őrm.

A csillagok felé...

Irta: CSURKA PÉTER.

Karácsony szombatján kora reggel a börtönőr benyitott a hatos cellába.

— István fiam! Szedje rendbe magát gyorsan, azután felvezetem az igazgató úrhoz.

Tagbaszakadt, magas, barnaarcú, tűzesszemű fiatal térfi ugrott fel a priesről. Már fel volt öltözve, a rabruha feszült hatalmas vállain, csodálkozva nézett a börtönőrré.

— Miért vezet fel az igazgató úrhoz?

— Nem tudom, István fiam, csak ez a parancs! — válaszolt amaz s azzal becsukta az ajtót. István állva maradt a cella közepén. A rácson beszűrődő téli reggel szürkésége mosta az arcát, álló alakját, szemeivel végigboronálta a rideg falakat, melyek között negyedik esztendejét raboskodta már és várta bús megadással az öt év leteltét, melyet a törvény mért rá bonthatatlan igazságossággal.

Most hivatja az igazgató! Vajjon miért hivatja? Mi bünt követhetett el, mint rab? Nem tudja!... Csak azt tudja, hogy dolgozott emberséggel, ha dolgozni vitték, kettő helyett, szótlánul engedelmeskedett az öröknek, talán még a szavát sem hallották az alatt a négy esztendő alatt. Cipelte bűnét és viselte büntetését keresztényi türelemmel.

— Na, István fiam, mehetünk! — nyitott be újra az ör.

Atmentek az udvaron, felmentek az emeletre és egyenesen benyitottak az igazgató szobájába. Az igazgató úr már az íróasztalánál ült. Az utcára-nező ablakmélyedésben pedig papi ember állt összekulcsolt kezekkel.

— Igazgató úrnak jelentem tisztelettel, előállítottam a hatos cellából a rabot.

Az igazgató mosolygott, valami iratot nézett.

— Maga Pázi István, ugye?... Közlöm magával, hogy a mai naptól kezdve szabad, Pázi István... Ez annyit jelent, hogy nem kell kitölteni az egész öt évre szóló büntetését!

István megtántorodott.

— Ez alatt a közel négy év alatt jól viselte magát, példás szorgalommal dolgozott. Szorgalmának és munkájának a gyümölcsét im, át is adom! Pázi István, négy év alatt szép kis összeget gyűjtögetett. Kezddhet vele valamit! Vehet lovakat, szekeret, fuvarozhat. Vagy kis földcséket bérelhet! Műhelyt nyithat. Ha jól tudom, maga megtanulta itt az asztalosmesterséget?!... Nyithat egy kis szerény asztalosműhelyt!

— Visszamegyek a falumba! — válaszolta remegve István. — Nem tudok én megválni a földtől! Földet veszek bérbe, hogy a Jóisten áldja meg az igazgató urat!...

Már az a ruha volt rajta, melyben négy évvel ezelőtt két szuronyos rabór között beszédült a börtön udvarára, kínzó lelkiismeretfurdalással, a rá mért öt esztendő büntetésnek a súlyával. A szelid tekintetű pap előtt állt. A pap szava zsolozsmázott, betöltötte a börtön kis kápolnáját.

— Ma megszületik az Isten Fia, Jézus, ha a csillagok kigyulladnak. Fényes tündöklő csillag az égen, melynek irányában Ekbatániából három Mágus útra kél. Csillag felé mennek, a Szeretet csil-

Az európai tanulmányúton levő Edmund Patrick Coffey amerikai rendőrtisztviselő Gábor Péter alezredes, Olchváry-Milvius Atilla alezredes és Féreghy Oszkár rendőrőtanácsos társaságában a Böszörményi-úti csendőrlaktányában.

laga felé... Te is menj, fiam, ennek a csillagnak az irányába, menj, haladj mindig csak a fényesség felé, hol égi magasságokig árad az imádság. Tarts édes fiam Krisztus felé, aki maga a Szeretet...

István itta a pap szavait. Megtelt a lelke. Mikor kifordult a börtön kapuján az utcára, úgy érezte, hogy dús kincsekkel megajándékozottan távozott. A jóság, a felszabadultság, szeretet forrásában izzott.

A kisvároska piacsterén haladt keresztül. Karácsonyfaerdő állt a piacon, a sorok között asszonyok, férfiak sűrögtek, forogtak, alkudoztak. István habzsolta a tenyőfák illatát. Eszébe jutott gyermek-kora, fellebbent lelki szemei előtt a szelid hősesben édesanyja képe. Az útszéli ház! Ilyenkor hogy megtelt az is melegséggel, örömmel. Karácsonyeste! Jöttek a betlehemesek, jött édesapja a városból, sugdolóztak édesanyjával. Őt kiküldték az udvarra, vagy az útra szánkózni. És mikor behívták, már égtek a gyertyák a karácsonyfán...

De milyen régen volt már ez?! Az útszéli ház széjjelporladt, anyja, apja is már rég elmentek... István teljesen árva lett. Hányódott, vetődött, dolgozott, megélt. És jött az a kegyetlen éjszaka...

Állt István a piacon a karácsonyfaerdőben és már úgy rémlett neki, mintha a domboldalon, az erdőben állna, mint akkor éjszaka, mikor kétesövű vadászpuskával a kezében, fának támaszkodva figyelt minden neszre és kétségbeesetten látta, hogy körül van fogva. Az urasági vadőrök bekerítették őt, aki akkortájt a tilosban vadászgatott. Átkozott perc! Hogy menekülhetne? Lead egy riasztó lövést, talán azzal még kimentheti magát?! Felkapta a fegyvert, vállához szorította, belelőtt a semmibe, az éjszakába. A fegyver eldőrdült és nyomában feljajdult valaki... Akkor ő eldobta a fegyvert, futott a hang irányába... Lehajolt hozzá... Felnyalábolta és...

Oh, sötét visszaemlékezés! Verejtek gyöngyözötte ki a homlokát. Meddig hurcolja vajjon ezt a képet, lesz-e valaha teljes felszabadulás, miben oldódhatik fel lelkének ez a súlyos gyötrődése?

Állt a piacon a karácsonyfák között s egyszer csak felrezengett sötét kábulatából. Mintegy öt lépésnyire tőle egy asszonyt pillantott meg. Mintha

Őszi cöllövészet.

(vitéz Liptay alez. felv.)

látta volna már valamikor?! Ismerős arc! Vajjon ki is lehet?... Talán csak nem?... Igaz volna?... A vadór feleségét egyszer látta, a törvényszék folyosóján... Ehhez az archoz hasonlított... Az asszony elment mellette, rá sem nézett, de neki így maradt meg emlékezetében az arca, mint ahogyan most itt látja, ötlépésnyi távolságból, bágyadt, nagy, ijedt kék szemével, szomorúságával.

Egy sátor mögé húzódott és onnan figyelte sápadtan a tétovázó asszonyt, aki egy pici kis karácsonyfát emelgetett. Levette, felvette, kérdezte az árát. Szomorkásan csóváltatta a fejét, másik árushoz lépett, ott is a legkisebb fát választotta ki, nézte, mérlekedte, majd újra tovább ment, céltalanul ténfergett ide-oda. Később azt is látta István, hogy félreállva kivette zsebkendőjét, melynek egyik csücskén csomó volt, kioldozta a csomót és sokáig számolgatta pénzét. Majd visszakötözte a pénzt a zsebkendőbe és úgy állt ott a karácsonyi vásár szélén, mint végtelen időbe tűnődő szobor, melyre a szomorúság terítette rá sötét szárnyait. Állt, állt, szorongatta a zsebkendő csomóját, a krajeárokat, elrévült tekintete a fenyőerdő felett és akkor úgy tett Istvánnak, hogy könny ragyog a szemében. Azután tünődve elindult a templom irányába, át a piacon és bement a templomba.

Valami ellenállhatatlan erő vitte Istvánt utána. Nem volt egészen bizonyos abban, hogy a vadórnek a felesége, bizonyosságot akart. Megállt a templom ajtaja előtt, várt. Nemsokára kijött az asszony és sietve betért a templomzugba. A templomzugból nyílt egy nagyon hosszú utca, mely a kisvároska külső negyedébe vezetett.

István ment az asszony után, az utca másik oldalán követte, míg az el nem tűnt egy alacsony, nagyon szegényes ház kapujában. Most mit csináljon? Bemenjen? Vajjon hogy fogadja, ha valóban a szegény vadórnek az özvegye? És tulajdonképpen mit is akar ő, miért akar az asszonnal találkozni? Mit mondhat neki? Van-e, lesz-e szava, vigasztaló, kérő, rimánkodó szava? És mit használ vele, ha kiönti előtte a lelkét, kirimánkodja az asszony bocsánatát?

Már vissza akart fordulni, mikor egy kisfiú lépett ki a kapun, szatyorról a kezében, átvágott az

utcan arra az oldalra, ahol István állt. Pár házzal odébb fűszerüzlet volt, a kisfiú bement az üzletbe.

— Kinek a kisfia vagy, te kedves? — szólította meg István, amint kilépett a bolt ajtaján.

A kisfiú ráemelte nagy, okos szemeit.

— Én Técsi József vagyok. De nekem nincsen már édesapám... Nekem csak anyukám van, meg van egy kis öcsikém is...

Istvánnak kegyetlen fájás markolt a szívébe. Ott állt előtte a rongyos kisfiú, lyukas, nagy cipőkben, rongyos ruhában.

— Miért kérdi a bácsi? — rezgett a fiú cérnhangja.

— Csak kérdem! — mondta rekedten István. — Csak kérdem, csak kérdem... Te hány éves vagy?

— Hatesztendős vagyok, Gyurika meg öt...

— Ügy-e, máma jön a Jézuska, bácsi kérem?... Anyuka azt mondja, hogy az idén nem jön hozzánk a Jézuska, mert mi nem voltunk elég jók Gyurikával!...

Istvánnal forgott a világ.

— Menj csak haza, kisfiam, menj csak haza! El fog jönni hozzátok is a Jézuska!

Felcsillant a szeme a kisfiúnak, hálásan nézett az ismeretlen bácsira. Cipelte át az úton a fával és kenyérrel megrakott szatyort. A kapuból újra visszanézett. De alig láthatta a bácsit, mert az már akkor öles léptekkel haladt vissza a város felé.

István egész délután az üzleteket járta. Vett hat kis ingecskét, két rend meleg ruhát, két pár cipőt, harisnyákat, két jó meleg sapkát, két télikabátot. A játékizületben vett egy körvasutat, kisautót, ugráló paprikajancsikát, két kardot, két puskát, két huszárcsákót, képeskönyvet és sok más csecsebecsét. Vett aranydiót, szaloneukrot, csillogó karácsonyfadíszeket, gyertyákat. Csüngött karjain a rengeteg csomag, mikor kiért a karácsonyfiacra és ott alku nélkül megvett egy szép karácsonyfát.

Mikor mindezeket kocsihoz rakta, azután még bement egy hentesüzletbe és onnan is nagy csomaggal jött ki. A kocsihoz azon törte a fejét, hogy és mint intezze tovább? Ő maga vigye be, vagy pedig beküldje a fuvarossal?

Hidegedő téli estére készülődött az idő, sötétség mosta már a házak falát, mikor a szegényes kis háztól pár lépésnyire távolabb megállította a kocsit.

— Legyen szíves, kérem, ezeket a csomagokat oda, abba a házba vigye be!

A fuvaros felvette előbb a karácsonyfát, elment a házhoz, megnyomta a kapu kilincsét. A kapu zárva volt. Visszament a kocsihoz.

— Nincsenek itthon, zárva a kapu és lámpa sem ég bent. Biztosan a templomba mentek. De — bocsásson meg! — nekem is ünnepem van, nem várhatok! Máskor nagyon szívesen megtenném, de engem is várnak odahaza! Kérem, rakjuk le a csomagokat!

István nem tehetett mást, beleegyezett. Ott állt sokáig a kapu előtt, őrizte a csomagokat. Mit tegyen? Egyszerre csak egy gondolat vágott belé, amitől először megijedt, de azután hirtelen mozdulattal nekifeszítette vállát a kapunak, benyomta. Gyorsan behordott mindent az eresz alá.

— Itt megtalálják! — suttogta magának.

Véletlenül a konyhaajtó kilincsére tévedt a keze. Az ajtó kinyílt.

— Van itthon valaki? — kiáltott be.

Választ nem kapott. Gyufát rántott és szinte szédült a gondolattól, mely újra megrohanta. Fel-díszíti a karácsonyfát, mire hazajönnek! Csak hamar megtalálta a lámpát, meggyújtotta és lázas sietséggel munkához látott. Felállította a fát, fel-rakta rá a díszeket, gyertyákat, kibontotta a csomagokat, játékokat, mindent a karácsonyfa alá helyezett. Jaj, gyorsan, gyorsan, meg ne lepjék! Aztán mégy István! Beléveted magadat a karácsonyi éjszakába, haladsz az országúton, utánad cseng a judeai pásztorok éneke... Haladsz nagy égi fényesség felé!... Csak annyi ideje volt, hogy megbujhatott az udvar közepén a kút kávája mögött. Ijedten lábujjhegyezett a kis család az ablak felé. Valaki jár itt, valaki van itt! — suttogták. Az asszony óvatosan az ablakra hajolt. Bent csillogott a karácsonyfa, égtek a gyertyák.

— Istenem, Jézusom!... Mi ez? — rebbent hal-kan a szája.

Azután beóvakodtak a házba. István hallotta a két kisgyerek örömsikoltását. De látni is szeretete volna az örömtől kipirult arcokat. Az ablak alá osont. Az asszony a kis szoba közepén állt, szelíd nagy szeméit, melyekben kételkedő, tűnődő öröm csillogott, ide-oda forgatta.

Egyszer csak összeakadt a tekintetük. Az asszony szempillantás alatt felkapta a lámpát, kint termett az eresz alatt, a lámpát magasra tartotta.

— Ki van itt? — kérdezte örülve, félve és közeledett lassan a földbegyökerezett férfi felé. Hirtelen megállt, ijedtség futotta át szép, fehér arcát.

— Megismer? — kérdezte István nagyon melegen.

— Olyan ismerős az arca!...

Közelebb lépett Istvánhoz, de aztán hirtelen visszahúzódott.

— Megismert!... Bár ne ismert volna rám!... De ne féljen!

A kis József szaladt ki, végignézte a lámpafénynél álló embert, azután odaszaladt hozzá, átölelte a térdét.

— Anyukám, ez a bácsi volt az, aki azt mondta, hogy a Jézuska eljön mihozzánk is! Jaj, tessék bejönni bácsi, megmutatom, mi mindent hozott nekünk a kis Jézus! Csak azt nem tudom, hogy melyikönké a kis vonat?...

— Mind a kettőtöké, kisfiam! Egyszer te játszol vele, egyszer öcsikéd. Így az a kis autó is...

Elharapta a szót. De az asszonynak ez elég volt, hogy mindent tudjon...

István a padkán ült, a gyerekek a térdén lova-goltak. Az asszony a karácsonyfaival babrál, a díszeket, cukrokat igazította, melyeket István nagy sietségében csak rádobált a fára.

— Fa is kéne! — morzsolta István a szavakat. — De veszek én fát is, ne fázlódjanak ezek a gyerekek!

— Köszönöm a szívességét, majd csak kihúszom velük a telet! Tavasszal már könnyebb lesz. Egy kis kertet bérelek, azt munkálom. Most se volnék én így, ha az almáért megkaptam volna a pénzt, de csak majd az ünnep után kapom meg a kilenc pengőt...

Kongtak, búgtak a szavak a kis szobában. Az asszony beszélt többet. István hallgatott, nem figyelt

már oda, csak nézte meleg tekintetével a fehérarcú asszonyt és azon gondolkodott, hogy kezdje a szót, hogy mondja el neki szándékát, mely ma sarjadt ki benne, nőtt, terebélyesedett egész délután és most már telistele van vele a szíve. Gyötrődött, kínlódott. Már úgy hitte, hogy ma nem tudja elmondani, de eltökélte, hogy nem vág neki az éjszakának, az országútnak, szobát bérel valahol és holnap eljön, elmondja, amit el kell mondani!

De a véletlen és Gyurika segítségére jött. A kisfiú odafutott az anyjához, felemelte rá nagy, kék szemét:

— Anyuka? Ez a bácsi az én apukám?

Az asszony fehér lett, aztán bíborvörös. Ekkor István felállt, felkapta Gyurikát, ölbe vette. Hangja igen mélyről jött, lágy, forró volt.

— Igen, kisfiam! Apa helyett apa leszek! Mondjad anyukádnak, hogy fogadjon el!

Gyurika apró kis kezével turkált a férfi fekete hajában. Az anya állt a karácsonyfa mellett, könnyezett. Az utcáról behallatszott a betlehemesek éneke.

A kicsi ház felett égi fény gyulladt ki és ebben a fényzőnben angyalok muzsikáltak.

Arvák karácsonyfája.

Írta: VÖRÖS JÓZSEF I. alhadnagy (Pécs).

Lassan karácsony felé fordul az idő, ilyenájön mindig eszembe jut egy karácsonyi történet. Régen volt már, tíz éve is elmúlt, de úgy emlékszem rá, mintha csak tegnap történt volna.

Karácsony előtti nap volt. Mindenki lelkét eltöltötte már a másnapi szent ünnep áhítata. Ünnepi hangulat volt az egész községben. Én is eltűnődtem a rég elszállt karácsonyestékről az örsirodában.

Önfeledt álmodozásomból ajtónyitás rázott fel. Zuzmarás bajúszú alárendeltem egy asszonyt vezetett az irodába. Az asszony valamikor csinos lehetett. Most sem volt öreg, de arcára időelött szántotta rá barázdáit a gond és nyomor. Elkopott, vékony nyári ruhájára szakadozott, rongyos nagy kendőt borított, de melege bizony az sem tartott, meg talán a félelemtől is, a szegény asszony egész testében remegett.

— No, mi a baj?

— Tiszthelyettes úr, alázatosan jelentem, ezt az asszonyt lopás miatt elővezettem az örsre!

Elém tette a jegyzeteit. Az asszonyt az egyik üzletben rajtaérték, amint egy gipsz-szobrot ellopott és a kendője alá akarta rejteni. A szobrot bűnjelként elhozta és letette az iroda asztalára.

Kezembe vettem a kis szobrot. Értéktelen vásári holmi volt, szerecsen legényt ábrázolt, kosárral a vállán. Az asszony szemét elöntötte a könny. Ráborult az íróasztal karfájára és elfúló zokogással nyögte:

— A karácsony... az apróságaim... a karácsonyfa...

Többet nem tudott mondani. Sok mindent látam, könnyet, szenvedést, de a fájdalomnak ez a kitörése meglepett. Éreztem, hogy nem mindennapos esettel állok szemben.

Leültem és néhány pernyi időt adtam, hogy

összeszedje magát. Mikor egy kissé magához tért, résztvevő hangon szóltam hozzá:

— Nézze csak, tudom, hogy maga nem gonosz-ságból tette ezt. Mondja el nyugodtan, hogy mi vitte arra a gondolatra, hogy bűnt kövessen el. Őszintén, nyíltan beszéljen, nem fog ellenséget találni bennem.

— A nyomorúság vitt rá, tiszthelyettes uram. Szegény özvegyasszony vagyok, két árva kis porontyomat nevelem föl. Mosást vállalok, szegény munkás-emberek ruháit mosom, abból tengődünk. Száraz kenyérré is alig jut belőle. Most itt a karácsony. Mindenütt sütnek, főznek, karácsonyfát állítanak. A gyermekeim látták a szomszédokat, ahogy készülnek az ünnepre. Ma reggel berontottak hozzám:

— Édesanyám, a Szabóéknál de szép lesz a karácsonyfa! Úgy-e, a miénk is szép lesz?

— Szép lesz, gyermekeim, nagyon szép lesz. menjetek csak játszani... Magamra kaptam a kendőt és elrohantam hazulról.

— Lesz gyermekeim, karácsonyfátok. Ha a föld alól is, de kell szereznem. Ha én elkárhozom is, értem nem kár, de ti, apró kis szentjeim tudjátok, éreztétek, hogy megszületett a kis Jézus. Hiszen ő tiértetek is szenvedett, tiértetek is hordta a töviskoszorút. Lesz karácsonyfátok, lesz, lesz.

— Megvallom őszintén, tiszthelyettes úr, nem tudtam, hogy mit fogok csinálni. Csak bátorítottam magam és futottam az utcákon össze-vissza. Egyszerre betértem az üzletbe, megláttam a sok csillogó portékát. Ekkor jutott eszembe, hogy lopni fogok. A kis szobor nagyon szép, nagyon megtetszett. Gondoltam, valakinek eladom. Kapok érte annyit, hogy egy kis fenyőfát vehessek.

— Hát megfogtak. Ügyetlenül fogtam életem első bűnéhez. Nem lesz karácsonyfa... Istenem bocsásson meg nekem... Nem lesz karácsonyfátok... én drága kis árváim. Azt kapjátok karácsonyra, hogy börtönbe kerül anyátok!

Ismét görcsös zokogás fogta el. Az asszonyt beküldtem az örs konyhájába, az alárendeltemet pedig elküldtem, hogy menjen el az asszony lakására és tudja meg, mi az igazság. Nemsokára visszajött és jelentette, hogy a szomszédok csak jót tudtak az asszonyról mondani.

— A becsületesség és a szorgalom mintaképe -- mondották -- éheznek, nyomorog és folyton dolgozik, mindent csak a gyermekeiért tesz.

Felhívtam a kereskedőt, akitől az asszony a szobrot ellopta.

— Nézze csak, kérem -- szóltam. -- Itt van a szobor, vigye haza. Különb... bizonyos, hogy nemcsak nézegette az asszony a szobrot, hanem csakugyan el akarta lopni?...

A kereskedő megértett és én megkönnyebbült szívvel téptem széjjel az alárendeltem jegyzékét. Behívtam az asszonyt. Lelkére beszéltem, hogy bármint legyen is, lopni sohasem szabad. A jó embereket amúgy is megsegíti az Isten. Adtam neki néhány pengőt, vegyen a gyermekeinek karácsonyfát és elbocsátottam.

Láttam, hogy az alárendeltem, mikor az asszonyt elengedte, elővette a noteszét és írt bele valamit. Megkérdeztem tőle:

— Mit jegyzett fel?

— Az asszony címét írtam fel, hogy el ne felejtsem.

— Minek az magának?

— A feleségem mákoskalácsot süített karácsonyra. Viszek annak a szegény asszonynak is belőle. Ünnepeljenek ők is.

— Azóta sok év telt el, sokáig figyeltem az asszonyt és az idő igazolta azt, amit tettem, mert a tisztesség útjáról soha semmiben sem tért le. Más-különb? Ki tudja, hol lenne ő maga és hol lenne a két árvája...

Karácsonyi álmom.

Babonás jósjelek

Gyúlnak ki az égen, —

Pásztorok vigyáznak,

Virrasztanak ébren...

Zsoltár zeng... örömhír

Röppen angyalszárnyon:

Ringass el, ringass el

Karácsonyi álmom!...

Véres Heródések

Hatalmának vége, —

Ott fekszik a gyermek

Jászolbölcsőjébe,

Arcán isteni fény

Ragyog glóriáson;

Ringass el, ringass el

Karácsonyi álmom!...

Új király született:

Égi, földi nagyság, —

Fegyvere: az Ige,

Vértje: az Igazság...

Szeretet-trónon ül

Szelíden, sugárzón:

Ringass el, ringass el

Karácsonyi álmom!

Elapad ma: vér, könny,

Megtorpan a tusa, —

Hallgat a gyűlölség

Rikoltó kórusa...

Tisztultabb, igazabb

Hang szól megbocsátón:

Ringass el, ringass el

Karácsonyi álmom!...

Pásztorok a földön,

Angyalok az égen, —

Biztató csillagláng

Csillog messzeségben:

Van megváltás, még van

Jóság a világon:

Ringass el, ringass el

Karácsonyi álmom!...

Gyere haza öcsém!

Írta: ÖREG CSENDŐR.

Üldögéltem a padon, az utcán. Eregettem a füstkarikákat, elmélkedtem az elmúláson, meg vártam a jó szerencsét, ami én nálam igen ritkán szokott megjelenni.

Az utca végén éppen befordult a postás. Egyenesen nekem tartott. Mikor ideért elém, tisztességtudóan köszönt:

— Aggy Isten!

Azzal már ott is hagyott.

Egy levelet hozott. A bátyám írta.

— Gyere haza, öcsém, az Isten áldjon meg, mert olyan régen jártál errefelé, hogy még a képedet is elfelejtettem már. Szeretnének látni a rokonok is, a falu is.

Egy pár hét mulva hidegre fordult az idő. Elszlottak a fehér ökörnyalak, megjelent a dér, a zuzmara. Felcihelőzködtem. Ez az idő a legalkalmasabb a rokonlátogatásra, mert késő ősze már minden rendes gazdálkodó ember betakarította a termését. A gabona ott áll a kamrában, a kukorica a padláson, a bor a pincében. Csak az legyen, aki fogyassza. Az meg mindig akad. Ha más nem, hát a sógor, meg a koma.

Időm volt bőven. Annak is adhattam volna belőle, aki lótvá-futva lohol a mindennapi kenyér után, mégse kerül elég kenyér az asztalára, a család elé. Miért ne látogatnám hát meg a bátyámat, a rokonokat, a falut? Valósággal vágytam meglátni azokat, akikkel valamikor együtt szedtem a madárfészket, öntöttem az ürgéket, fogtam a lepkeket és horgásztam a ficánkoló halakat. Ma pedig ki tar koponyával, ki meg őszbeborult fejjel nézi az idő múlását.

Ezt gondoltam, mikor a bátyám faluja felé közeledtem. Mikor beléptem, a bátyám ott ült az asztala előtt s az asztalon meg hatalmas táiban hurkák, kolbászkok, töpörtyű.

— Hát te mit keresel erre? — riadt réám tetetett akadékoskodással. De feleletet se várva, már meg is kínált helyvel.

— Ül le már no, az ebadta. Éppen jókor érkezted.

Hát azt magam is láttam.

Falatozgattunk hamarosan! Egy-egy pohár boreska is akadt, egy-két jó szó is és rápörnyesztés után füstölögtünk.

No, mondok, ha már itthon vagyok, meglátogatom majd a többi rokonokat is. Van elég. Hála az Istennek. Sógor, koma, unokatestvér, kikerülne belőlük egy kisebbszerű falu. Csak jegyző, meg bíró kellene bele. Meg adóvégrehajtó, mert hogy arra is szükség lenne. Református pap akadna a rokonok között is.

Így is történt. Másnap reggel beállítottam az egyik unokafivéremhez. Elég jómódú gazdálkodóember. Háza, földje, szőlője. Amikor beléptem az udvarára, a szalmakazal irányába esett a tekintetem. Nem messzire a kazaltól ég felé meredt lábakkal hevert két darab perzselt disznó. No, ezek a rokonok se halnak éhen a tavaszig, — gondoltam magamban. De nem sokáig tűnődhettem, mert elém jött a rokon és mindjárt ott is marasztalt ebédre, vacsorára, kolbászra, hurkára, pecsenyére. Bizony késő este szaba-

dultam meg a koccintgatástól. De a rokon akkor is megigértette velem, hogy másnap reggel a szüleit látogatom meg.

Úgy is történt.

— Hát a Mihály bátyám merre van? — kérdeztem az ányomat, mikor beléptem a konyhába.

Kijött az udvarra, a félszer irányába bökött.

— Ahun van a! Két kis malacot öltünk, azokkal bajlódik.

Odamentem. Mondhatom, jó két kis malac volt, beillettek volna hordónak is, ha a hordónak négy-négy lába lett volna. Ezek is ott tartottak késő estig. A legízletesebb falatokat rakták elém. Nem is eresztettek el mindaddig, míg egyszer csak Mihály bátyám akkorát bölintott, majd leesett a feje. De csak a kalapja gurult az asztal alá.

Jött a karácsony, akkor se koplaltunk. Sőt akkora gombócok gömbölyödtek a töltöttkáposzta közepén, mint egy-egy gyerek feje. Utána pecsenye, majd kalács többféle töltelékkel.

Karácsony után azt gondoltam, átballagok én a szomszéd faluba. Ott is lakik néhány rokonom, illő, hogy azokat is meglátogassam, úgyszólván régen láttam őket. No, meg már csak azért is, hogy pár napig kiheverjem a karácsonnyal, meg a disznótorokkal járó fáradalmaimat.

Átballagtam.

Mikor István bátyám meglátott, akkorát kurjantott, hogy még a jószágok is megriadtak.

— Isten hozott, öcsém! No, mi járatban vagy? Meglátogatsz minket? No, ez derék dolog.

Hívta a feleségét.

— Gyere már Zsuzsi, gyere csak! Nézd már, ki van itt!

Estig elbeszélgettünk. Este pedig azzal érveltek, hogy ekkora hóban hogyan mennék már haza. Farkasok is járnak a bozótban.

— Dehogy is engedlek el, öcsém. Ott a vendégszoba, ányod már tisztába is tette az ágyat, ott alszol.

Mit tehettem egyebet, elköszöntem, betértem a szobába, levetköztem, lefeküdtem és úgy aludtam virradatig, mint a sarokba vágott bunda.

Reggel arra ébredtem fel, hogy valaki motoszkált az udvaron. Disznórőfögés, majd visítás hasogatta a dobhártyámat, aztán elcsendesült minden. Hirtelenül arra gondoltam, valaki lopja a disznót. Leugrottam az ágyról, magamra kapkodtam a ruhámat, kimentem az udvarra. Mire kiértem, már ég felé csapkodtak a lángok két kimult sertés megmerevedett teteme felett.

Ezek a rokonok is ott tartottak. Reggeltől estig a disznókkal bajlódunk. Este pedig olyan vacsorát esaptunk, hogy még Dungverszky, a bácskai nábob is megirigyelhette volna. Bor közben még nóta is került az asztalra.

Éjfélkor fektünk le.

Reggel elhatároztam, hogy node most már elég volt a disznótoroskodásból, elindulok háza, a falumba. Ekkor lépett be a fia. Az is gazdálkodó ember.

Ki tudja?

Hol van Európa legkisebb köztársasága?

— Pista bátyám — súgta —, azt üzeni az Őrzi, jöjjön át hozzánk. Csinált egy csésze forró teát, jól fog esni ebben a csikorgó hidegben.

Mi tagadás benne, én szeretem a teát. Jól is fog esni. Átmentem. A tea ott párolgott az asztalon. Mellette a cukor, a rum. De párolgott ott egyéb is. Két leölt disznónak nyole sonkája, oldalasa, meg miegymása.

Ezek is disznót öltek.

Egész nap náluk disznótoroskodtam. Éjszaka náluk aludtam. Nöde holnap reggel aztán okvetlenül megyek. Egy pillanatig se maradok tovább.

Reggel, mikor kibújtam az ágyból, bekukkant a nővére. És se szó, se beszéd, egyre-másra rakja rám a penitenciát.

— Nohát, Pista bátyám, ezt igazán nem vártam magától. Még hogy minket meg se látogatott? Őrök szégyen lenne. Kisülne a szemem. Nem mernék az emberek szeme közé nézni.

Azzal megvárta, míg felöltözöm, akkor szó nélkül elkapta a karomat és csak húzott, húzott ki az udvarra, onnan az utcára, az utcáról a házuk elé.

— Gyüjjön be. Bemutatom az uramat. Még úgyse látta.

Ketten aztán megmutogatták a házat, az udvart, a konyhát, a kamrát, a pincét. Mikor a kocsiszín elé értünk, majd hanyatt estem. Három tráncsérfán három sertés hat felé hasítva csüngött le a földig.

— Hát e' meg má' mi az Isten csudája? — fordultam a sógor felé.

— Malacok, sógor, malacok — magyarázta a sógor, erősen hunyorgatva felém.

A sógorék is ott tartottak.

Egy hét mulva keveredtem vissza a faluba.

Ekkor elém állt a bátyám.

— Hát a többi rokonainkat mikor akarod meglátogatni?

Immel-ámmal feleltem.

— Isten tudja.

— No, csak ne bízd az Istenre. Az Istennek éppen elég dolga van nélküled is, nem ér reá teveled bajlódni.

Aztán hozzá tette:

— Ha már itthon vagy, csak látogass meg minden rokont, úgyszólván azt hallottam, hogy egyik-másik rokon már neheztel is rád, amiért még nem voltál nála. Még utóbb büszkének, kevélynek, gőgösnek tartanak.

Hát hogy se büszkének, se kevélynek, se gőgösnek ne tartsanak, meglátogattam minden rokonomat. De akárkihez mentem, több, mint bizonyos, hogy ott disznót öltek. Egy rokon — egy disznó, két rokon — két disznó, ahány rokon, annyi disznó, sőt annyszor két-három disznó. Csaknem a tavaszig minden nap disznótorban voltam.

Ekkor megkérdeztem a bátyámat:

— Magyarázd már meg, hogyan lehet az, hogy én akár melyik rokonomnál teszek látogatást, mindenütt disznótorral fogadnak?

Megmagyarázta.

— Hát tudod, a mi falunkban még igen becsületesek az emberek. Már most, ha azt látják, hogy náluknál még becsületesebb emberek keverednek közibük, azt megtraktálják.

— Jó, jó — vettem közbe —, de az a rengeteg disznótor?

— Hát tudod, te rokon vagy, régen is voltál idehaza, azonkívül esendőraltsz is voltál, mikor szolgáltál. A mi falunkban az iskolás gyerek is tudja, hogy esendőrember csak tisztességes és becsületes ember lehet. Ugy okoskodtak hát, hogy ahova mégy, disznóölést rendeznek a te tiszteletedre. Hogy miként történt ez? Hát úgy, hogy előttevaló nap kitudakolták tőled, kihez mégy el másnap. Ott aztán leölték a disznót.

Ekkor reám nézett.

— Voltál-e már valamennyi rokonunknál? — kérdezte.

Magam se tudtam, mit feleljek, mert ha sorra veszem a rokonokat, az egész falu atyafiság, talán még az éjjeli bakter is a harangozóval egyetemben.

— Voltam — nyögtem ki végre nagy megkönnyebbülésemre.

— Meddig maradsz még itthon? — kérdezte a bátyám.

— Reggelig — feleltem. — A reggeli vonattal elutazom.

— Hát azt okosan teszed, öcsém — sóhajtott a bátyám. — Mert ha még sokáig itthon maradsz, egyetlen disznó se marad a faluban.

Karácsony éjjel.

Irta: DOBÓ ZSUZSANNA.*

Szállong a hó...

Szelid fehérség,

A tájon mé!a csend honol.

Téli világ...

Karácsony éjjel,

A föld, mint egy nagy szív dalol.

Ki az, ki most

Megtörni merné

A természet szűz éjjelét?

Ki az, ki a

Jeges hidegben

Elhagyta otthon-melegét?

Két esendőr megy

A tiszta hóban,

Mely ropog a lábuk alatt.

Családjuk otthon

„Mennyből az angyal“-t

Dalol a fenyőfa alatt.

De ők mennek

A fenyvesek közt,

Szent érzéstől szívük dobog...

A halk éjben

Most őfelettük

Hallelujáznak angyalok.

A kis Jézus,

Ki ma született,

Szeretettel rájuk nevet:

„Megáldom én

Minden lépésüket,

Mert örködtök a jók felett!“

* vitéz Dobó Sándor g. szds. leánya, III. o. gimn. tanuló.

A. D. ...
937

A haditengerészetről, hadihajókról.

Írta: **OLCHVÁRY-MILVIUS ATTILA** alezredes.

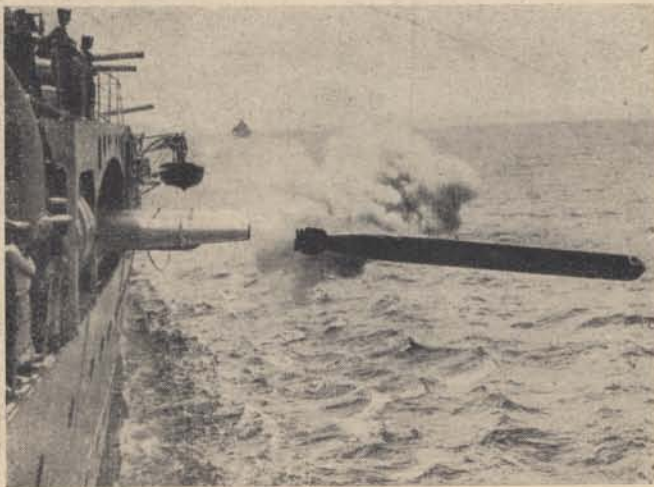
(2. közlemény.)

Torpedórombolók és torpedónaszádok.

A mult század hetvenes évei hozták meg a tengeri háború új vizalatti és éppen ezért veszedelmes fegyverét, a torpedót. A torpedónaszádokat elsősorban ennek az új fegyvernek a hordozóiként gondolták el. Mielőtt ennek a hadihajótípusnak az ismeretetéséhez kezdenék, tisztába kell jönnünk a torpedó fogalmával.

A torpedót egy hasonló nevű tengeri halfajtáról nevezték el. Lényege: víz alatt futó, önálló mozgató erőforrással ellátott, hatalmas robbanó töltetű lövedék, amely hajók testéhez ütődve robban és a talált hajók testén — a vízvonal alatt — léket üt.

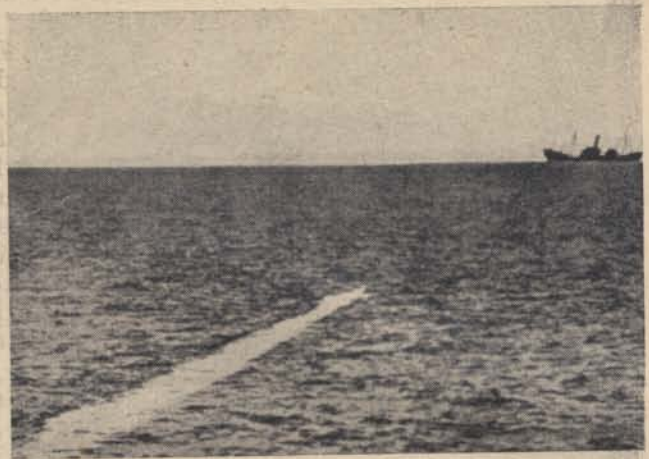
A torpedó — hosszúság 7 m körüli, kacsú, szivaralakú acéltest. Üreges belsejében a robbanó töltet, az önálló mozgást szolgáló erőmű és egyéb szerkezetek foglalnak helyet. Elülső részén (hegyén), érzé-

Torpedó kilövése (víz feletti vetőcsőből).

keny gyújtószerkezet van elhelyezve, amely szilárd ellenállásra (pl. hajófal) találva a robbanótöltetet begyújtja. A robbanó töltet — többnyire a modern tűzérési lövedékek robbanóanyaga: a trinitrotoluol — a korszerű torpedóknál eléri a 300 kg.-ot (a töltet mennyisége az öbmérettől függ). A mozgatóerőt ezidőszert még általánosan sűrített, forró levegő szolgáltatja. Kísérletek folynak az elektromos mozgató erő kihasználására.

A torpedókat a hadihajók víz alatti vagy víz feletti úgynevezett: vetőcsővekből (lanszirozó csővekből) lövik ki sűrített levegővel vagy csekély löportöltettel. A torpedóvetőcsövet a cél haladási irányának, sebességének és a kilövő hadihajó álláspontjának figyelembevételével kiszámított löelemeknek megfelelően irányítják be a célra. A torpedóvetőcső megadja a torpedónak a haladási irányt és a kezdősebességet, hogy a hajót, amelyről kilőtték, biztosan elhagyhassa. A kilövés pillanatában a torpedó belsejében elhelyezett önálló mozgató gépezet működésbe lép, amely a torpedót csavarokkal, bizonyos sebességgel a cél felé hajtja. Külön elmés szer-

A torpedót elárluló fehér csík a víz felszínén.

kezetek (a mélységszabályozó és az irány szabályozó) gondoskodnak arról, hogy a torpedó a megkívánt irányban és mélységben maradjon.

A torpedó hajtóerejénél a sűrített levegő gyorsabb mozgást biztosít az elektromos hajtóerőnél, de ezzel szemben a megtámadott hajó megfigyelőinek elárulja a torpedó közeledését. A mozgató gépezet hajtására szolgáló és elhasznált sűrített levegő ugyanis sűrű légbuborékok alakjában a víz felszínére kerül és így a torpedó közeledését hosszú fehér csík jelzi, ami a veszélyeztetett hadihajókat figyelmezteti és kitérésre készíti.

Az elektromos hajtóerőt (akkumulátorok) a víz felett nem árulja el ugyan semmi (előny), de ezidőszert a használható elektromos hajtóberendezések még túl nehezek (ez a robbanótöltet rovására megy) és a torpedó elérhető sebessége is túl kevés, a sűrített levegővel hajtott torpedókhöz viszonyítva. Ezek 45 tengeri mérföld és ezenfelüli óránkénti sebességet is elérnek. Állítólag van egy amerikai találmány, amellyel a torpedó elektromos hajtóerő felhasználásával 10 km. hatótávolságot és 30 tengeri mérföld sebességet ér el. A jövő fogja eldönteni, hogy ez a találmány tényleg használható-e. A gyorsan mozgó és a víz felszínén nyomot elő nem idéző torpedó mindenestre óriási módon növelni fogja a torpedók láthatatlan hordozóinak — a búvárnaszádoknak — az értékét, amelyek nimbuszát a világháborúban fel-

Torpedótalálat.

talált nagyszámú és igen használhatónak bizonyult elhárító eszközök erősen megtépáztak.

Ha a torpedó kifutotta magát anélkül, hogy célt ért volna, akkor egy szelep megnyílik, a torpedó úgynevezett terhelékkamrájába víz ömlik be, miáltal a torpedó elsüllyed. Békegyakorlatoknál alkalmazott nem élestöltetű torpedók (a robbanószert víz vagy fagyútöltet helyettesíti) ilyenkor éppen ellenkezőleg a víz színére buknak és kihalászhatók. Ezek a torpedók sűrített levegővel való megtöltésük után újból használhatók. A torpedó drága fegyver. Értékét csak ötszámjegyű számmal lehet kifejezni. Békében az osztrák—magyar haditengerészet 53 cm-es torpedóinak darabja 23.000 koronába került.

A torpedó, mint minden emberszerkesztette gépezet, nem teljesen megbízható és szeszélyes masina. Néha megbokrosodik és nem váltja be a hozzá jogosan fűzött reményeket. Előfordul, hogy valami gyártási hiba folytán a legtokéletesebben megállapított löelemek mellett sem talál. Érdekes példát szolgáltat erre a világháborúból a német „U 35“ búvárnaszád esete. Erre a búvárnaszádra egy angol búvárnaszád közvetlen közelből több torpedót lőtt ki. Az első torpedó nyílegyenesen tartott a német búvárnaszád felé. Kitérésre már késő volt. A hajó legénysége megadással várta a végzetet. Elmaradt. A torpedó közvetlenül a búvárnaszád előtt kibukott a vízből, a naszádot a torony és az ágyú között átugrotta és a másik oldalon eltűnt a tengerben. A második torpedó beállítására túl mély volt, a német naszád alatt futott el anélkül, hogy kárt tett volna benne. A harmadik és negyedik torpedót a német búvárnaszád idejekorán észrevette és ügyes mozgással (manővrozás) ki tudott térni.

Az előforduló hibák a körbenfutás (a torpedó eltér az eredeti iránytól), a felnemrobbanás, a vízszinén való futás, a fenékrobbanás (a torpedó mélyebbre süllyed és a tenger fenekét érve robban) stb. Ha a torpedó az ellenséges hajót eltalálja, ez még korántsem jelenti azt, hogy a hajó el is süllyed. Ez csak igen szerencsés esetekben fordul elő. Így: ha a torpedó robbanása a hajó kényesebb szerveit találja, pl. a löszeres kamrákat és a robbanás a löszert felrobbantja, vagy: a találat pillanatában a hajó egyes részeit elválasztó vízhatlan reteszek (Schotten) nem voltak elzárva (mert pl. a hajó nem számított ellenséges behatásra) és a torpedótalálat előidézte léken túlnagy vízmennyiség hatolt a hajó testébe, vagy ha a torpedótalálat régebbi, gengébb építésű hadihajót ér stb. Utóbbi esetre a világháború érdekes példát szolgáltat.

A skagerraki csatában a Pommern nevű német 13.200 tonnás régebbi sorhajót torpedótalálat érte (hajnali 4 óra 20 perckor). A hajó hatalmas robbanás mellett olyan gyorsan süllyedt el, hogy az öt 500 méter távkozra követő mögöttése az elsüllyedés helyére érve, a víz felszínén még csak roncsokat sem talált. Az egész legénység elpusztult.

Ezzel szemben ugyancsak a skagerraki csatában a „Marlborough“ angol csatahajót torpedótalálat érte a parancsnoki híd alatt. A csatahajó 7 °-nyira oldalra billent. Hareképes maradt, röviddel ezután 3 másik torpedó elől ki tudott térni, 9 perc múlva újból meg tudta kezdeni a tüzelést. A találat után 18 perc múlva, 14 össztűzet adott le, rövid egymásutánban. Később a hajót ki kellett ugyan vonni a tűzvonalból, de elérte a honi kikötőt. A német nyilt-

Vers-pályázat február 14.-ére.

Február 14-én — minden évben — sok dicsőséget szerzett elődeinkről emlékezünk meg s azok közül legmélyebb tisztelettel hódolunk vértanúink előtt. Ezek emlékének sohasem adózhatunk eléggé.

Ez a pályázatunk is egy szerény virágot akar juttatni emléküknök. Vértanúink verses dicsősítésére hirdetünk tehát pályázatot, amelyben részt vehet a csendőrség tényleges és nyugdíjas tagjai közül bárki.

A pályázatokat ne írja alá a szerzője, hanem csak jellegével lássa el s ugyanazt a jellegét egy külön és lezárt borítékra — amelyben a vers címét és a szerző nevét, rendfokozatát, beosztását vagy lakóhelyét kell feltüntetni — írja fel.

A legjobb verset 50 pengővel jutalmazzuk és a jövő évi csendőrnapi számunkban közöljük. A második díj: 30 P, a harmadik: 20 P.

Határidő: 1938 január 20.

tengeri flotta (Hochseeflotte) 1918 április 23—25-ig előretört a norvég partokhoz abban a reményben, hogy az angol flottával megütközhet. A német csatacirkálók egyikét, a „Moltkét“ eközben súlyos gépzavar érte, amelynek következtében 2000 tonna víz hatolt a hajó testébe. A visszatérő úton ezt a súlyosan sérült és nehezen mozgó hajót, angol búvárnaszád megtorpedozta. A Moltke, ennek ellenére, saját erejéből elérte a honi kikötőt.

Az „U 5“ jelzésű osztrák-magyar búvárnaszád az Adria-tengerben 500 méter távolságról két torpedót lőtt ki a francia „Leon Gambetta“ nevű páncélos cirkálóra. Mindkét torpedó talált. A 12.550 tonnás cirkáló 711 főnyi legénységével 9 perc alatt elsüllyedt.

A német búvárnaszádok a világháborúban számtalanszor tapasztalták, hogy közönséges kereskedelmi hajók is csak több torpedótalálat után süllyedtek el. 1918 július 19-én az „UB—64“ jelzésű német búvárnaszád merész támadással megtorpedozta a „Justitia“ nevű 32.120 tonnás angol gőzöst. Az angol hajót 4 torpedótalálat érte, de csak másnap, az első találat után 20 órával süllyedt el, amidőn egy másik búvárnaszád, az „U 54“, további két torpedót lőtt a testébe.

A kereskedelmi hajóknál sok függ a rakománytól is. A löszerszállító hajó a torpedótalálatra rendszerint a levegőbe röppöl és pillanatok alatt eltűnik a víz színéről, sőt, néha a támadóját is magával viszi. 1917 augusztus 2-án a Murman-parton a német „U 28“ jelzésű búvárnaszád megtorpedozott egy löszerszállító hajót. A hajó a levegőbe repült, de a hatalmas robbanás elpusztította a búvárnaszádot is, egész legénységével együtt. Ezzel szemben, pl. a parafát, fát, fabútort, hordókat stb. szállító hajó elsüllyesztése sok gondot okoz, mert a sérült hajót a könnyű rakomány a víz felszínén tartja.

A torpedónaszádok sebesjártú kisebb hajók. (Az elsők mindössze 100 tonna körül mozogtak.) Feladatuk a nagy hajóegységeket, főleg az éj leple alatt megközelíteni és torpedóikkal a közelből megtámadni. Magának a torpedónak a további fejlődésével e hajótípus is fejlődött. A naszádok mind nagyobbakká váltak és tűzérési fegyverzetük is fokozatosan erősödött. Az orosz—japán háborúban a

torpedónaszád bebizonyította használhatóságát. (Japán torpedónaszádok eredményes éjjeli torpedótámadása a Port-Arthur-i kikötőben horgonyzó nagy orosz egységek ellen.) Ettől a háborútól kezdve rohamosan fejlődtek. A század küszöbén vízkiszorításuk még csak 400 tonna körül mozgott, a világháború kezdetén már megközelítette az 1000 tonnát. A világháború óta a nagyobb naszád vízkiszorítása már 1500—2000 tonnáig terjed.

Torpedóromboló (helyesebben: torpedónaszádromboló) és torpedónaszád között a két hajó tulajdonságait és rendeltetését tekintve, nincsen különbség. A „torpedóromboló“ elnevezést az angolok használták a nagyobb torpedónaszádok elnevezésére (destroyers). Tőlük azután a többi haditengerészet is átvette ezt a megjelölést. A német haditengerészetnél pl. a világháború előtt és a háborúban sem használták a torpedóromboló elnevezést. Az egyszerűség kedvéért itt az alábbiakban kisebb és nagyobb torpedónaszádok megjelölésére egyaránt csak a torpedóromboló kifejezést használom.

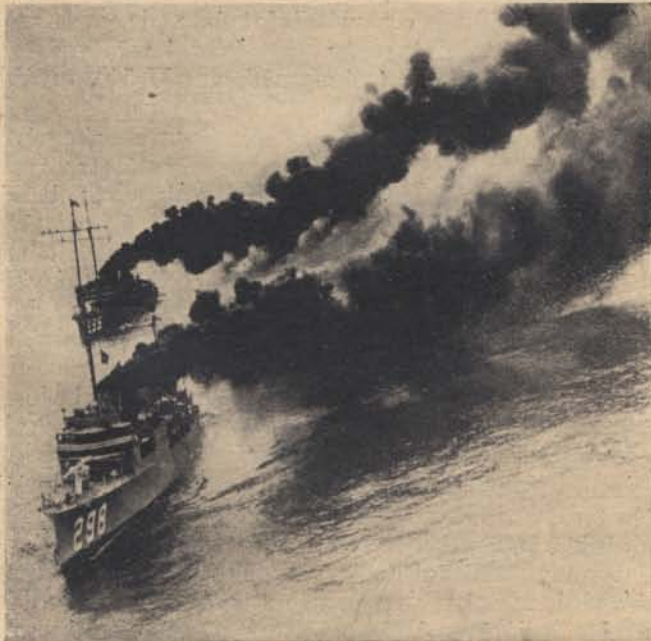
A torpedórombolók gyorsjáratú páncélozatlan naszádok. A korszerű naszádok óránkénti sebessége 30—37 csomó, régebbi naszádoknál azonban még 25—30 csomós sebességgel is találkozunk.

Fegyverzetük:

Torpedófegyverzet: 2—12 darab torpedóvetőcső. A torpedóvetőcsövek legáltalánosabb öbmérete az 53.3 cm, de vannak 40, 45, 45.6, 50, sőt 60.9 (pl. Japán) cm-es öbméretű vetőcsövek is. A mai, korszerű hadihajóknál a torpedóvetőcsövek hármast négyes csoportokban való egyesítése a torpedó egyes-lövésről a torpedó-össztűzre való áttérés mellett tanuskodik.

Könnyű tüzérség: 2—7 darab ágyú (10, 10.2, 12, 12.7, 13, 13.8 cm; ennél kisebb öbméret pl. 7.5 cm. csak elavult naszádoknál fordul elő).

Léghárító fegyverzet: a korszerű rombolókon nagyságuknak megfelelő számban és öbméretben léghárító ágyúk és géppuskák, végül sok torpedóromboló vízbombákat visz magával (búvárnaszádok leküzdésére) és egyesek aknarakásra is be vannak rendezve.

Torpedórombolók. (Sűrű füstfejlesztéssel zavarják az ellenség kilátását.)

A torpedórombolók jellemzője, hogy kevés és nem túl költséges anyagbefektetéssel, aránylag kevés legénységgel (100 fő körül), nagy sikerlehetőséget nyújtanak.

A torpedórombolók rendeltetése elsősorban, hogy nagy ellenséges egységeket torpedóikkal megtámadjanak. Erre több lehetőség van éjjel vagy a köd leple alatt. Nappal csak a torpedórombolók önfeláldozó tömegtámadása ígérhet sikert, mert a torpedórombolók a korszerű csatahajó hatalmas középtüzérségének öldöklő hatása miatt csak nagyon nehezen és súlyos veszteségek árán juthatnak az ellenséges zöm közelébe.

A tengeri csatákban a torpedórombolók a saját csatahajók mögött helyezkednek el és innen támadnak az ellenséges zömré akár úgy, hogy áttörnek az egymás mögött (nyomdokvonalban) mozgó csatahajók közötti távközökön és nagy sebességgel az ellenséges zömré igyekeznek megközelíteni, hogy torpedóikkal támadhassanak (tömegtámadás) vagy pedig a távközökön keresztül lövik torpedóikat (réslövés).

A torpedórombolók tömegtámadására a skagerraki csata szolgáltat szép példát. A csatának volt egy kritikus pillanata, amikor a német zöm az öszszes angol csatahajók átkaroló tűzövébe került. Ezt a szörnyű, végzetessé válható tűzhatást csökkenteni kellett. Scheer admirális, a német flotta parancsnoka, a csatacirkálók teljes bevetésétől és a torpedóromboló flotillák tömegtámadásától várta a megoldást. A torpedóromboló flotillák hatalmas lendülettel törtek előre és a torpedók rajait lötték az angol zöm ellen. Az ellenség felé futó torpedók az ellenséges csatahajókat elfordulásra és eltávolodásra kényszerítették. Bár a torpedók egy kivételével nem találtak, a cél el volt érve. Az angol nehéz gránátéső azonnal megrikkult és többé nem is tudott megisméjöldni, mert az angol csatahajók az elfordítási művelet következtében elvesztették az érintkezést a német flottával.

A torpedórombolók nagy harcászati jelentősége a csatákban tehát abban is áll, hogy tényleges torpedóátalátok nélkül, átmenetileg az ellenséges tüzérségi hatást gyengíthetik. Az ellenséges hadihajók a közeledő torpedók elől ugyanis kénytelenek kitérni, amj abban áll, hogy elfordulnak és a feljűk futó torpedóval egyirányban haladnak tovább. Ezzel a művelettel azonban tüzérségük ereje is csökken, mert most már csak a hajó farán elhelyezett ágyúkkal tudnak tüzelni. (A hadihajó ugyanis akkor tudja tüzérségi erejének maximumát kifejteni, ha a célhoz oldalával fordul (Breitseite). Ha a cél felé fut, vagy pedig attól távolodik, akkor csak a hajóorrban, illetve a hajófaron elhelyezett ágyúk tüzelhetnek.

A torpedórombolóknak azonban egyéb fontos feladataik is vannak; ilyenek:

a cirkálók támogatása a felderítésben.

a zömrétől és nagyobb egységektől ellenséges torpedórombolók és más könnyű harci hajók, búvárnaszádok távoltartása,

előőrs- és őrszolgálatban való közreműködés, kifutó búvárnaszádok kísérése és biztosítása a kikötőtől a nyílt tengerre és fordítva, a bevonuló búvárnaszádok kísérése a kikötőbe, aknarakó, aknakereső műveletek biztosítása, rajtaütésszerű műveletek végrehajtása ellenséges vizeken,

szállítmányok kísérése és megvédése bűvárnaszádok ellen,

bűvárnaszádok leküzdése (vízibombák, nekifutás),

esetenként, kereskedelmi háborús feladatok.

A világháborúban a német haditengerészet 98 torpedórombolót vesztett, mégpedig 21 ellenséges hadihajókkal való hareban, 56 darab aknatalálata, 3 darab ellenséges bűvárnaszádok torpedótalálata és 18 különböző balesetek (pl. összeütközés) következtében pusztult el.

A torpedórombolókon kívül, kimondott torpedóhordozó, vízfeletti hajók az úgynevezett „gyorsnaszádok“. E motoros, nagy sebességgel futó, kisvízkiszorítású naszádok csupán 1—2 torpedót visznek magukkal. Feladatuk nagy gyorsaságuk és a nehezen megfigyelhető kis hajótestük felhasználásával nagyobb egységek közelébe jutni, ezekre rálesni, és torpedóval megtámadni. A franciáknak vannak olyan gyors naszádjaik, amelyek állítólag 50 tengerimérföld sebességet is elérnek. A világháborúban az olaszok egyik ilyen motoros naszádja torpedózta meg és süllyesztette el az osztrák-magyar hajóhad Szt. István nevű 20.000 tonnás csatahajóját. A „Viribus Unitis“ nevű osztrák-magyar csatahajó is ilyen olasz motoros naszádnak esett áldozatul, a pólai kikötőben. Az olasz gyorsnaszád észrevétlenül lopódzott be a kikötőbe.

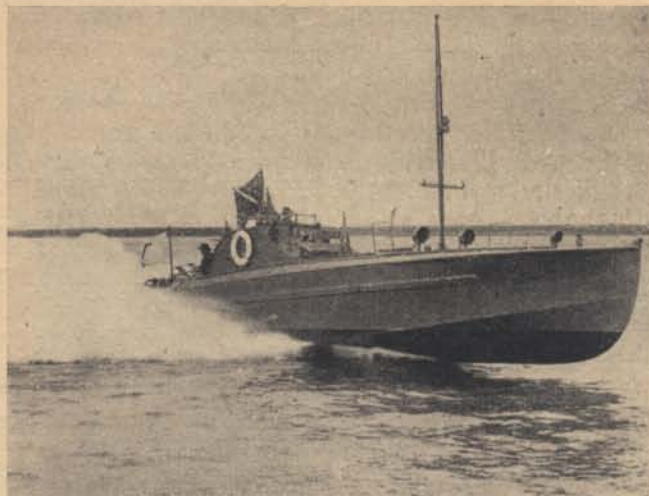
Mint torpedóhordozóról, a repülőgépről is meg kell emlékezni. Vannak torpedóval felfegyverzett repülőgépek. Ezek, a megtámadni szándékolt hajó közelében lecsapnak és közlőrl, torpedóval támadnak. Sikerre azonban főleg csak akkor van kilátás, ha a cél (a megtámadott hajó) tüzérsége más irányba le van kötve, vagy pedig védelmi képessége más okokból csökkent.

A bűvárnaszádok.

A víz alatt úszó hajó gondolata nem újkeletű. Az emberek már régen törték rajta a fejüket. Verne Gyula, francia regényíró fantáziája a jövő vetítövásznára ki is rajzolta ennek a technikai csodának a körvonalait. A valóság az írói fantáziát eddig még csak megközelíteni tudta, a hajtóerőt a tenger vízből nyerő, üzemanyagkiegészítésre nem szoruló, tetszésszerinti mélységre és időre alámerülő „Nautilus“-t még nem sikerült megvalósítani. A víz alatt járó hajó problémája elsősorban a haditengerészetet érdekelte. Olyan hadihajótípus megteremtése, amely romboló fegyvereit a víz színe alatt mozogva, tehát az ellenség számára láthatatlanul tudja az ellenséges hadihajók közelébe vinni, fordalmat ígért a tengeri hadviselés terén.

Az első bűvárnaszádokat a francia haditengerészet építette (1886 és 1890). A „Gymnote“ és a „Jedé“ nevű bűvárnaszádok voltak az új hadihajótípus első képviselői. Ezek, természetesen, még csak gyermekcipőben járó előhírnökei voltak a mai, korszerű bűvárnaszádoknak. Csupán egy elektromos motorjuk volt a víz feletti és víz alatti mozgásra egyaránt, nem volt használható periszkópjuk (látócső) és működési sugaruk is olyan csekély volt, hogy csupán kikötővédelemre lehetett őket felhasználni.

A franciák, első bűvárnaszádjaik körül szerzett tapasztalataikat felhasználva, az új hadihajótípust tovább fejlesztették. Újabb naszádjaik mind használhatóbbá váltak. A világ felfigyelt. Francia min-

Gyorsnaszád.

tára, nemsokára a többi nagyhatalmak is hozzálat-tak a bűvárnaszádépítéshez.

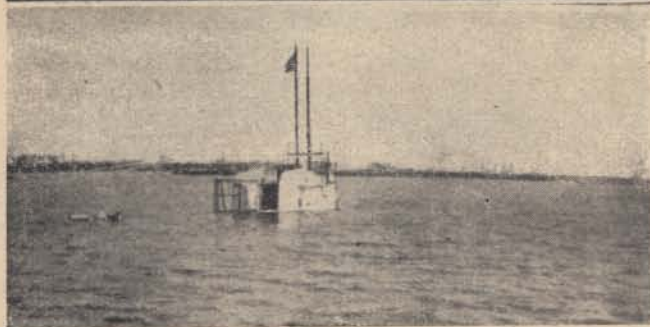
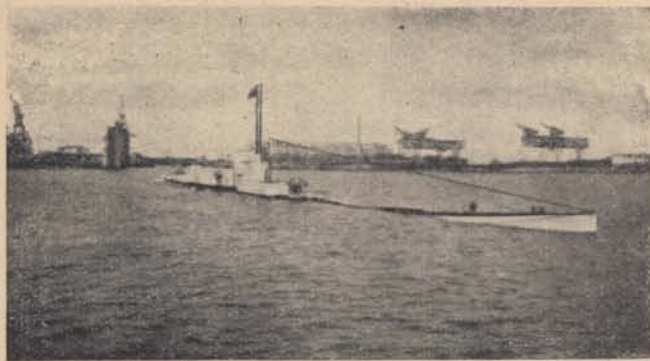
Ezernyolcszázkilencvenötben a víz feletti mozgás céljaira könnyű olajmotort sikerült konstruálni. Ez nagy haladást jelentett a bűvárnaszádok fejlődésében. Az olajmotor a víz feletti haladás közben feltöltötte az elektromos motor akkumulátorait. A könnyű olajmotorok azonban csak átmenetet jelentettek. A robbanásveszélyes üzemanyag (benzin, benzol, gázolin) gázai megfertőzték a naszád levegőjét, ami a hajó belsejében való tartózkodást a légénység számára sokszor elviselhetlenné tette s ezenfelül könnyen robbanást idézett elő. E naszádok szivattyú-, szellőztető- és levegőtisztító-berendezései is kezdetlegesen voltak. Ilyen módon sok veszélyforrás adódott, ami a naszádok hadi használhatóságát befolyásolta. Sok szerencsétlenség történt, amelyek során számos bűvárnaszád süllyedt el és az egész légénység elpusztult.

A németek a várakozás álláspontjára helyezkedtek és csak akkor kezdtek a bűvárnaszád építéséhez, amikor 1904-ben sikerült a bűvárnaszádok részére alkalmas nehézolajmotort konstruálniuk. Egy másik találmány további veszélyforrásokat kapcsolt ki. Míg a régebbi bűvárnaszádoknál az üzemanyag a naszádok belsejében volt elhelyezve, addig a németeknek sikerült az üzemanyagtartályokat a naszádtesten kívül elhelyezniük. Ugyanide építették a németek a ballaszt víztartályokat is. E konstrukciós újítások révén a német bűvárnaszádok fölénybe jutottak az összes addig épített bűvárnaszádokkal szemben. További előnye volt a tartályok kívül való elhelyezésének az a helymegtakarítás, amelyet a naszád belsejében el lehetett érni. A tartályokat a hajó belső teste mentén azután úgy rendezték el, hogy a naszád hajóformát nyert.

A folytonos fejlődés ellenére, a világháború kitörésekor még senki sem sejtette, hogy ez a hajótípus a háború folyamán milyen meglepetésben fogja az egész világot részesíteni. A bűvárnaszádok harcászati alkalmazási lehetőségei a világháború kitörésekor még igen korlátoltak voltak. Legalábbis ezt hitték. Távolsági önálló, nyílttengeri alkalmazásukra ekkor még senki sem mert gondolni.

Az az óriási fejlődés, amely a világháború folyamán a bűvárnaszádok minden irányú tökéletesítése terén bekövetkezett, a németek érdeme. A tö-

Német búvárnaszád beegyensúlyozási kísérletei (Trimmversuche) az ellenség elé való kijutás előtt. A felső képen az alámerülési művelet kezdete. Az alsó képen már csupán a torony van kint a vízből.

kéletesezés alapját a Diesel-motorok beállítása szolgáltatta. A németek a búvárnaszádban megtalálták azt a harci eszközt, amely a tengeren túlerővel rendelkező Nagy-Britanniát majdnem térdrekenyszerítette. Hogy ez nem következett be, annak nem a búvárnaszád, hanem a politika volt az oka, amely habozott ezt a fegyvert idejekorán, kiméltlenül alkalmazni. Amikor erre végre rászánta magát, akkor már későn volt.

A világháborús német búvárnaszádok a német akarat és hajóépítési tudás folytán nagy működési sugarú (több ezer tengeri mérföld), nyílt tengeren önállóan alkalmazható hadihajókká váltak, amelyek több torpedót, vagy nagyobb számú aknát tudtak magukkal vinni. Teljesítményeik az egész világot bámulatba ejtették. Az ellenségnek mérhetetlen károkat és veszteségeket okoztak. Az alábbiakban a búvárnaszád szerkezetét és a vele kapcsolatos egyéb általános tudnivalókat ismertetem vázlatosan. Ez elengedhetetlenül szükséges ahhoz, hogy a búvárnaszád lényegét, jelentőségét és harcászati alkalmazási lehetőségeit megértsük.

A mai búvárnaszádok nagyságáról, fegyverzetéről, sebességéről stb., bőven állanak adatok rendelkezésre. Annál kevesebb adat van azonban a naszádok belső építésére. Ezért a németek világháborús búvárnaszádjainak az adataira alapítom az alábbi ismertetést. Ezek az adatok általában ma is helytállóak, mert a lényeg nem változott. A volt „Entente“-hatalmak flottáiban, mint hadizsákmány, több világháborús német búvárnaszád még ma is szolgálatot teljesít.

A búvárnaszádok általában két főrészből állnak: a belső erős, vasból vagy acélból szerkesztett, kör vagy ellipszis keresztmetszetű, csőalakú, ellenálló vagy nyomástestből és a nyomástest köré kívülről elhelyezett vasbádógból készült ballasztvíz- és olajtartályokból.

A víz nyomása 10 méterenként, minden vízbe merített testre négyzetcentiméterenkint 10 kg-mal (1 atmoszféra) növekszik. Képzeld el, hogy az egész naszádtest felületére, mondjuk 30 méter mélységben, milyen óriási nyomás nehezedik. A búvárnaszád belső „nyomástestére“ azért van tehát szükség, hogy ezt a hatalmas nyomást kibírja. A világháborús német búvárnaszádok 50 méteres merülési mélységre voltak konstruálva. Ez, természetesen, nem jelenti azt, hogy a naszádok nagyobb mélységben a nyomást nem bírták ki. Az építésnél körülbelül másfélszeres biztonsági tényezővel dolgoztak. Így az egyik búvárnaszád a világháborúban működési zavar miatt, 136 méter mélységre merült alá anélkül, hogy a legkisebb baj történt volna. Az ilyen helyzet azonban mindig veszélyes, mert ha maga a nyomástest ki is bírja a szörnyű nyomást, előfordulhat, hogy a nyomástestből kivezető valamelyik cső ágya lazul meg vagy nyomódik ki. Ilyenkor a benyomuló víz a naszádot elpusztíthatja.

A nyomástesten belül vannak elhelyezve a naszád összes, életbevágóan fontos szervei és eszközei; így: a személyzet, a gépek, erőforrások, kormány-szerkezetek, műszerek, lőszer stb. A mai búvárnaszádok merülési mélységére vonatkozó ismert adatok hézagosak. Az 50 métert általában meghaladják.

A belső nyomástest körül vannak elhelyezve — mint már említettem — a vékony vasbádógból készült ballasztvíz- és olajtartályok. Ezeket a tartályokat a víznyomás üres állapotban a legelső alámerülés alkalmával összelapítaná. Eppen ezért arról kellett gondoskodni, hogy állandóan töltve és a naszádot környező tengervízzel állandó összeköttetésben legyenek. Ezt a követelményt a ballasztvíz befogadására szolgáló tartályoknál könnyű volt megoldani. E tartályok fenekén alkalmazott árasztó szelepek a tartályoknak vízzel való megtöltése után nyitva maradnak. Ennek következtében a tartályban levő víz állandó összeköttetésben áll a naszádot környező tengervízzel és így a tartály belsejében minden mélységben ugyanaz a nyomás uralkodik, mint kívülről.

Ugyanezeket a feltételeket kellett megteremteni az olajtartályokra nézve is. Ez sem okozott különösebb nehézségeket. Az olaj könnyebb, mint a víz, tehát a víz felszínén úszik. Ezt az egyszerű fizikai adottságot használták ki. Az olajtartály a fenekén elhelyezett szelep révén szintén állandó összeköttetésben áll a tenger vizével. Ha már most a motorok hajtásához szükséges olajmennyiséget a tartályból kiszivattyúzzák, akkor az elhasznált olajmennyiség helyébe a tartály fenekén elhelyezett szelepen keresztül önműködően tengervíz nyomul. Ilyenképpen az olajtartály is mindig tele van. Ha valamely tartály olajkészlete már teljesen kimerült s helyette a tartály vízzel telt meg, úgy ezt a körülményt a hajó központjában elhelyezett olajmutatón le lehet olvasni.

A búvárnaszádot a tenger vizével szemben éppen úgy le kell mérni, be kell egyensúlyozni, mint a léghajót a környező levegővel szemben. Ez a le mérés a ballaszt-víz-tartályok megfelelő mértékben vízzel való megtöltésével történik. Békében a bemérésnél a naszádnak bizonyos mennyiségű felhajtó erő-többletet biztosítanak (balesetek elkerülése végett). Háborúban ezzel szemben a ballaszt-tartályok vízzel való megtöltésénél azt tekintik irányadóul, hogy a

naszádnak súlyban bizonyos alámerülési többlete legyen, mert ez a víz alá merülési műveletét meggyorsítja s ezenkívül megkönnyíti a mélységi kormány számára a naszád víz alatt tartását is. A háborúban ugyanis a búvárnaszád léte, pusztulása sokszor attól függ, hogy pillanatok alatt el tud-e tűnni a víz felszínéről és a megkívánt mélységben képes-e maradni.

A búvárnaszádokat kifutásuk előtt, próbatuk keretében mindig pontosan beegyensúlyozzák (trimmen). Ez azonban csak az ottani vízre és a hajó akkori terhelésére érvényes. A naszád vezetőmérnökének a beegyensúlyozás azután az egész út alatt állandó gondoskodását kell, hogy képezze, mert a különböző tengerek vizének fajsúlya tekintélyes mértékben eltér egymástól. Így 2000 tonna vízkiszorítás körüli naszádnál pl. az Északi tengerben a naszádot kereken 17 tonnával kell nehezebbé tenni, mint a könnyebb fajsúlyú vizű Keleti tengerben, különben a naszád nem tud víz alá merülni. (Az Északi tenger vizének 1.025, a Keleti tengerének 1.013 a fajsúlya.) (Folytatjuk.)

Karácsonyestén...

Fejött a csillag,
Milliók várták —
Fénye egyre mind
Ragyogóbbra gyűl,
Örvendezetek
Nyomorgók, árvák:
Megszületett a
Megváltó, az Úr!

Jászol az ágya,
Szénán szendereg,
Megtérő nyáját
Várja, öleli —
Aki hozzája
Szívvel közeleg,
Életét, üdvét
Nála fölleli...

Népek, királyok,
Bölcsek, pásztorok
Hajtsátok meg hát
Roggyant térdetek —
Mennyei karok
Földre szálljatok
S szent szolozsmákat
Énekeljete!

Nyissatok ajtót
Kunyhók, paloták,
Kopogtat rajt' a
Béke, szeretet:
Minden tévelygő
Lelje ma honát —
Halál felett az
Örök életet...

... S a csillag égi
Üzenet fénye
Szívek mélyére
Száll, rohanva fut:
Ember-milliók
Hulljatok térdre,
Három királyok
Oldjatok sarut!

Bajkay Lajos.

Láttam a szívem.

Írta: PETERD ISTVÁN testőrszakaszvezető.

Karácsonyest!... Gyermekkor!... Te színpompás világ! Téged nem homályosít el a bűn lehetete! Te mindig szebb, csillogóbb maradsz a számunkra, mint ma az Eden-kertje maga. A dal és a vágy innen nem száll soha tova. Békebeli, boldog karácsonyeste!

Apró gyerekekberként futkostam egész nap a házban. Hócsata, szán, csillogó, fehér hó és... Ezerkilencszáztizenhárom! — Az óriás, haborított gesztenyeiák alatt olyannak látszott az ötesztendő legénykékből összeverődött, csatázó seregünk, mint apró, csilingelő játékszerek. A vér erősen zuhogott a szívünkben és mégis belefért annyi szépség, hogy még most is ehhez a színes világhoz járok, ha keresem a szívem!

Kicsit ködös a kép itt az asztalom mellett. Valahogy sok év terült el már mögöttem. Emlékek jönnek!... Halkan üsznak lelkem tengerében és mosolyognak rám...

Nagyanyám keze beletúrt a legényes hajdizsem nagy rendetlenségébe. Áttüzesedett ujjaimat melegengettek kérgezes kezei. Fájni kezdtek... Szoritottam a fogam, de később már sírtam, mint akinek a bőrét nyúzzák. — Nagyanyám! Te kedves, ősz anyó! Néked az jobban fájt, mint nekem. Az arcára húzódo jószágbarázdákban megindultak az ezüstfoiyók a szeméből és összefolytak az enyéimmel. Szurtos ujjaimat a melléhez szorította, lágyan betakargatta nagy gyapjúkendőjével; mikor szipogva visszatartottam a könnyeimet, akkor az ölébe vett és a csókjaival felszarította.

— Kicsi Pulyám!... Csibém! — mondta s mintha imádság lett volna a hangja. Lány, szívhez szóló, szívet simogató.

A cimborák viháncolását hallottam és kiszakítottam magam az öléből. Az utcára indultam, de a szoba felől az anyám hangját hallottam... Az apám hangja is belecsengett néha, körülölelve anyám hangját, mint valami játékos kobold. — A hangok szinte kergetődtek a szobában. Neki-nekiverődve a szoba falainak, hol magabizóan, hol könnyű kacarászással. — Csak a játékos hangokat hallottam... Nem értettem! Odasompolyogtam az ajtó mellé, de a nagyanyám észrevette és elvitt onnan... Nehezen sikerült, de mesét ígért... És a meséinek mindig irányító hatása volt elhatározásaimra.

Kinn lassan hullt a hó... Besötétedett... De a mesék jöttek nagyanyám lelkéből és megfogták a bennem élő álomvilágot. Beleringattam magam a mesék hitébe... Csupa szín és illat ölelte körül a lelkemet... A szobában elhallgattak a hangok... Anyám jött, mögötte apámmal. Nekikrontottam:

— Mit csináltak benn olyan sokáig?... — Az anyám, ijedtében, nem is tudott szólni, de az apám magához húzott és válasz nélkül maradt a kérdéssem...

Nagyanyám terített a vacsorához. Anyám addig kiment, megnézte a lábasjóságot, hogy elült-e már, mert aznap nagy pusztítást csinált közöttük és nagyon megriadtak. — Nagyanyám olyan léptekkel ment az asztal körül, mintha templomban járna. Arcán mosollyal, mintha az Élet oltárán a legfenségesebb csodát misézne.

Vacsorához ültünk. Apám fehér ingben, feltűrt ujjakkal. Mellényén a bácskai halászok tizenkét ezüstgombjával, úgy ült az asztalfőn, mint egy király, szemben anyámmal. Nagyanyám és én is szemben ültünk, kettőjük között. Párolgó halászlé volt az asztalon és a Szent-Háromságot jelképező háromágú szentelt gyertya. Nekem apám szedett... Mielőtt hozzáfogtunk volna a vacsorához, apám összetette a kezeit. Ez jel volt az imára! Magunkban mondtuk el, de... apám szeméből kigördült két, hatalmas könnyesepp... Nem szólt egyikük sem, de az anyám és nagyanyám arcán is láttam egy-egy könnyeseppet. Mosolyogtak és sírtak...

Én úgy éreztem, hogy apró angyalszárnyak suhannak benn a szobában s az Isten gyermekei apámékkal mosolyognak, sírnak. Szóltam anyámnak:

— Anyám! Nézze, apám sír is, meg nevet is egyszerre!

Anyám a sírástól nem tudott szólni, hanem apám válaszolt helyette.

— Kis legényünk, én csak arra kérem az Istent, hogy mi mindannyian mindig örömlélekben sírjunk.

Vacsora után nagyanyám eltűnt a szobaajtóban. Majd nagy fényességet láttam utána... Nagyanyám kiszólt:

— Gyertek csak be! Itt volt a Jézuska! Éppen most ment ki az ablakon.

Mosolygott rejtelmesen, titokzatosan a mély és gyönyörű titok felett, ami oda van beleágyazva a hatusztendős gyerekemberek lelkébe.

Futottam! Én elől, apám, anyám utánam. Lihegve a gyönyörűségtől megálltam a karácsonyfa alatt. Tündökölt minden. Kezem a szívemre szorítottam, hogy ki ne ugorjon örömben. Apámhoz húzódtam, dadogtam érthetetlen hangokat. Ismeretlen, földöntúli erő térdrekenyszerített és vékony hangon a Mi Atyánk-ba kezdtem, amit a szüleim is mondtak velem.

A gyertyák égtek!... Csillagszórók szikráztak!... Mindent lebíró áhítat zúgott bennem, szinte féltem ennyi boldogságtól, szeretettől. Hittem, hogy nálam volt az Isten! Mert egy évig jó voltam!...

Apám, anyám éjféli misére mentek és reggel arra ébredtem, hogy a cifra hintalovam kantárját az ágyam rácsán keresztül a karomra akasztották.

Életünk azóta más lett. Apám béna, anyám megöregedett, a nagyanyám pedig egészen hajlott-hátú anyóka lett.

Magam is túl az örömkön, beleszilárdulva az élet szürke mindennapjába, taposom a Jelent. A Holnappal mindig fázva fogok kezét. Mindig várom, hogy megcsal... De a Hittem nem engedi.

A szürkeségben keresem a Fényt és az emlékké szépült bús-fagyos Jelent mindig a Holnapba mentem át. E fényhajszolásban kerültem ismét vissza a karácsonyestéhez.

Huszonhárom év múlt el azóta!... A karácsonyestéken néha kávéházi pincér ébresztett, néha lak-

tanyákban és keménytekintetű bajtársak között néztem a karácsonyi gyertyalángot és néhányszor a nyomortanyák éhestekintetű gyerekserégének osztottam ünnepfényesítő Jézushozta szerény ajánlédókom.

Huszonhárom év... Ismét karácsonyest!

Csupasz fák... Fekete föld... Az otthonunkra ráterült a huszonhárom év multja. Megfeküdte a bútorokat... Valami nagy csend ült bennünk a gyerekcacagás helyén...

És a szemek?!... Apám, anyám, nagyanyám szeme?!... várakozásteljesen csüggték rajtam. Az én derümet akarták magukba inni...

Hideg, metsző szél fűjt. Meg-megrázta a házak üstökét, az ablaktáblába is belekapaszkodott, mintha az emberek szívéből ki akarná lopni a meleget is.

Egész délután én voltam a szobában a karácsonyfa körül. Messziről jöttem és szerettem volna a huszonhárom év minden ajándékát odaönteni a karácsonyfa tövéhez. Vacsoráig még sok idő volt hátra. Most az apám mesélt...

Idegsokkos feje keserűen meg-megrándult és béna kezével néha vádlóan intett az Élet felé. Tompán hallatszottak a szavak... Zsongó kábulat fogott el és csak a hangfoszlányokat hallottam...

— ... Karácsonyesték a fronton!... Nélkülözés... sóvárgás... fogcsikorgatás!... Roham!... Vér!... Vér!... és pokol!... de látni akartalak benneteket és visszajöttem... Így!... Ugy-e vártatok ti is?...

A szavak üsztak a szobában... A hitem valami megütötte ebben a karácsonyestében. Megingott egy pillanatra és visszahulltam önmagamba. Véres színjáték!... Mennyi megölt hit?!... Az Apám!... Az én erős apám is elégett benne! — Valami szent borzalom vett erőt rajtam. Enyém volt a multjuk, reményük, szemük csillogása... S valami jeges hullám ölelt körül.

Szótlanságból a terítés zaja ébresztett fel. Nagyanyám fáradtabban, hajlottabban ment az asztal körül, csak a mosoly, az ő drága mosolya volt a régi. Ember, aki lebírt mindent és a karácsonyestében élt a mosolya.

Anyám hozta a vacsorát. Apámat odasegítettem az asztalhoz. Éppen úgy ültünk, mint huszonhárom évvel ezelőtt. Az apám kezében remegett a kanál (egy gránát-légnyomás szomorú emléke), kivettem a kezéből és most én szedtem neki, mint ő huszonhárom évvel ezelőtt nekem.

Illatos ételszag töltötte be a levegőt... Vártam apámat, hogy jelt adjon az imára... Csenddé vált a pillanat... Ők engem néztek és várták, hogy én — az ifjú gazda — kezdjem.

Pillanat volt csak, de úgy éreztem, hogy a boldogság nem fér meg bennünk, hanem szétfeszíti a szobát. Könnyesepp gördült végig az arcomon. Lehajoltam és megfogtam apám kezét. Ott, ahol a sebhely látszott, megcsókoltam...

Apám keze remegett a kezemben és éreztem, hogy a hajamra apró csöppek gurulnak apám szeméből...

Most éreztem a szívemet!... Pirosan, forróan dobogott... Lehúnytam a szemem és éreztem, hogy a szüleim fáradt életébe új erőt küldök. És a hajamon éreztem az ezüstesepp szelid melegét.

Az apám könnye, anyám, nagyanyám arca... És az én szívem...

Ki tudta?

Európai Oroszországban a Kaspi-tó 440.000 km², Amerikában az Ót-tó, 260.000 km², Afrikában a Viktoria-tó, 75.000 km².

Karácsonyeste volt és tépett életek felett diadalt ült a szeretet. — Csodákat mesélt a Hit és az Élet szelében vergődő otthonunkat, fehér ölébe játszva felkapta a Fény. Világok dőltek össze és mi megmaradtunk lélekben épnek. Más álmok, más vágyak, egy új világ: vadabb, rohanóbb, kíméletlenebb; megkopott illúziók és nagyobb nyomor, de nagyobb Hit!

Felemeltem a fejem... Anyámat láttam a nagyanyámmal összeölelkezve és sírtak...

A gyermekszív már férfiszívre vált és most a szívemen át néztem a világot. Minden színt kapott! Minden díszes lélekruhába öltözött és a vágyunk, örömünk ott élt a Szent-Este gyertyavilágában. A béna apámban, őszhajú anyámban, nagyanyámban...

És hittünk!

Hittünk a könnyben!... A szeretetben!... Elfledkeztünk a földi életünkről és a lelkünk egymásbaolvadt. Az Úr arcát itta fel a szomjas életünk és láttam az Élet határait, melyek a Teremtőnél kezdődtek és Nála végződtek.

Karácsonyestében találtam meg a hitemet és az én erős, fiatal szívemet...

Boldog karácsonyi ünnepeket kívánunk olvasóinknak.

Akiknek az előfizetése folyó hó végével lejár, mai számunkhoz csekkbefizetési lapot mellékelünk. Előfizetését — ha továbbra is előfizetni akar — mindenki újítsa meg idejében, hogy lapunk küldésében fennakadás ne álljon be. Elkészt előfizetés miatt elmaradó lappéldányokat nem áll módunkban pótolni. Külön felszólítást senkinek sem küldünk.

Kormányzó Úr Ö Főméltósága névnapját országszerte bensőséges, lelkes hangulatban ünnepelték meg. Délelőtt a honvédség és csendőrség tisztikara és legénysége, vallásfelekezetek szerint, ünnepi istentiszteleten vett részt. A budapesti csendőrtisztí társaságban és az altisztí étkezdében díszebéd volt, amelyen az összes Budapesten állomásozó csendőrtisztiek, illetve legénységi állományú egyének résztvettek.

József kir. herceg Ö Fensége beszéde a névtelen magyar hősről. Az Országos Tisztí Tudományos- és Kaszinóegyesület december 1-én közgyűlést tartott, amely után vacsora volt. A vacsorán a **Kormányzó Úr Ö Főméltósága** is megjelent. Ott voltak továbbá **József és József Ferenc királyi hercegek, Róder Vilmos honvédelmi-, Kánya Kálmán külügy-, László Andor igazságügy-, Bornemisza Géza kereskedelmi miniszter, Karafiáth Jenő főpolgármester, Sónyi Hugó gyalogsági tábornok,** a m. kir. honvédség főparancsnoka, **Rátz Jenő** altábornagy vezérkari főnök s a polgári és katonai körök más előkelőségei. Mintán **Kormányzó Úr Ö Főméltósága** elfoglalta helyét, megkezdődött a vacsora, amelynek egyetlen szónoka **József királyi herceg** volt. — A magyar történelem hőskatonái között — mondotta többek között — első helyen áll az, akiről ma meg akarok emlékezni. Az a lelkes, minden áldozatra kész hazafi, aki a béke idejében szorgos munkában élt és a háborúban önfeláldozással életét adta a hazáért és mindnyájunkért. — A királyi herceg ezután végigkísérte a névtelen magyar hőst az ezeréves magyar történelem során. Ismertette a magyar hadsereg örökké emlékeztető nagy hadi-

tetteit és azt, hogy hogyan állta meg helyét számos alkalmalmmal nála sokkal nagyobb hadseregekkel szemben. Hogyan védte meg a török támadásai ellen nemcsak az országot, hanem az egész európai kultúrát és hogyan halmozott dicsőséget dicsőségre **Mária Terézia** korának nagy háborúiban. A napoleoni idők fegyvertényeinek emlékéért elevenítette ezután fel, majd így folytatta beszédét:

— Az 1848-at követő időkben, amikor a magyar alkotmány és a magyar nemzet jogai veszélyben voltak, a magyar hős elkeseredetten küzd szabadságáért és csak a behívott oroszral együtt tudják térdre kényszeríteni. Gyermekkoromban boldogult atyám beszélte nekem, hogy 1866-ban a cseh harcúterem milyen csodás hősiességgel harcoltak a magyar csapatok, bár lelkük telve volt aggodalommal Magyarország sorsa iránt.

— Hosszú évek boldog békéje után jött a rettenetes orkán, a világháború. Fegyverbe hívták az egész magyar nemzetet, hogy **Közép-Európát** megvédje az ellene felsorakozó egész világ óriási fegyveres ereje ellen. Daltól hangos volt az egész ország, nemzetiszínű szalagos sapkával vonult be a lelkes magyar. Tudta, hogy az ő kezében van a haza és az övéinek sorsa letéve. És vagy győz, vagy meghal, de ameddig él, nem teszi be lábát ellenség a hazánkba.

— Ott voltam én is a magyar hősökkel és láttam őket több mint négy évig a legnagyobb veszedelmek között. Ott küzdött **ő Sabácnál**, főrtetegként rohamozva kemény ellenfelét. Az orosz óriás ellen a lebergi nagy csatában láttam őt, amint a hatalmas túlerőt jégverésként letarolta és napokig üldözte. Láttam őt a **Kárpátok** rettenetes telein, ide-oda hullámzó kétségbeesett tusákban, maréknyira fogva, félíg megfagyva, kiéhezetten, lerongyolódva, mindig újra kiverni a betörő tömegeket ezeréves határaink közül. **Tirol** egetverő hegyein is otthon volt az **Alföld** fia és aranybúttal írta be nemzete nevét a sziklaóriásokba. Ott volt **Doberdó** szörnyű poklaiban többszörös olasz túlerő támadásával szemben. Temetni se lehetett a **Karszt** sziklavadonában, ahol az emberek a megőrülés határán utolsó erejüket kiadva ölték meg egymást. Ott is tündökölték hőstettei, ahol **Erdély** tündéri tájajáért kellett felvenni a harcot a betörő orosz-román hadseregekkel.

— De hős volt a tengeren is. **Horthy Miklós Kormányzó Úr Ö Főméltósága** vele küzdött és megosztotta sorsát. Ő mondotta nekem: „**A magyar volt a legmegbízhatóbb katonám a tengeri csatákban és más nehéz helyzetekben.**“

— 1916 novemberében — folytatta beszédét **József királyi herceg** — **Schönbrunnban** voltam megköszönni a királynak a magas kitüntetését, amelyet tőle kaptam. Szemei megteltek könnyel, amidőn a magyar csapatok hősiességéről beszélt. Amit a magyar csapatok teljesítenek, — mondotta — csodálatra méltó és páratlan. Ez volt búcsúszava, mert két hétre rá örökre lehunyta szemét.

— 580.000 magyar hősi halott! És hány millió az ezeréves harcokban?... Messze ellenséges földön győztesen állott a magyar és ha tőle függött volna, hódító ellenség nem lépi át szent határainkat. De kiesavarták ezerpróbás kezéből a babékoszorúta fegyvert. Hódoljunk dicső emlékének, példája legyen vezéreszavunk a boldog magyar jövő biztos útján... A nagy lelkesedéssel fogadott beszéd végével **József királyi herceg** a „**Hősök Serlegé**“-t az ezeréves névtelen magyar hős dicső emlékére üritette.

Csendőr!

*csak olyan cégnél
vásároljon, amelynek
hirdetését lapunkban
olvassa!*

Miniszeri elismerés dr. Beöthy Konrád egyet. m. tanárnak. December 2-án 1/21 órakor Pécsen a nyomozó alosztály lak-tanyájában ünnepélyes külsőségek között adta át **Barényi Ferenc** ezredes, kerületi parancsnok a belügyminiszter úr dícsérő okiratát **dr. Beöthy Konrád** törvényszéki orvos, egye-temi magántanárnak, aki a csendőrség szakismeretei körébe vágó előadásaival és önzetlenül adott szakértői véleményei-vel mindenkor fáradhatatlan szorgalommal és buzgalommal állott a csendőrség rendelkezésére.

A dícsérő okirat ünnepélyes átadásán megjelent **vitéz Sellyey Vilmos** alezredes, nyomozó osztályparancsnok és jelen volt a nyomozó alosztály tisztí és altisztí kara teljes számban.

Barényi Ferenc ezredes a dícsérő okirat átadásakor ma-gasszárnyalású beszédében méltatta **dr. Beöthy Konrád** érde-meit és többek közt felkérte, hogy a jövőben is ép oly kés-zőséggel és buzgalommal jelenjék meg körünkben, hogy tudá-sából egy-egy darabkát átadjon, mint azt a múltban tette és kifejezésre juttalta azt a reményét, hogy e most átadott ok-irat azt a köteleket, mely őt a csendőrséghez fűzte, a jövőben még szorosabbá fűzi.

Dr. Beöthy Konrád meleg szavakkal mondott köszönetet s ígéretet tett, hogy a jövőben még nagyobb készséggel igyekszik a csendőrség rendelkezésére állni.

Mi is szívből gratulálunk kiváló munkatársunknak ehhez a megérdemelt, szép elismeréshez.

Házasságkötés. *Kézdivásárhelyi Nagy Judith és Kövecsesi Lukács Endre* december 18-án, este 7 órakor tartották eskü-vőjüket Budapesten, a Szilágyi Dezső-téri református temp-lomban.

Dícséreték. *A m. kir. belügyminiszter úr dícsérő okirattal látta el: Janka József* budapesti I. kerületbeli tiszthelyettest igen hosszú csendőrségi szolgálati ideje alatt a közbiztonsági szolgálatban mindenkor, de különösen mint őrsparancsnok, majd 6 és félévig szárnyirnoki minőségben teljesített igen hasznos és értékes szolgálataiért és példás magaviseletéért. — *A budapesti I. kerület parancsnoka dícsérő okirattal látta el: Farkas Ferenc I. őrmestert*, mert Kiskunhalason a csend-őrség között fellépett tifuszbajrány alkalmával a betegek önkéntes önfeláldozó ápolása és fertőtlenítése terén igen eredményes működést fejtett ki. — *A debreceni VI. kerület pa-*

rancsnoka dícsérő okirattal látta el: Szabó Mihály II. őr-mestert, mert 1936., 1937. években a gödöllői csendőr-örkölönít-ményen a Kormányzó Úr Ó Főméltósága legmagasabb sze-mélyének biztonsága érdekében fegyvelmeztetett és fáradságot nem ismerő buzgalommal eredményesen teljesítette felelő-ségteljes szolgálatát. — *A miskolci VII. kerület parancsnoka dícsérő okirattal látta el: Pápai József* törzsőrmester v.-at, mert két ízben különleges szolgálatra vezényeltetvén — ezt a felelősségteljes szolgálatát fegyvelmeztetett, odaadással és fáradságot nem ismerő buzgalommal igen eredményesen látta el; *Labanc József* őrmestert, mert 3 ízben különleges szolgálátra vezényeltetvén — ezen felelősségteljes szolgálatát fegyvelmeztetett és fáradságot nem ismerő buzgalommal igen eredményesen látta el. — *Nyilvánosan megdícsérte: Tari István* csendőrt, mert 2 ízben különleges szolgálátra ve-zényeltetvén — ezen felelősségteljes szolgálatát fegyvelmeztetett és fáradságot nem ismerő buzgalommal igen eredményesen látta el.

Beöthy Kálmán őrnagy: Kakastollások című el-beszéléskötetét most rendezti sajtó alá. Első, *Szemtöl-szembe* c. kötete annakidején nagy sikert ért el, de lapunk hasábjairól azonfelül is jól ismerjük **Beöthy** őrnagy írásait, amelyek az *Ember Kálmán, Bihar* *András, Zsenay Tibor* álnevek alatt sem tudják el-titkolni a tulajdonképpeni szerzőt, mert minden írá-sában erőteljesen érezzük a szépíró-tehetség első fel-tételét: a határozott egyéni vonást. Sokat panaszkod-tunk és panaszkodunk ma is, hogy a magyar szépírók a magyar falunak éppen egyik legjellegzetesebb és tősgyökeres alakját, a csendőrt elhanyagolják; nem írnak róla, vagy ha írnak, többnyire nem az igazi csendőrt mutatják be legjobb szándékuk mellett sem. Többé-kevésbé érthető ez, mert ilyen zárkózott tes-tület belső titkaiba csak az láthat bele, aki maga is részese a csendőréletnek s akinek megvan hozzá az adottsága, hogy az író szemével is látni tudja a maga testületét. Ha pedig azzal tisztában vagyunk,

Remtor portable

Modell 17/A

Nagy teljesítmény kis áron!

- 1 Tökéletes 86 írásjellel felszerelt billentyűzet
- 2 Könnyed betűkosár-váltószervezet
- 3 Teljesen beépített porvédett géptest
- 4 Önműködő szalagváltó szerkezet
- 5 Négyméretű sorköz állító
- 6 Visszaváltó szerkezet
- 7 Henger simára állító készülék
- 8 Kétoldali margó kapocs, csengő jelzővel
- 9 Elegáns, lapos elzárható tok
- 10 Többfajta írásnimmel szállítható

A m. kir. csendőrség igen t. tagjai részére igen kedvező, hosszulejártatú részfizetési kedvezményeket nyújtunk.

Kérje azonnal részletes ismertetőnket!
Árajánlatot készségesen küldünk.

Kívánságra a gépet saját költségünkre megtekintésre elküldjük.

REMINGTON ÍRÓGÉP R. T.
BUDAPEST, VI., ANDRÁSSY-ÚT 12.

hogy a szépírás milyen alakító erővel hat dolgokról, emberekről, testületekről alkotott közfelfogásra, akkor különös örömmel kell örülnünk annak, hogy esendőrember is kezébe tudja fogni a szépíró-tollat és a szépírás művészi eszközeivel is helyesen, találozón tudja megrajzolni a csendőr alakját.

Beöthy őrnagy nyugodtan elmondhatja, hogy ez neki sikerült. Elbeszéléseiben megtaláljuk a valóságos esendőreletet a szépírás olyan színvonalán megírva, ami nemcsak a szerzőnek, de magának a csendőrségnek is egyik díszje és értéke. A szépíró gárda, amelyik *Beöthy* őrnagy és egy-két író társa úttörő munkája nyomán ma már mind a tisztikarban, mind a legénységben olyan szépen bontogatja a szárnyait, testületünk emelkedésének, szellemi és erkölcsi gyarapodásának egyik igen jelentős tényezője.

Ezért üdvözljük örömmel *Beöthy* őrnagy munkásságának újabb termését, a „*Kakastollások*“ c. kötetet, amely a legközelebbi esendőrnapi jut el az olvasóhoz. A szerző eddig még kötetben kiadatlan, legszebb elbeszéléseit ennek a napnak a tiszteletére gyűjti eszékbe és nyújtja át az olvasónak, hogy esendő által esendőkről esendőkről írt történetek pihentető, nemesítő olvasnivalóval is gazdagodjék a csendőrelet. Minden egyes elbeszélés tiszta kép a magyar esendőorról, lelkesítő, biztató, felemelő és megható.

A mai számunkhoz mellékelt levelezőlapon lehet a könyvet nálunk megrendelni 1938 január 10-ig. Ára 3 P.

Fegyverhasználatok. A eszékeni őrs állományába tartozó *Kövári Lajos* törzsrőmester és *Elek József* esendő alkotta járőr november 28-án 21 óra 15 perckor *Bakonyszentmihály* községben *Biró Vincét* és annak *László* nevű testvéröccsét rendre intette, mire azok a járőr ellen támadólag léptek fel. A támadás megelőzése céljából *Kövári* törzsrőmester távozásra szólította fel nevezetteket, amikor *Biró László* hirtelen hozzáugrott és a puskáját megragadta. Ugyanekkor *Biró Vince* is megragadta *Elek* esendő puskáját. *Elek* esendő ekkor *Biró László* ellen szuronyt használt, az oldalába szúrta. Életveszélyes sérüléssel szállították a győri kórházba, ahol sérülésébe belehalt. A járőr tagjai nem sérültek meg. — A eszékeni őrs vezetésével megbízott *Hegedűs István I* törzsrőmester v. és *Győri Imre* törzsrőmester alkotta ellenőrző járőr december 3-án *Csucs Pál* törzsrőmester és *Balácsi Lajos* esendő alkotta járőr ellenőrzésére indult. Ebben az időben a község Népházában a Levente Egyesület táncmulatsággal egybekötött előadást rendezett. A mulatságot *Vince András* eszékeni ittas legény több ízben megzavarta, akit izgága viselkedése miatt a járőr többször rendreutasított, majd pedig 23 óra tájban a lakására hazaküldte. *Vince András* lakásáról vasvillával tért vissza s a Malom-utcában egyik sötét kerítés tövében meghúzódva, az arra portyázó

ellenőrző járőr vezetőjére egy ütést mért, amit a járőrvezető puskájával védett ki. *Vince* újabb ütést mért *Hegedűs* törzsrőmester v.-ra, de közben a síkos, sáros úton megcsúszott és így a második ütése sem talált. *Hegedűs* törzsrőmester v. *Vincét* a támadás abbahagyására szólította fel, de mert az a felszólításnak nem engedelmesskedett, rálőtt, a lövés nem talált. Az eredménytelen lövés után *Vince* a vasvillával együtt elmenekült és azóta nyomaveszett. A fegyverhasználat ügyében a kivizsgálás megindult.

Ne használjuk és ne adjuk el a Csendőrségi Lapokat esomagolópapírnak! Ezt már megírtuk egyszer a portyázásaink során, most újból kérjük bajtársainkat: ne használják fel a bekötetlen példányokat esomagolásra. Ahova több példányt küldünk, természetesen nem kell és nem lehet valamennyi példányt bekötötni, de azért ne használjuk a fölösleges példányokat esomagolásra, postai boríték-fabrikálásra. És különösen kérjük azt, hogy főleg a testületen kívül ne értékesítse senki lapunkat, mint esomagolópapírt, amire egyik olvasónk levele szerint van már példa. Eltekintve attól, hogy ezt már maga a testületi összetartás és az ízlés tiltja, nem szabad ezt megtenni azért sem, mert amint a szerkesztői üzeneteink fejszövege mondja, a szerkesztőség a csendőrség, rendőrség, honvédség és egyes hatóságok keretein kívül előfizetést nem fogadhat el. Ez azt is jelenti, hogy tehát a szerkesztőség az említett körön kívül a lapot nem terjesztheti. Ami pedig ezen a téren a szerkesztőségre kötelező, nyilvánvalóan éppen úgy kötelező az olvasókra is. Valószínűnek tartjuk, hogy a esomagolópapír-üzletet valamelyik élelmes hivataloszolánk csinálta, kérünk azonban mindenkit, hogy az ilyen suttyműzleteket tiltsa és akadályozza meg. Gondoljunk arra, hogy a csendőrség, mint zarkozottabb természetű testület, általában igen érdeklődik az embereket, mindenki felügyel, ha a nevünkkel találkozik. Különösen írásban. Hát nem valami épületes és más szempontokból sem kívánatos, hogy a sajtóbirodalmában találkozzanak emberek a nevünkkel. Ezt bizonyára mindenki belátja és kérésünk szerint cselekszik.

A szombathelyi esendőraltiszti kör folyó hó 5-én, 16 óras kezdettel „Mikulás“-ünnepet rendezett. A beköszöntőt *Szabados József* esendő mondotta nagy hozzáértéssel, míg a Mikulás szerepét *Sólyom Ferenc* őrmester, az F-433. rendszámú oldalkocsis motorkerékpárral. *Soroksár* határában, a 18–19 kilométerközötti útszakaszon, *Havancsák Ignác* budapesti lakos motorkerékpárjával a járőr kerékpárjának futott. A pótülést *Vince András* ugyancsak budapesti lakos ült. Az összeütközés következtében *Batki* törzsrőmester v. a jobb lábszárán zúzódást szenvedett és a szolgálati gép is megrongálódott. *Havancsák* a jobb kéz középső és gyűrűs ujján zúzódást, *Vince* pedig a jobb térdén ugyancsak zúzódást szenvedett és fejbőre kirepedt. *Batki* törzsrőmester v.-at a budapesti 9. számú hovárd és közrendészeti helyőrségi kör-

Közlekedési balesetek. A kecskeméti közlekedési őrs állományába tartozó *Batki Gyula* törzsrőmester v. és *Székely András* esendő alkotta járőr november 21-én 15 órától az I. számú őrzőleparortyázására indult az F-433. rendszámú oldalkocsis motorkerékpárral. *Soroksár* határában, a 18–19 kilométerközötti útszakaszon, *Havancsák Ignác* budapesti lakos motorkerékpárjával a járőr kerékpárjának futott. A pótülést *Vince András* ugyancsak budapesti lakos ült. Az összeütközés következtében *Batki* törzsrőmester v. a jobb lábszárán zúzódást szenvedett és a szolgálati gép is megrongálódott. *Havancsák* a jobb kéz középső és gyűrűs ujján zúzódást, *Vince* pedig a jobb térdén ugyancsak zúzódást szenvedett és fejbőre kirepedt. *Batki* törzsrőmester v.-at a budapesti 9. számú hovárd és közrendészeti helyőrségi kör-

Lendvay Zsigmond Fiai

JAPAN EZÜST
FÉMFONAL
ÉS SODRONY

Csendőrségi és katonai arany,
ezüst egyenruházati cikkek,
zsinórok gyára.

"GOLDIN"
FÉMFONAL
ÉS SODRONY

Kicsinyben eladás nincs.
Bevásárlásánál kérje a véd-
jegyünkkel ellátott árukat.

házban, a polgári személyeket lakásukon gyógykezelik. — A székesfehérvári 2. nyomozó osztályparancsnokság állományába tartozó *Kozma Mihály* csendőr, a közlekedési és híradó osztályparancsnokságtól átvett F-022. rendszámú gépkocsival, Székesfehérvár határában december 7-én kb. 11 óra 30 perckor, kitérés közben egy út árkába fordult és felborult. A gépkocsi eleje megrongálódott és üzemképtelenné vált. — A szegedi 5. nyomozó osztály állományába tartozó *Kovács Mihály III.* őrmester, gépkocsivezető, december 9-én 14 óra 30 perckor az F-025. rendszámú Steyer gépkocsival Keeskemét városban egy társzekérrel összeütközött. Az összeütközés következtében a motorház és a sárvédő a baloldalon megrongálódott, a lámpa üvegerete összetört. Személyekben sérülés nem történt. — A balesetek ügyében a kivizsgálás megindult.

Szilveszter-est a Tiszti Kaszinóban. Az Országos Tiszti Kaszinó szokásos Szilveszter-estjét december hó 31-én *pontosan 22 órai kezdettel tartja.* 22 órától 24 óráig műsoros előadás, melyen Budapest legnevesebb művészei lépnek fel. (Részletes műsor a december 24-én megjelenő Kaszinó Lapban.) 24 órától kb. 1 óráig szünet. Étkezés a Kaszinó I. és II. emeleti helyiségeiben, utána tánc 6 óráig. *Belépti díjak:* 1. *Az előadásra és táncra:* a) Kaszinótagok és családi igazolvánnyal ellátott családtagjaik részére: az első 20 sorban, valamint az ezekkel egyvonalban lévő pamlag- és páholyüléseken 2 pengő; a többi sorokban és üléseken 1.50 P. b) Sárgaszínű meghívóval ellátott hozzátartozóknak és vendégeknek 3.—, illetve 2.50 pengő. Csak a Szilveszter-estre érvényes meghívóval ellátott vendégeknek, vagy kaszinótagokkal együtt jövő — meghívóval nem rendelkező — vendégeknek 3.50, illetve 3.— pengő. 2. *Műsor után, csak a táncra jövők részére:* a) pont alattiak részére 1.— pengő; b) pont alattiak részére 2.— pengő; c) pont alattiak részére 2.50 pengő. *Jegyelővétel* december hó 26-tól kezdve a mozipénztárnál. Eddig az időpontig előjegyzéseket nem fogadunk el, hanem a jegyeket a jelentkezés sorrendjében adjuk ki. December 27-től kezdve jegyek telefonon is rendelhetők (183-746), de az így rendelt jegyeket másnap délig feltétlenül át kell venni, mert különben eladjuk; természetes, hogy elsősorban azok igényeit elégítjük ki, akik december 27-én a pénztárnál veszik át a jegyet. *Asztalfoglalás:* a Kaszinó I. emeletén lévő teremőrnél lévő íven, vagy az OTK igazgatóságához címzett levelezőlapon. Tekintettel arra, hogy csak 800 személy részére biztosíthatunk asztalt, asztalt csak kaszinótag és sárgaszínű meghívóval ellátott vendég részére tartunk fenn. *Meghívóigénylés:* Kaszinótagok oly vendégek részére, kik nem velük jönnek és sárgaszínű meghívójuk nincs, a teremőrnél lévő íven meghívót igényelhetnek, melyet az illetőknek az OTK postán fog elküldeni. *OTK Elnökség.*

Jutalmazások. A belügyminiszter úr rendelete alapján, a csendőrségi jutalmazási alappal 1937. évi kamatjövédelméből, a székesfehérvári II. kerületben az alább felsorolt altisztek részesültek pénzjutalomban: *Végh István* törzsrőmester, *Fülöp János* csendőr 50—50, *Vámosi Hugó* és *Kárpáti István* törzsrőmesterek 25—25 pengő.

Dr. Marjay Frigyes: Meddig még? c. könyvében a moszkvai aknamunkát leplezi le. Színes és jó vezető a könyv azok részére, akik könnyen áttekinthető képet akarnak kapni a szovjet földalatti munkájáról. Bőven ismerteti a könyv a szovjet kapcsolatait és céljait Csehszlovákiával és rejtett kapcsolatait más országokkal, a főbb világproblémákkal, amilyen például a spanyol vagy a keleti kérdés. Megmutatja, hol dolgozik a szovjet forradalmi célokkal és eszközökkel, másutt pedig hogyan jelentkezik, mint a régi cári pánszlávizmus folytatója. Ismerteti a szovjet belső bomlási folyamatát is. Tanulságos, de amellet színes, érdekesítő olvasmány, fényképekkel, rajzokkal és térképpel illusztrálva. *Megrendelhető a szerzőnél (dr. Marjay Frigyes, Budapest, V., Szent István-park 9. sz.), ára a csendőrség tagjai számára 3.60 P boltiár helyett 3 P.*

A Kihágások és Felsőbírósi Határozatok. Irta: *Tusnádi Elthes Gyula* dr., egyetemi m. tanár, a Kihágási Tanács büntetőbírája. A kétkötetes mű magában foglalja a törvények és a miniszteri rendeletekbe ütköző kihágásokat, döntvényekkel és magyarázatokkal kiegészítve. A belügyminiszter úr körrendeletekkel ajánlotta. A két kötet teljes vázonkötetben, részletfizetésre is, 12 pengőért megrendelhető a szerzőnél (Budapest, XI., Fadrusz-u. 4. IV. 2.). Ugyanott megrendelhető az egykötetes „*A Kihágások Kézikönyve*” vázonkötetben 6 pengőért. A postaköltséget a megrendelő viseli.

Csendőrségi Közlöny, 23. szám, Személyes ügyek. Legfeljebb elhatározás. *A Kormányzó Úr Ó Főméltósága* Legfeljebb Elhatározásával *Madacsay Imre* ezredes, a m. kir. debreceni VI. kerület ideiglenes parancsnokát és *Dalmy József* ezredes, a m. kir. szombathelyi III. kerület ideiglenes parancsnokát nevezett csendőrkerületek parancsnokává ki nevezni méltóztatott. — Miniszteri rendeletek. *Athelyzetelt: Huszár Agoston* alezredes, a budapesti I. kerület parancsnokának helyettese, ideiglenes kerületi parancsnoki minőségben, a székesfehérvári II. kerülethez Székesfehérvárra. — *Kineveztetett: Sasady Arthur* alezredes, a budapesti I. kerület törzstiszteje, ugyanezen csendőrkerületnél kerületi parancsnokhelyettesül. — *Beosztott: vitéz Bakó László* őrnagy, a belügyminisztérium VI—b. (VII—a) osztályának előadótitkja, hasonló minőségben a budapesti I. kerület törzskéhez. — *Athelyzetelt: vitéz Király Gyula* százados, a székesfehérvári II. kerület 2. nyomozó osztályától, előadótitkja minőségben a belügyminisztérium VI—b. (VII—a) osztályába Budapestre; *Abay Kálmán* százados, a budapesti I. kerület előadótitkja, szárnyparancsnoki minőségben a székesfehérvári II. kerülethez Adonyba; *Székely Ferenc I.* százados, a székesfehérvári II. kerület szárnyparancsnokát Adonyban, nyomozó osztályparancsnok-helyettesi minőségben, ugyanezen kerület 2. nyomozó osztályához Székesfehérvárra. — *Allandó nyugállományba helyezettek: Balogh Ferenc* és *Németh Lajos III.* szombathelyi III. kerületbeli várakozási illetményekkel szabadságot tiszthelyettes; *Tóth Ferenc I.* budapesti I. kerületbeli számvivő alhadnagy; *Göcze József II.* és *Rab Sándor* pécsi IV. kerületbeli tiszthelyettes. — *Végleges nyugállományba helyeztetett: Vas István* szegedi V. kerületbeli ideiglenes nyugállományi tiszthelyettes. — *Névváltoztatások: Rozbora* Mihály székesfehérvári II. kerületbeli próba- csendőr családi nevét „*Rózsahegyi*”-re, *Beck János* székesfehérvári II. kerületbeli próba- csendőr „*Egervölgyi*”-re, *Embersics Ferenc* szombathelyi III. kerületbeli próba- csendőr „*Elekes*”-re, *Hencz József* szombathelyi III. kerületbeli próba- csendőr „*Hortobágyi*”-ra, *Kocsik Mihály* miskolci VII. kerületbeli próba- csendőr „*Kunsági*”-ra, *Krásovecz András* szombathelyi III. ker.-beli próba- csendőr „*Kalotai*”-ra, *Krizmanits Mihály* székesfehérvári II. ker.-beli próba- csendőr „*Kadar-kuti*”-ra, *Matuz Kálmán* székesfehérvári II. ker.-beli próba- csendőr „*Marosvári*”-ra, *Martin János* szombathelyi III. kerületbeli próba- csendőr „*Marosvári*”-ra, *Matics János* szombathelyi III. kerületbeli próba- csendőr „*Mátraházi*”-ra *Princess László* székesfehérvári II. kerületbeli próba- csendőr „*Perjesi*”-re, *Tancsics István* szombathelyi III. kerületbeli próba- csendőr „*Telekesi*”-re, *Weigert András* székesfehérvári II. kerületbeli próba- csendőr „*Végyvári*”-ra, *Anka Béla* pécsi IV. kerületbeli próba- csendőr „*Aranyosmaróti*”-ra, *Velti István* miskolci VII. kerületbeli próba- csendőr „*Károlyfalvi*”-ra, *Vidman István* szombathelyi III. kerületbeli próba- csendőr „*Villányi*”-ra, *Nemcsics István* szombathelyi III. kerületbeli próba- csendőr „*Nemesházi*”-ra, *Schlögl Lajos* szombathelyi III. kerületbeli próba- csendőr „*Solymosi*”-ra, *Stümmer Pál* székesfehérvári II. kerületbeli próba- csendőr „*Sasvári*”-ra és *Nacs József* székesfehérvári II. kerületbeli próba- csendőr „*Nagyvárad*”-ra változtatta belügyminiszteri engedéllyel. — *Szabályrendeletek:* Az 1938. évben Budapesten tartandó XXXIV. Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszus alatt az idegenek alkalmi tájékoztatása. — Irodai átalány megállapítása a budapesti kerület előadó részére. — Állatkínzásokkal elkövetett kihágások megtorlása. — Nyugdíjkományok növelésére vonatkozó záradékolásának megszüntetése. — Közszolgálati alkalmazottak felárú vasúti menetjegy váltására jogosító arcképes igazolványainak érvényesítése az 1938. évre. — Elhelyezési kimutatás helyesbítése. — A m. kir. csendőrség rangosztályba soroló havidíjasainak, legénységi állományú egyéneinek és egyéb polgári alkalmazottainak illetményei, továbbá a csendőrségi ellátásban részesülők ellátási díjai. — Fogoly vadászati tilalmi idejének módosítása.

Megalakult a Légvédelmi Liga. December 5-én délelőtt fényes külsőségek között megalakult a *Légvédelmi Liga*. Az előcsarnokban és a lépesőkön rohamsisakos, gázalarcos, gumiruhás segélyosztagok álltak sorfalat. Az alakuló díszközgyűlésen résztvevett *vitéz Nagybányai Horthy Miklós Kormányzó Úr Ó Főméltósága*, akit az előcsarnokban *vitéz Fábry Dániel dr.* ezredes, országos légvédelmi parancsnok és *Petróczy István* nyugalmazott repülőezredes, a Liga elnöke fogadott és kísért fel a Vigadó nagytermébe. Itt az emelvényen foglalt helyet *József királyi herceg* tábornagy Ó Fensége. A termet zsúfolásig megtöltötte az előkelő közönség. A közgyűlés

a Himnusz eléneklése után nyílt meg. *Fábry* ezredes mondtotta el ezután megnyitó beszédét. Az ellenséges légitámadás elleni védekezésnek kétféle módja van — mondotta. Az egyik a honvédelem, a másik a légoltalom. A katonai légvédelmet a honvédség látja el, a polgári légoltalomról azonban a polgári szerveknek kell gondoskodniuk. A polgárok légoltalma csak társadalmi szervezkedéssel oldható meg eredményesen. Ezt a célt kívánja szolgálni, a nemzet valamennyi tagját egyformán magába foglalni hivatott, most életre keltett Légvédelmi Liga. A megnyitó beszédre *József* királyi herceg válaszolt és átvette a közgyűlés vezetését. *Petróczy István* nyugalmazott ezredes ezután az alapszabálytervezetet ismertette, többek között ezeket mondotta: A Légvédelmi Liga minden tevékenységében a honvédelmi miniszter irányítása alatt áll. Tagja lehet minden nemzeti és erkölcsi szempontból kifogástalan társadalmi egyesület, testület vagy jogi személy, de minden 14. életévét betöltött magyar állampolgár is. Tagfelvételre máris lehet jelentkezni a Liga Kossuth Lajos-utca 14. szám alatti helyiségében. Ismertette ezután a Légoltalmi Liga szervezetét, amelyet az alakuló közgyűlés elfogadott, majd betöltötték a budapesti első liga kerületi tisztségeit. Utána *József* királyi herceg tartotta meg elnöki székfoglaló beszédét és a következőket hangoztatta: Hareteri tapasztalataim alapján el tudom képzelni és értékelni tudom a folyton ismétlődő repülőátadások következményét olyan országban, amelynek lakossága nem készült fel kellő komolyan a légveszély elhárítására. Ma, a technika korában, nem elég az ország határait az ellenséggel szemben megvédeni, hanem multhatatlanul szükséges az ország városait, községeit, gyárait és forgalmi berendezéseit a repülőátadásoktól megóvni. Mert hiába védi a hadsereg a határt, ha az anyaország közben összeroppan, ha a forgalom megakadt és ha a hadianyaggyárakban megszűnik a munka, a városokban felborul a rend és csak üszkös romok jelzik a városok és falvak helyeit. A jövő háborúja nemcsak a hadseregek harca, hanem a nemzetek egymásközötti küzdelme lesz és a győzelem azó a nemzeté, amely legjobban és legfegyelmeltebben tudja minden fiát az önvédelem szolgálatába állítani. Ebben a szellemben készült a légvédelmi törvény is, amely a légvédelmi és légoltalmi kötelezettségeket szabályozza. A liga nem tesz különbséget gazdag és szegény, magasrangú és alacsonyorsú között, nincs tekintettel az állampolgárok világnézetére és pártpolitikai beállítottságára. Isten nevében fel a nagy mentőmunkához! — fejezte be beszédét *József* királyi herceg. Ezután a Ganz gépgyári énekkar elénekelte a Hiszkegyet és ezzel az alakuló közgyűlés véget ért.

Amerikai rendőrtisztviselő látogatása a budapesti csendőrlaktányában. December 4-én *Edmund Patrick Coffey*, az Amerikai Egyesült Államok Washingtonban székelő szövetségi nyomozó irodájának (Federal Bureau of Investigation, United States Department of Justice) főtitkárja *Féregy Oszkár* rendőrtanácsos, angol tolmács kíséretében a *Belügyminiszter Úr* engedélyével látogatást tett a budapesti csendőrlaktányában. A nyomozó osztályparancsnokságnál a nyomozó alakulatok intézményei közül megtekintette a csendőrségi nyilvántartást, a bűnügyi laboratóriumot, a helyszínelő gépkocsit és a helyszínelő felszerelést. A laktánya udvarán a nyomozó osztályparancsnokság gyalogos, lovas és motoros járőrt mutatott be, majd végig vezetette az istállón, a lovardán, a helyi őrs legénységi szobáján és őrsirodáján.

Az amerikai vendég nagy érdeklődést tanúsított a m. kir. csendőrség, de főleg a nyomozó alakulatok iránt. Utóbbiak

szervezete, szolgálata, intézményei nagyon megnyerték a tetszését. Különösen megragadta a figyelmét a nyilvántartás kiértékelő csoportjának térképnyilvántartása és működése, a Nyomozati Értesítő és a helyszínelő-felszerelés korszerűsége és teljessége. A nyilvántartási kiértékelő csoport munkamódszerének Amerikában való meghonosítására — kijelentése szerint — hazatérése után feletteseinek javaslatot szándékszik tenni.

Délben az amerikai vendég a budapesti csendőrtiszt társalgóban a tiszteletére adott reggelin vett részt. *Edmund Patrick Coffey* nagyképzettségű rendőrtisztviselő, aki európai tanulmánykörútja keretében ejtette Budapestet útb. Ezelőtt már megjárta Angliát, Belgiumot, Franciaországot, Olaszországot, Csehszlovákiát, mindenhol a rendőri és csendőri intézményeket tanulmányozva. Budapestről Bukarestbe utazott, onnan pedig Warszába, Stockholmba és Berlinbe szándékozik még ellátogatni és csak a jövő év tavaszán jut vissza hazájába.

SZEMÉLYI HIREK.

Új szakasziparancsnokok. A budapesti I. kerületben: *Szakonyi József*, *Németh Antal* alhadnagy; a szombathelyi III. kerületben: *Horváth József IV.*, *Urbán Miklós*, *Fülöp János I.* alhadnagy; a debreceni VI. kerületben: *Bertók Pál*, *Szász József*, *Jenei Péter* alhadnagy.

Új őrsparancsnokok. A szombathelyi III. kerületben: *Tasányi József*, *Pénzes Mihály*, *Fonyó István*, *Csordás József*, *Magyar Sándor*, *Molnár József L.*, *Rédei Mihály*, *Székely József*, *Kovács Lajos V.*, *Kecskés József*, *Simon József II.*, *Kardos József II.*, *Kelemen Ferenc*, *Orbán József L.*, *Főlnagy Sándor*, *Balogh János I.*, *Rédecsi Sándor*, *Rózsafi Imre*, *Dobó Vince*, *Németh János V.*, *Horváth József III.*, *Szentirmai János*, *Dobai Péter*, *Megyer György*, *Sárközi György*, *Várnagy János I.*, *Kovács András II.*, *Tihanyi István*, *Besenyei József*, *Csabafi Imre*, *Horváth Vince I.*, *Falusi István* tiszthelyettesek és *Major József* törzsörmeister v.; a pécsi IV. kerületben: *Tóth János IV.*, *Magyar István*, *Zombory István*, *Szabados György*, *Tihanyi József II.*, *Nagy Lajos VI.*, *Halmos András*, *Arany László*, *Bányai József L.*, *Pusztai János*, *Szabó Sándor III.*, *Barna Kálmán*, *Kápolnás Károly*, *Bányai Imre*, *Baglyas János*, *Demeter Imre*, *Pető Péter* és *Ujvári József* tiszthelyettesek; a miskolci VII. kerületben: *Tóth Sándor II.* és *Balogh János I.* törzsörmeister v.

Előléptek a szombathelyi III. kerületben törzsörmesterré: *Magyar József III.*, *Edvi Gyula* és *Tóth Lajos IV.* őrmesterek, a székesfehérvári II. kerületben: *Kovács László*, *Csóka György*, *Kövári János*, *Halmos József I.*, *Tölgyes József* és *Varjú István* őrmesterek.

Házasságot kötöttek. *Bertényi Jenő* szombathelyi III. kerületbeli főhadnagy *Török Emília-Irma* úrhölgygel Paesán. A budapesti I. kerületben: *Egerszegi Zsigmond* törzsörmeister v. *Klában Mária*ival Sajószentpéteren, *Gácsi István* törzsörmeister v. *Jarábik Annával* Nyáregyházán, *Szűcs József* törzs-

A két

elválaszthatatlan!

„RÉVAI”
KÖNYV- ES PAPIRKERESKEDÉS
TATA

Csendőrségi nyomtatványok kaphatók.

Különleges fizetési kedvezmény a m. kir. csendőrség tagjai részére.

Égves bútorok és teljes berendezések. Szőnyegforrás. Ébédlő- és futószőnyegek, szeszlonok, paplanok stb. Agynemű és fehérnemű vásznak. Női és férfi divatszövetek.

12, 18, 24 havi előlegnélküli részletfizetésre

LAKÁSBERENDEZŐ-nél Budapest, VI. Liszt Ferenc-tér 5. sz. Telefon: 1-271-77. Minta-árjegyzéket és modell-árjegyzéket küldünk huzat mintákkal.

örmester v. Kovács Erzsébettel Csanyteleken, Tóth György I. törzsörmester Takács Teréziával Dömsödön; a székesfehérvári II. kerületben: Tóth Lajos I. törzsörmester v. Bolla Irmával Lovászpatonán, Bányai László törzsörmester Bánóczki Erzsébettel Cecén, Bodó Imre törzsörmester Simon Máriával Császáron, Takács János V. törzsörmester Tóth Máriával Bodajkon, Tölgyes István törzsörmester Izsáki Margittal Tóvároson, Nemes Lajos örmeester Knablach Mária-Jolánnal Székesfehérváron, Kertész István örmeester Varga Katalinnal Várpalotán; a szombathelyi III. kerületben: Halmos András törzsörmester v. Karakai Máriával Letenyén, Török László törzsörmester Bali Annával Kaposváron; a miskolci VII. kerületben: Kajor István törzsörmester v. Szentjóni Gizellával Vitkán és Balogh Mihály törzsörmester Apostol Erzsébettel Kunhegyesen.

Családi hírek. Született: A budapesti I. kerületben: Deák-Béres Miklós tiszthelyettesnek Tibor-Kornél nevű fia, Szabó Imre I. patkoló tiszthelyettesnek Erzsébet nevű leánya; a székesfehérvári II. kerületben: Kacsó Albert tiszthelyettesnek Albert-György nevű fia, Varga Sándor II. törzsörmesternek Terézia-Juliana nevű leánya; a szombathelyi III. kerületben: Szabó Lajos alhadnagynak Előd-László nevű fia, Tóth Mihály törzsörmesternek Margit nevű leánya, Edeí Gyula

törzsörmesternek Gyula nevű fia, Szabó Sándor II. törzsörmesternek Sándor-László nevű fia, Lepsényi Zsigmond törzsörmesternek Imre-Lajos nevű fia, Papp József V. törzsörmesternek Géza nevű fia; a pécsi IV. kerületben: Tóth István III. tiszthelyettesnek Elvira nevű leánya, Arany László tiszthelyettesnek Endre-Márton nevű fia, Illés István II. tiszthelyettesnek Mária-Terézia nevű leánya, Nagy Sándor VIII. törzsörmesternek Gizella-Ilona nevű leánya. Füredi István törzsörmesternek István nevű fia, Szabados Jakab törzsörmesternek Anna-Rozália nevű leánya; a szegedi V. kerületben: Szabolcs Lajos tiszthelyettesnek Erzsébet nevű leánya, Magyar Antal törzsörmesternek Aranka-Edit nevű leánya; a miskolci VII. kerületben: Sütő Károly tiszthelyettesnek Mária-Magdolna nevű leánya, Hangodi István tiszthelyettesnek István-József nevű fia, Szakál Elemér tiszthelyettesnek Elvira-Erzsébet nevű leánya, Darázs Dezső törzsörmesternek Katalin-Terézia nevű leánya v. Pocsai István törzsörmesternek Éva-Ilona nevű leánya. — Meghalt: Dobai Péter szombathelyi III. kerületbeli tiszthelyettes Erzsébet nevű leánya Pusztakovácsin.

Halálozás. Vitéz Képes-Harjay Szilárd ny. tábornok, számos magas kitüntetés tulajdonosa, a Magyar Katonai Írók Körének és több más előkelő irodalmi társaság tagja, Artánd község díszpolgára stb., stb., december 5-én Debrecenben elhunyt. Írói tehetségével nemcsak a katonai irodalmat szolgálta, hanem az egyetemes magyar irodalmat is maradandó költői értékekkel gazdagította.

Csendőrségi tollforgót árusít, köt, javít Várfai (Vlahina) Mihály ny. szakasztiszt, Budapest, XIV., Újvidékköz 5., fidsz. 2. (69-es villamossal Amerikai-útnál leszállani). Déi József ny. thts, Rákosszentmihály, Matild-utca 11. sz. Fekete Imre ny. törzsörmester, Új-Hatvan, Toldi-utca 2. Árak és munkadíjak: szép, új dísztoll, válogatott tollból 10 P, szolgálati tollforgó nagyság szerint 5-6 P, régi toll átkötése 1 P, pótlással 2 P, beküldött új toll vágása és megkötése pótlás nélkül 3 P, pótlással 3 P 50 fillér. A postaköltséget a megrendelő viseli. — Papp Ferenc ny. törzsörmester (Hajdúböszörmény, Szilágyi Erzsébet-körút 35.) kappanfarokból különleges gondval készült tollforgókat 30, 25 és 20 P-ért árusít. Megtekintésre vételkötelezettség nélkül küld tollforgót, az esetleges visszaküldés postai költségét azonban az érdeklődőknek kell viselniök.

P é c s :

M. kir. I. öpor irada

Rádiólaboratorium

Standard - Eka - Orion rádiók

KED-VEZŐ RÉSZLET FIZETÉS !

KED-VEZŐ CSERE AKCIO !

Richter József

legyen. löszér-, sport-, rádió és villamossági vállalat
Azeltott: SZÁLLÁY ÉS RICHTER
Pécs, Király és Mór-u. sarok.

Kérjen
di. talp. ír. egyrékelt!

PÉCSI ASZTALOSMESTEREK BUTORCSARNOK SZÖVETKEZETE

mint az Iparosok Országos Közp. Szöv. Tagja.
PÉCS, RÁKÓCZI-ÚT 29. SZÁM.
A m. kir. csendőrség tagjainak kedvező fiz. feltételek.
Pártoljuk a magyar kisiparosokat!

TELEFON: 10-70

PONTOS SZOLGÁLAT — PONTOS ÓRA

Vásároljunk órát, ékszert, ajándéktárgyat, aranyat, ezüstöt, megbízható szakkégnél — Alap.: 1896

FUTÁSZ JÁNOS PÉCS, Irgalmasok-utca 6

Pontos, megbízható kiszolgálás, méltányos árak.
A m. kir. csendőrség tagjainak kedvező fiz. feltételek

Debrecen:

ÖSSZES SZÜKSÉGLETEIT

gond nélkül

s z e r e z h e t i b e

a debreceni

„TAKARÉK OSSÁG“

Kereskedelmi R.T.

bevásárlási rendszerével!

110 üzletben nyújt vásárlási lehetőséget!
1 helyen jelent fizetési kötelezettséget!
A havonta megülő állandó utánvásárlási jogosultsággal!

Szerezze meg a debreceni „TAKARÉK OSSÁG“ R.T. vásárlási igazolványát.

Díjtalanul boesítja rendelkezésére a központi iroda
DEBRECEN, DEÁK FERENC-UTCA 8. SZ.

Órát, ékszert, ajándéktárgyat
vásároljunk kedvező fizetési feltételek mellett,

KOSTYA JÁNOS órás és éksze-
rész cégtől,
Javitások! **DEBRECEN, Széchenyi-u. 1.**

Olvassa el, mielőtt ír nekünk!

Közleményt nemcsak a csendőrség tagjaitól, hanem bárkitől elfogadunk, de tízenöt gép- vagy kézírásos hasábnál hosszabbat csak előzetes megegyezés után. A közlemények fogalmazási átsziszolésának és ha szükséges, tartalmi módosításának, valamint a törlés és kiegészítés jogát fenntartjuk magunknak. Aki azt akarja, hogy közleményét változtatás nélkül közöljük, írja rá a kézirat oldalára piros íróval: „Szó szerinti közlését kérem!” A kéziratot kérjük a papírnak csak egyik oldalára, félhasábosan, írógéppel, kettes sortávolságra, kézírással pedig jól, olvashatóan és nem túlsűrű sorokban írni. Olvashatatlan kézirattal nem foglalkozunk. A kéziratokban semmiféle rövidítést nem szabad használni. Kéziratot csak akkor küldünk vissza, ha a szerző megcímezett és válaszbellyeggel ellátott borítékot mellékel. Kéziratok sorsáról szerkesztői üzenetben adunk választ. Fényképfelvételek beküldése alkalmával csatolni kell a felvétel készítőjének írásbeli nyilatkozatát, hogy a felvételnek a szokásos tiszteletdíj ellenében való közléséhez hozzájárul. A megjelent közleményeket tiszteletdíjban részesítjük, de tulajdonjogunkat fenntartjuk, azokat tehát beleegyezésünk nélkül nem szabad másutt közölni, sem pedig utánnymutatni. A nyomdai korrektúrát mi végezzük, korrektúralevonatot csak kivételes esetben adunk. Szerzőink különlenyomataikat közvetlenül a Stádium-nyomda igazgatóságától (Budapest, V., Honvéd-utca 10.) szíveskedjenek megrendelni, amely azt velünk kötött szerződésének árszabása szerint köteles elkészíteni. Minden hozzánk intézett levélre válaszolunk, de csak szerkesztői üzenetekben; magánleveleket akkor sem írunk, ha a beküldő válaszbélyeg mellékel. Minden levelet teljes névvel és rendfokozattal alá kell írni és az állomáshelyet is fel kell tüntetni. Névtelen levélre nem válaszolunk. Hozzánk intézett levelet szolgálati útra nem terelünk, azok tartalma vagy beküldőik külte felől senkinek sem adunk felvilágosítást. Jeligéül legcélszerűbb kisebb helység nevét vagy öljeggy számol választani. Annak, aki jeligét nem jelöl meg, nevének kezdőbetűi és állomáshelye alatt válaszolunk. Közérdekű kérdésekre nem szerkesztői üzenetben, hanem a

„Csendőrlekszikon“ rovatban válaszolunk. Előfizetést csak a csendőrség, honvédség és az állami rendőrség, továbbá a bíróságok, igazságügyi és közigazgatási hatóságok tényleges és nyugállományú tagjaitól fogadunk el, másról nem. A csendőrség tényleges és nyugállományú legénységi egyénei az előfizetési díj felét fizetik. Legkisebb előfizetési idő: félév. Az előfizetéseket kérjük pontosan megújítani, mert felszólítást nem küldünk. A nekünk szánt pénzküldeményeket kérjük a Csendőrségi Lapok 25.342. számú postatakarékpénztári csekk-számlájára befizetni. Címünk: „A Csendőrségi Lapok szerkesztőségének, Budapest, I., Bösörményi-út 21. szám“

Kitartás. Levelére válaszunkat összefoglalva adjuk meg, mert megítélésünk szerint mindhárom kérdése ugyanazon ügyre vonatkozik és mert válaszunkat egymástól elkülöníteni nem lehet. Külföldi állampolgár minden magyar honost perelhet, feltéve, hogy a per tárgya nem ütközik a mi törvényeinkbe. Nem perelhető pl. a szerencsejátékból származó követelés még akkor sem, ha annak perelhetésére a külföldi állam az ő honosának arra jogot ad. E kérdés el-

Szolgálatban elfáradt? Meleg fürdő felüdíti!

Ha nincs házában vízvezeték, a megoldás;

lampart fürdőgarnitúra
(káé és kályha)

Vízvezeték nélkül! — Szerelés nélkül!

Bárhol felállítható, azonnal használható.

Részletre is
árusítjuk

Ha egy levelezőlapon nevét és állomáshelyét e hirdetésre való hivatkozással közli, díjtalanul megküldi Önnek fürdőgarnitúra prospektusát a

lampart

GYÁRTMÁNYOK ELADÁSA Kft.
BUDAPEST, VII ERZSÉBET-KRT 19

A m. kir. csendőrség tagjainak szíves figyelmébe!

MEGNYÍLT! TAVASZ LÁSZLÓ

sapkakülönlégessegek, egyenruházati és felszerelési cikkek szaküzlete

KEDVEZŐ FIZETÉSI FELTÉTELEK!
DÍJTALAN ÁR-REGYÉZÉK!

BUDAPEST, VIII., FESZTETICS-UTCA 13. (A Keleti pályaudvar mellett, a Mosonyi-utcai rendőrfőparancsnoksággal szemben.) Telefon: 136-679.

Kármán Mihály
paszományárugyár
Budapest

Gyár: VI., Jász-u. 110. — Telefon: 290-062
Központi iroda és lerakat: V., Erzsébet-tér 5
Telefon: 182-953
A m. kir. csendőrség szállítója

bírálásánál mindig a hazai törvényeink az irányadók. A gyermektartási perek azonban nem tartoznak azoknak a pereknek a csoportjába, melyek megindítását törvényeink tiltanák, így tehát tekintet nélkül arra a körülményre, hogy az illető anya Magyarországon vagy Ausztriában esett teherbe, gyermekét itt, vagy külföldön szülte meg; a természetes atya, anyagi és társadalmi helyzetének megfelelően, gyermektartás fizetésére bíróságaink által kötelezhető. E kötelezettség természetesen csak akkor következik be, ha az anya minden kétséget kizáróan bizonyítani tudja, hogy a perbefogott alperes tényleg a gyermek természetes atyja. Ehhez viszont az szükséges, hogy a kritikus időben benső viszony fennállott legyen az érdekelt személyek között. Ezt a részt a magánjog rendezi, 1905 július 17-én Hágában kelt nemzetközi egyezmény becikkelyezéséről szóló és a polgári peres eljárást szabályozó 1909:XIV. t. c. módot ad a külföldieknek is arra, hogy költségbiztosíték letétele nélkül pereskedhessenek, sőt még a szegényjogon való perlés kedvezményében is részesüljenek, ha államuk az említett nemzetközi szerződéshez csatlakozott, 1926 december 20-án Csehszlovákia is belépett a szerződést aláíró tagállamok csoportjába, így tehát minden ilyen kedvezmény az ő honosát is megilleti. A perjogi kérdéseket az 1911:I. t. c., a Polgári Perrendtartás szabályozza. E törvény 1. § 2. pontja szerint, tekintet nélkül a per tárgyának értékére, a járásbíró hatáskörébe tartoznak azok a perek, melyek b)-k)-ig terjedő felsorolásban előfordulnak; ebből Őnt az „i)” pont érdekli. i) A házasságonkívüli nemzésből származó követelések iránt indított perek, ideértve a törvénytelen gyermek tartása iránt indított pereket is. E pont rendelkezése tehát nem hagy kétséget az iránt, hogy a törvénytelen gyermeknek is éppen olyan joga a természetes apától tartásdíjat követelni, mintha törvényes volna; a hivatkozott nemzetközi szerződés pedig csehszlovák állampolgárnak ad azonos jogot a perlésre, a magyar állampolgárral. Az illetékes bíróságot a Polgári Perrendtartás 19. §-a szabályozza olyként, hogy az általános illetékes bíróságot az alperes lakóhelye szerint állapítja meg. A szegényjogon való perlést a Polgári Perrendtartás 112. §-a attól feltételezetten engedélyezi a kérvényezőnek, hogy jövedelme nem nagyobb, mint a lakóhelyén szokásos közönséges napszám. Ha tehát perre kerülne a dolog, úgy jogában áll a kérvényezett sze-

gényjog megadása ellen a tárgyaláson tiltakozni, ha a felperes vagyoni helyzete jobb, mint amelyet a Pp. 112. §-a megemlít.

23.870. Ügyét most intézik az illetékesek a külföldi állam megkeresése alapján. Annak idején, ha a kitüntetést Őn és járórtársa megkapták, kérjük a fényképeiket és az esemény pontos, részletes leírását, hogy bátor és magyar csendőrhöz illő magatartásukat lapunkban ismertethessük.

Károsultak. Az 50.490/eln. VI. c. 1937. számú belügyminiszteri rendelettel számvivő altiszti kipróbálásra vezényelt törzsermesterek részére vezénylési pótdíj felszámítását engedélyezte. Ennek kiszabata nőskönl naponta a rendfokozathoz mért illetményeszerű vezénylési pótdíj egyszeres összege, nőtleneknél ennek fele. Szabadság vagy más okból a vezénylés helyétől távol töltött napokra a pótdíj nem számítható fel. Ha sérélme van, a tanfolyamparancsnokságnál jelentse. A gazdasági hivatal a rendelet alapján az elmaradt összeget kifizeti.

Fraknó. A határőr-örsparancsnok lehetetlen dolgon törí a fejét. A nyomozás szervei a bűnvádi perrendtartásban (törvény!) fel vannak sorolva, azt azokon kívül senki sem végezheti. Tehát ő sem. Azonnal jelentse a szárnyparancsnokságnak, ott majd intézkednek. Addig is Őn felelős a közbiztonságért.

Tóth Ágoston csendőr. A feljelentést meg kell tenni a Szut. 463. pontjában írt részletességgel, a bíróság dönt majd, hogy az elkövetés körülményei folytán a tettes bűnösségét megállapítja-e vagy sem. A csendőr maga nem hivatott latolgatni, sőt, ha ezt teszi, rosszul cselekszik. De hivatott arra, hogy minden körülményt — jelen esetben a szorult helyzetet — a legtisztábban felderítsen és jelentsen.

Simon Imre csendőr. A házkutatás jogának gyakorlása igen nagy körültekintést kíván s ezt többek között a Csendőrségi Lapokban eddig megjelent cikkek tanulmányozásával is ki-ki megszerezheti magának. Az a pont, amelyre Őn hivatkozik (Szut. 437/d.), a gyakorlatban igen sokszor kerül alkalmazásra. A Csendőrségi Lapok 1931. évi 357. oldalán, az 1934. évi 348. oldalán talál ismertetést e kérdéstről, de egyéb

Székesfehérvár:

Összes szükségleteiket

gond nélkül szerezhetik be e lap olvasói a székesfehérvári „Gondúzó“

bevásárlási rendszerével!

45 üzletben nyújt vásárlási lehetőséget ● 1 helyen jelent fizetési kötelezettséget ● Az állandó havonta megújuló továbbvásárolhatós jogaival ● Szerezze meg a „GONDÚZÓ“ vásárlási igazolványát, díjta anul bocsátja rendelésére a központi iroda.

**Székesfehérvár,
Kossuth-utca 8. sz.**

Ha órára, ékszerre, alpakka evőkészletre van szüksége, kérjen költségmentes bemutatást. Óráimért, ékszereimért legmesszebbmenő jótállást vállalok.

Alapított:
1875.

NEUBART SÁNDOR

órák és ékszerész. Oklevéllel kitüntetett órásmester

SZÉKESFEHÉRVÁR/NÁDOR-U. 23.

Az összes csendőrségi ruházati és felszerelési cikkek, úgyszintén nyomtatványok állandóan raktáron. Dísztitokban nagy választék.

Grosz Lajos

Székesfehérvár, Kossuth-utca 15.

VÁSÁROLJUNK POLLÁK REZSO

CIPŐT, CSIZMÁT

a csendőrség elismerten megbízható bevásárlási helyen,

ALBA CIPŐHÁZA,
SZÉKESFEHÉRVÁR.

A «Gondúzó» kötelekében.
DIJTALAN ÁRJEGYZÉK!

MIELŐTT

BUTOR

szükségletét beszerezni, tekintse meg

WALDHAUSER ANDOR

BUTORÁRUHÁZAT. Megbízható kivitel — méltányos árak. Kedvező fizetési feltételek. — Aranyérem!

Székesfehérvár, Kossuth-u. 10.

cikkekben is. Fialat esendőr, érdeklődésének örvendünk. Törekvő embert látunk önben s mint ilyen, bizonyosan szívesen fog olvasgatni nemcsak erről a kérdésről. Lapunk éppen ezt a célt is szolgálja, minden szolgálati (és személyi) vonatkozású kérdésre talál benne útmutatást. A bekötött évfolyamokban tartalomjegyzék is van. Máskor írjon jeligét.

Gyöngyhalász. 1. Nem lehet belépni. 2. Lehet, hogy megvalósul. 3. Lexikonban felelünk. 3. Olvassa el az új esendőrségi Btk. II. kötet 1300. oldalán az 1. pontot. Ha a hamis vád büntetett képez, a kir. ügyészséghez kell feljelenteni akkor is, ha járásbíró hatáskörébe tartozó vétségre vonatkozik, mert járásbíró büntett felett nem ítélkezhetik. 4. A Btk. 376. §-ába ütköző bűnpártolás szintén a törvényes hatáskörébe tartozik, ha járásbíró hatáskörébe eső vétségre vonatkozóan követték is el, mert a büntetési tétele két évig terjedhető fogház, a járásbíró pedig rendes körülmények között csak olyan vétségek felett ítélkezik, amelyeknek a büntetési tétele egy évi szabadságvesztést nem halad meg. Olvassa el az új esendőrségi Btk. II. kötet 1033. oldalán a 3/a. alatt foglaltakat. Ugyanezen az oldalon 4/b. alatt a kivétel is ismertette van, de ez a esendőrt nem befolyásolhatja; a feljelentést a kir. ügyészséghez kell megtennie; az ügyészség dolga, hogy az ügyet a járásbíróhoz átteszi-e vagy sem. 5. Lexikon-választ kap.

Kovács Lajos thts. A szerzőkhöz kell fordulnia. 1. Dr. Preszly Lóránd ny. ezredes, Budapest, II., Török-u. 8. 2. Dr. Elthes Gyula árvaszéki elnök, egyet. magántanár, Budapest, XI., Fadrusz-u. 4.

Havas táj. Minden tudnivalót megtalál az 1931. évi Csendőrségi Lapok 286. oldalán közölt cikkből. Ha pályázni óhajt a „C” mintájú igazolvány birtokosai részére hirdett állásokra, figyelje a Budapesti Közlönyben megjelenő pályázati hirdetményeket, — a község házában megtalálja — amelyekben a kérvény beadási helye, a csatolandó okmányok stb. fel vannak tüntetve. Bárhol is helyezkedik el, annyi fizetést nem kap, mint most.

55.333. Szolgálatuk adatai: 17 órás külszolgálat, utána 2 órás pihenő, azután 18 órás külszolgálat. Illetékes két vezénylési pötdíj. Az indokot a lexikon-rovatban figyeljék.

V. I. eső., Szombathely. Az augusztus 15-i számot elküldtük, a szeptember 1-ét majd a jövő év elején kérje újból.

Vásároljunk a

„Győri Takarékoság”

útján, mert így 70 előkelő megbízható kereskedőnél mindent beszerezhetünk, kényelmes fizetési feltételekkel s mindent egy helyen fizetünk. Központi iroda: Győr, Deák Ferenc-utca 8.

Vásároljunk a SZOMBATHELYI TAKARÉKOSSÁG útján, mert így előkelő, megbízható kereskedőknél MINDENT beszerezhetünk, kényelmes fizetési feltételekkel 1 helyen fizetünk. SZOMBATHELY Gróf Széchenyi-u. 1.

Vásároljunk a

Békéscsabai Takarékoság

útján, mert így 35 előkelő megbízható kereskedőnél mindent beszerezhetünk kényelmes fizetési feltételekkel s mindent egy helyen fizetünk. Takarékoság Központi Irodája, Békéscsaba.

Ön tudhatná. Ha egy temetési menet elhaladásakor az üzletek redőnyeit lehúzzák, az a kegyelet jele. Törvény erre senkit se kötelez.

B. D. thts., Romhány. A belügyminisztérium közbiztonsági főosztályának kell jelentést tennie. Telefonszám: 160-510. A zsebkönyv tudnivalói erre az esetre is kötelezőek.

Alpár. Örley Béla ny. á. őrnagy 1932. évben meghalt.

Hanság. A volt es. és kir. 103. gy.-e, iratai a volt 82. gy.-e. irataival együtt elszakított területen maradtak.

V. S. ny. alhdgy, Budapest. Dehogyan nem érdemelte meg! Ez a legkevesebb annyi becsületes szolgálatért. Jó egészséget!

Iránytű. Most hirdettünk ilyen pályázatot, a legszorgalmasabbak időnként kapnak ilyen jutalmat. Vagy másra is gondolt, nem csak erre? Ha igen, írja meg részletesen, hogyan érti ezt: „részt vettek”.

Csendőrnek születtem. Tavasszal lesz felvétel. Amíg ténylegesen szolgáló lennék, csak szolgálati úton kérheti a csendőrséghez a felvételét, tehát kihallgatáson kell a kérelmet előadnia. Jelentse azt is, hogy az I. kerület állományaiba szeretne jutni. A levélben említett helyről igen jó véleményt kaptunk. Mindenben szívesen segítjük, csak tájékoztasson bennünket időnként dolgai alakulásáról. Örülünk, hogy régebbi üzenetünk segített a talpraállításában, de most már ne is hagyja magát. Kicsit keményebbnek, szívósabbnak kell lenni, minden siker első titka ez.

Dombi Imre vadőr, Mór. A lapján említett úr Várpalotán teljesít szolgálatot.

Ikervár. Az *idényszolgálati teendőkről* az 1936. évi 8. számunkban közöltünk újabb, kibővített táblázatot, az oktatásnál tehát annak jobb hasznát veszik, mint a régebbinek.

KÉZIRATOK.

1885. Jól ír. Szívesen látunk mást is.

Cs. P. Budapest, Közölkük

Dérütötte avar felett. A főszereplő bizonyos kapcsolatait még ebben a beállításban sem célszerű elfogadni és közölni. Emiatt sajnálattal kell lemondanunk az egyébként hangulatos írásról.

20 Modern BÚTOR-házak
KOMBINÁLT SZOBÁK, HALÓK, EBÉDLŐK
HAVI RÉSZLETRE IS
VIII. FÁROSS-UTCA 42

Elsőrangú magyar perzsa, török-
tali és minden egyéb fajta

szőnyegek

függönyök, paplanok, takarók leg-
jutánvosabban, kényelmes fizetési fel-
tétellekkel is.

SCHILLINGER BÉLA
BUDAPEST, VI.,
Teréz-körút 15. Alapítva 1906.

A legnagyobb csendőrségi szolgálati könyv-, nyomtatvány-, írószer- és felszerelési cikkek raktára

PALLADIS RT.

BUDAPEST, V., GÉZA-UTCA 2.

A csendőrséget érdeklő új cikkek forgalombahozatalát külön körlevelekkel hirdetjük.

V. R. J. szds. A karácsonyi számban nem tudunk neki helyet szorítani.

T. J. — A bál. Amit a jegyző, pap, tanító, leventeoktató és a hatóságok, társadalmi egyesületek sorozata csak lassú fokozatokban javítgat, azt egy szál csendőr egymagában nem oldhatja meg, azt senki el nem hinné sem az írónak, sem nekünk. Nagyon tiszteletreméltó a szándék is, meg a csendőr értékelése is, de más ma odakint a helyzet. Alaki akadály a közlésnek egyébként, hogy polgári ruhában indul neki a csendőr ennek a feladatának, amire szabályaink nem adnak lehetőséget.

Szívek éjszakája. Szerteszabdalt, mondjuk rapszodikus. Egészében hiba: beszélgetés az alhadnaggal, akinek mind-ezeket jobban kell tudnia és aztán a szektásokkal. Utóbbiakat ismerve, a néhány mondatnyi szóváltás nem indokolja lélektanilag a nagy fordulatot, amire ezek az emberek sokkal erőteljesebb hatásra sem hajlamosak. Feltétlenül és joggal többet várunk. A sorozatot most már kérjük, a megértésért köszönet.

Öreg csendőr. Egyik most időszerű, a másik nem alkalmas. Egyik utóbbi számunkban üzentünk. Ideje bizonyára van, kéziratot tehát gyakrabban küldhet, így könnyebben akad jó is. Jóízűen tud elbeszélni, csak arra kell ügyelnie, hogy szabálytalankodó csendőrök ne szerepeljenek a történeteiben.

D. A. g. fhdgy. Türelmet kérünk, mostanában minden idő másra kellett, még nem foglalkoztunk vele. Mai számunkban különben sem közölhetjük.

Magyar karácsony. Közöljük. A munkatársi készséget örömmel fogadjuk, kérünk kéziratokat.

Rovás Rovó. Alnév alatt közöljük. A szereplő neveket is megváltoztattunk, mert nem lehet tudni, kinek milyen ismeretlen érdekei kívánják így. Kényesebb részeket töröltünk, de ez az egész értékén nem változtat. Szorgalmasabb munkát kérünk, kár sokáig hallgatnia. A másikat is közöljük.

J. A. ny. ezds, Budapest. Köszönjük, a csendőrnapi számokban igyekszünk hasznosítani.

Arad. Közöljük. Igen jó íráskészség, érdemes mással is megpróbálkozni.

Buda vára. Szép, de nem nekünk való, mert rengeteg közölni valókn van a mából. Történelmi tanulmányokra lehetetlen helyet szorítanunk.

Baglyas. A határszolgálatról bőven írtunk. Egyéni katonai kiképzési rendszereket pedig mi nem bírálhatunk el és főleg nem közölhetünk, mert megzavarnók az egységes irányítást. Ilyen javaslatok, gondolatok szolgálati útra tartoznak.

Tüzér. Úgyesen megírta, közölni fogjuk.

Zúg az erdő.

(Regény.)

(10)

Írta: NYÁRY ANDOR.

Takács Mihály szemében sötét villámok cikáztak:

— Ne féljetek

A hegy felé mutatott, ahol ragyogó sárgasággal aranyozott a napsugár:

— Már dereng a magyarok hajnala!

Takács Mihályné összeremegett:

— Adja a Mindenható, hogy úgy legyen. Minden magyar asszonynak ez az imádsága... De én félek, Mihály!... Mióta meghallottam, hogy mi történt az éceca, hideg horszázás futkos hátamon... Madarakat látok, fekete madarakat, Mihály, amint a falu felé szállnak...

Kerekre nyílt szemekkel a távolba meredt és megbörsödzött.

Takács Mihály vállat vont:

— Asszonybeszéd!

Takácsné felkapta fejét:

— Lehet, hogy az!...

Hirtelen belenezett az ura szemébe:

— Mindnyájan elvesznek, Mihály!

Takács Mihály felordított:

— Hát elveszünk! De a hazánkat nem tagadjuk meg soha!

Takács Mihályné bánatos arca kitüzesedett:

— Anya vagyok!... Leányom van... Kötelességem, hogy figyelmeztessenem a veszedelemre... Négy esztendőn keresztül hullott Mária könnye... Ha felfedezik az összeesküvésüket, Gáspár lesz az első, akit felakasztanak! Mária, mátkája utána pusztul.

Kívül tompa zuhanás hallatszott.

Takács Mihály felneszelt:

ÍRÓGÉP

új és újjáéptett hordozható és nagy irodai írógépek

HUNGÁRIA és RHEINMETALL

hordozható írógépek tökéletes kivitelben, messzemenő jótállással

FORBÁTH és RÉVÉSZ
Budapest, V., Bálvány-u. 26. — Tel.: 1-102-19

A m. kir. csendőrség tagjainak árengedmény és kedvező fizetési feltételek

WUKOVICS GYULA

szűjgyártó, nyerges és bőröndös

gyárt kiváló minőségben mindennemű szűjgyártó és nyerges munkát, valamint utazási felszereléseket. Javítások.

Budapest, VIII., Múzeum-körút 10.

Vásároljon karácsonyra is

NIKOPÁLL

SZIPKÁT ÉS BETÉTEZ

karácsonyi csomagolásban! Nemcsak örömet, de egészséget is szerez vele. • Trafikban kérje

A M. KIR. CSENDŐRSÉG

Minta Divatház

R.-T.

BUDAPEST, IV., KOSSUTH LAJOS-U. 18.

figyelmese ajánljuk 68 év óta fennálló cégünk cikkei.
Női és férfi gyapjúszövetek, selyem-mosó- és vászonárak. Asztalkészletek, ágyneműk, nőruháknak, pongyóiak, blúzák, télikabátok, férfiöltönyök, átmeneti és télikabátok, női- és férfi fehérművek, harisnyák, zoknik, alsőruházat, stb. Kedvező fizetési feltételek.

CIPŐT, CSIZMÁT

mérték után, megbízható minőségben, tisztes kivitelben, kedvező fizetési feltételek mellett is vásároljunk

SIKE ISTVÁN-NAL

BUDAPEST, VI., CSÉNGERY-UTCA 49.

Levelező-lap hívásra jövök. — Csendőrségi szállító.

ELŐLEGNÉLKÜLI RÉSZLETFIZETÉSRE

SEZLONOK TAKARÓVAL . . . . . P 65-től

EBEDLŐSZÖNYEGEK . . . . . P 28-től

Fotelagyak, paplanok, vasbútorok, futászőnyegek, fehérneművászak, ruhaszövetek. „Baross” Szőnyeg- és Kárpitosüzlet

Budapest, VIII., Baross-utca 74. sz.

A m. kir. csendőrség tagjainak árengedmény!

— Mi volt ez?

Kinézett az ajtón. Visszadöbbsent.

Az ajtó előtt, mint dér ütötte virág, roskadva feküdt Mária.

Takács Mihály lehajolt, megrázta a leányt:

— Mária!... Hallod!... Mi bajod?

Mária nem szólt, az arca fehér volt, mint az alvó tej, a keze hideg, a szíve alig dobogott. Feje lankadtan konnyadt mellére és sokáig dörzsölték halántékát, míg magához tért...

Jász Suba Gáspár az égre meredt, a csillagokat nézte és mosolygott.

Míntha a csillagok szelidebben pislogtak volna.

Míntha a Tejút fonala fehérebben folyt volna.

Míntha a rideg hold sugarában több melegség ragyogott volna, mint ezelőtt.

Jász Suba Gáspár úgy látta, úgy érezte, hogy szívéből édes sóhaj szakad az ég felé...

Jász Suba Gáspár dolgozott.

A román katonák hívták. Gáspár felült a kocsira s elment a román katonákkal a szomszédos faluba, elment a határos városokba.

Kocsin.

Lóháton.

Vasúti szállítmánnyal.

Napszámba.

Ingyért.

Ahogy jött.

Ha napszámba ment, a keresetét megitta a románokkal.

Ha ingyért ment, hazulról vitte az italt.

A románok ittak, daloltak és testvéri szóval ölelgették Jász Suba Gáspárt.

Jász Suba Gáspár mosolygott, veregette a románok vállát és éjszakánként megzörgette a magyarok ablakát:

— Testvérek, készüljétek!

És huhogott a bagoly...

Mentek a magyarok.

A szívük dobogott.

A szemük lángolt.

És megesküdtek:

— Verje meg a Magyarok Istene azt, aki cserbe hagyja a nemzetiszínű zászlót!

Az eskü szállt, mint a termékenyítő szellő, mint az áradással sodort magotérlelő iszap és Erdély földjét sűrűbben átszötte a nagy pók, az összeesküvés.

XXXV.

A parancsnok csemetett.

A küldönc belépett.

— Istrate Pavel itt van?

— Igenis.

— Küldd be!

A katona kiment s pár perc múlva Istrate Pavel a szobába lépett:

— Parancsol, százados úr?

A százados felkelt az íróasztal mellől és megállt Istrate Pavel előtt:

— Egy idő óta furcsa dolgokat látok a magyarok körül.

Nyíregyháza:

A szabolcsi csendőr urak figyelmébe!

Mindenmely szükségleteit legkényelmesebben
6 havi részletfizetésre (7½ havi hitel) a

„Takarékosság”

útján szerezheti be.

Vásárlási könyvecskét igényeljen a „Takarékosság” irodájában.

Nyíregyháza, Zrinyi Ilona-u. 3.

50 előkelő cég áll rendelkezésre.

Miskolc:

PONTOS ÓRA
VALÓDI ÉKSZER
EZÜST ÉS FÉMÁRUK
44 ÉV ÓTA
LEGMEGBÍZHATÓBB
BESZERZÉSI FORRÁSA

WEISZLOVITS SAMU
ÉKSZERÉSZNÉL
Miskolc, Széchenyi-utca 31.
A csendőrség tagjai 10% kedvezményben részesülnek.
„TAKARÉKOSSÁG” tagja

A m. kir. csendőrség tagjai bizalommal vásárolhatnak csendőrségi felszerelési cikket, fehérneműt, keztyűt, uri és női divatcikket stb.

Halmos Divatáruházában

MÉLTÁNYOS SZABOTT ÁRAK
KÜLÖN GYERMEK OSZTÁLY
A „TAKARÉKOSSÁG” TAGJA

MISKOLC
Korona szílló mellet

ASZTALOS ÉS KÁRPITOS **BUTOROK**

MINDEN ÁRNAK MEGFELELŐEN KEDVEZŐ FIZETÉSI FELTÉTELEK MELLETT

PICK JAKAB

MISKOLC

A SZÍNHÁZ MELLETT

„TAKARÉKOSSÁG” tagja

írógépek KRÄMER GYULA

írógép-töltőtoll és fotószekély

Miskolc Széchenyi-u.21. Tel.: 9-92

A m. kir. csendőrség tagjainak árengedmény és kedvező fizetési feltételek!

vezető márkák gyári képviselője.

**RÁDIÓ és
KERÉKPÁR**

alkatrészek, javítás.
Kedvező fizetési feltételek
a **STEYR-WAFFENRAD**
kiszármazékai esetében.
BICZÁK,
NYÍREGYHÁZA, Bethlen-u. 27.

A vidéki csendőrség előnyösen ismert szállítója

SÁNDOR REZSŐ

órásmester, ékszerész, **NYÍREGYHÁZA**
Elsőrendű márkás órák 5 évi jótállással, ékszerek
a csendőrség tagjainak részleteire is. Választékot
portómentesen küldök. Szakszerű javítás.
Képes árjegyzék ingyen.

Bodnár György

NYÍREGYHÁZA, Kiss Ernő-utca 12.

Csendőrségi egyenruhaszállító szabómester
Egyesületi és bártársi egyenruhát mérsékelt áron, a legobb
kivitelben készítek. Frontharcosoknak 5% engedményt adok.

Ízlelje meg elismerően

kiváló készítményeimet!

Huray János
hentes- és mézszármester

**Nyíregyháza,
Rákóczi-út 12.**

Istrate Pával apró szeme táncolt.

— Nem vettem észre semmit. Pedig állandóan közöttük vagyok.

A százados cigarettára gyújtott:

— Úgy látszik nekem élesebb a látásom.

Istrate Pavel gondolkozott:

— Nem tudom mire gondol, százados úr... Ha volna szíves kissé bővebben megmagyarázni a szavait, talán felvilágosíthatnám.

— Hát jó! — felelte a százados. — Attól tartok, hogy a magyarázatod nem elégít ki.

Mélyen belenézett Istratel Pavel szemébe:

— Tegnap éjszaka későn mentem a lakásomra. A kapuban emberek sűrögtek s mikor engem megláttak, gyorsan visszahúzódtak házaikba. Ez gyanus...

Pár ember lehetett. Dolguk volt az utcán.

— Éjszaka?... Éjfélkor?... A minap elmentem két magyar mellett, alázatosan köszöntek, később váratlanul visszaneéztem, a magyarok vigyorogtak s az egyik a szemével felém mutatott.

— Százados úr, félremagyarázza a viselkedésüket.

— Úgy!...

— Ezelőtt lehorgasztott fejjel jártak a bitangok, a szavukat se lehetett hallani és most?... Úgy viselkednek, mintha ők volnának az urak. Az arcuk mosolyog. A szemük ragyog. Mindez azért, mert én rosszul látok, mert én félremagyarázom a viselkedésüket. Mi?

Megvetéssel végigmérte a kémét:

— Miért ragyog a magyarok arca? Miért járnak emelt fővel? Miért sereglenek éjfélkor a kapuk elé és miért mutatnak utánam a szemökkel vigyorogva?... Nem tudod?... Hát én tudom!... Azért járkálnak éjfélkor, mert készülnek valamire. Hítvány lázítók bujkálnak a falvakban és lázadást szönek ellenünk.

Istrate Pavel meghajította magát:

— Bocsánatot kérek, százados úr, de ezt én nem tudom elhinni.

— Hahaha! — kacagott a százados gúnyosan. — Nem tudod elhinni!... Lám!... Majd én elhítem veled.

Íróasztala fiókjából vastag iratesomót vett elő s az asztalra vágta:

— Ez mind jelentés!... A falvakból egymás után jönnek a jelentések s a jelentő kéme — mintha összebeszéltek volna — ugyanazokról a tünetekről beszélnek, amelyeket magam is tapasztaltam.

Istrate Pavel elé tartotta az iratot:

— Olvasd!

A kém kezébe vette az iratot és elolvasta.

A százados szeme megvillant:

— Az egész megszállt területet átszövik az összeesküvés szála és az én kémem mások jelentéseiből tudja meg, hogy a lába alatt tűzfészek lappang.

A sarokba vágta cigarettáját és mérgesen elfordult a kém felé:

Istrate Pavel elsápadt, aztán felvetette a fejét:

— Százados úr!... Ezek a jelentések még nem jelentenek semmit. Lehet, hogy igazat mondanak, lehet, hogy csupán rémlátás az egész.

— Szerinted!

— Engedelmet... még nem mondtam el azt, amit mondani akarok.

— Halljuk hát!... Mit akarsz mondani?

Istrate Pavel hátra szegte a nyakát:

— Ha ebben a faluban vannak összeesküvők, az életre fogadom, hogy pár nap alatt ide állítom a vezérüket!

Villogó szemével a századosra nézett.

A százados felvette az iratesomót és belevágta az íróasztala fiókjába:

— Majd meglátjuk!

Aztán leült az íróasztala mellé.

XXXVI.

Jász Suba Gáspár gondolatokba mélyedve ballagott az utcán.

Csúnya, ködös idő volt, egész nap esett az eső, csizmája akaratosan eszuskált a megázott járdán.

A falut vastag sötétség takarta, alig lehetett pár lépésre látni.

(Folytatjuk.)

Szikra nélkül nincs tűzvész

cím alatt a f. évi 19. számunkban közzétett pályázatra a legjobb pályamunkát Laki Ferenc aikal őrsbeli esendőr küldötte

be, övé az első díj. Külön elismerésképpen bekeretezett, művészeti esendőrtárgyú festményt küldünk jutalmul a következőknek: *Bőrcsék Péter Pál* eső. — Budaörs —, *Dani József* tőrm. v. — Diósjenő —, *Fekete József III.* tőrm. — Budaörs — és *Váradai József* thts. — Budaörs —. Díszéretet érdemelnek a következők: *Apostol Lajos* tőrm. v. — Tolesva —, *Halmos József* eső. — Budaörs —, *Szabó Lajos V.* tőrm. — Budapest —, *Tiszai László* eső. — Tiszadorogma —. A pályázatok tanulságos anyagát közleménybe fogjuk foglalni.

VADÁSZOK KÖNYVEI.

Két nagy magyar, két hírneves vadász:

nagybányai HORTHY JENŐ

Egy élet sportja

Az Afrika-járó nagy vadász élete nagyszerű emlékeit írta meg hatalmas könyvében, amely a magyar vadász-irodalom e gyedűlő alkotása.

Albumalakú díszkötésben, sok képpel ára P. 24.—

vitész uzsoki báró SZURMAY SÁNDOR

Vadász emlékek, horgászélmények.

A világháború körülrajongott s nagy hadvezére az egész magyarsághoz szól most megjelent művével, mely a magyar vadászat és horgászat alapvető könyve.

Albumalakú díszkötésben, sok képpel ára P. 24.—

Országos Ruházati Intézet Rt.

Budapest, V. Eötvös-tér 1. Telefon: 1-848-32, 1-404-10.

Mint a honvédelmi jótéti alaphoz tartozó vállalat, szállít 12 havi gáz levonás mellett: egyenruhát, polgári ruhát, fehérneműt és minden felszerelést. • **Vidéki megbízottak!**

MERCEDES IROGEP

megbízhatósága vitán felül áll. A m. kir. esendőrség tagjainak kedvező fizetési feltételekkel.

Vezérképviselőt:

Bemutató terem:

V. Nádor-utca 15.

IROGEP BEHOZATALI RT.

Budapest, V., Nádor-u. 24.

Pályázat eredménye.

A folyó évi 21. számunkban közölt „Ki tudja?” c. pályázatunkra a helyes felelet a következő:

1. <i>Kölcsey Ferenc,</i>	6. <i>Petőfi Sándor.</i>
2. <i>Vörösmarty Mihály,</i>	7. <i>Arany János.</i>
3. <i>Madách Imre.</i>	8. <i>Mikszáth Kálmán.</i>
4. <i>Papp Váry Elemérné.</i>	9. <i>Herczeg Ferenc.</i>
5. <i>Jókai Mór.</i>	10. <i>Katona József.</i>

Többszáz pályázatot kaptunk, a helyes megfejtőket alább felsoroljuk. A sok helyes megfejtésből arra lehetne gondolni, hogy a feladat túlkönnyű volt. Ha azonban figyelembe vesszük, hogy a hibás feleletek száma körülbelül 25 százalék volt, akkor aránylag már nem találjuk könnyűnek a pályázatot. Erdemesnek látjuk tehát az ilyen alapvető irodalmi kérdéseket később meg-megismételni. Legáltalánosabb hiba ezen a pályázaton az, hogy a Himnusz is sokan *Vörösmarty*-nak tulajdonítják.

Helyesen felelték meg a következők: *Adorján Illés* t. (Sopronbánfalva), *Adorján József* őrm. (Jánosháza), *Andó István* eső. (Katymár), *Antal István* eső. (Püspökhatvan), *Apostol Lajos* thtts. (Tolesva), *Arany Imre* II. t. (Budapest), *Abraham Mihály* eső. (Katymár), *Adám Antal* eső. (Szombathely), *Adám Jenő* t. v. (Nagykátá), *Arvai András* eső. (Báta), *Bakonyi Béla* őrm. (Mezőkövesd), *Bakos Sándor* eső. (Kecskemét), *Balaton József* t. v. (Szeged), *Balogh Béla* eső. (Abony), *Balogh*

István III. prb. eső. (Miskolc), *Balogh János* t. (Domoszló), *Balogh János* őrm. (Erdőtelek), *Balla József* eső. (Pusztávaos), *Baranyai Imre* t. (Mezőkövesd), *Bálint Mihály* t. (Füzlőgyártelep), *Bárány István* thtts. (Debrecen), *Bártfai András* t. (Paks), *Bedécs Sándor* eső. (Poresalma), *Benedek István* t. (Monor), *Benkő József* thtts. (Székesfehérvár), *Békefi József* t. v. (Nagymaros), *Bérczes József* alhdgy. (Cegléd), *Bérczes József* I. t. v. (Budaörs), *Boda István* eső. (Nagyszénás), *Bódi Sándor* eső. (Nagykőrös), *Bodó József* eső. (Lovászpátona), *Bognár Imre* eső. (Tápiószáp), *Bognár József* t. v. (Balatonkenese), *Bognár Mihály* t. v. (Abony), *Bokor József* thtts. (Gödöllő), *Borbás György* eső. (Szentgyörgyvölgy), *Boros László* őrm. (Abony), *Borsos Imre* eső. (Andocs), *Bőjthe Albert* alhdgy. (Abony), *Börösök Péter* eső. (Budaörs), *Burányi Lajos* eső. (Szany), *Czigány Ferenc* eső. (Nagybajom), *Cziráki Károly* eső. (Aleszt), *Csaba Gyula* t. (Tahitótfalu), *Cseh Balázs* t. v. (Bugyi), *Cseh Sándor* t. (Rákóczi-falva), *Cseresnyés Pál* thtts. (Budapest), *Csertő József* t. v.

(Villány), *Csetneki Antal* eső. (Bugyi), *Csizma Sándor* t. (Hajdusámson), *Csonka Gyula* eső. (Eningy), *Csuka János* eső. (Zákány), *Dajka István* eső. (Ibrány), *Dani József* t. v. (Diósjenő), *Dányi Sándor* t. (Abony), *Dobó István* eső. (Nagykőrös), *Dömény Pál* prb. eső. (Budaörs), *Dömötör Imre* t. (Táp), *Duka Dénes* thtts. (Nagykőrös), *Egri Sándor* II. t. (Erd), *Elekcs János* t. (Tapolca), *Engedi András* őrm. (Szombathely), *Erki József* t. (Szendrő), *Eszes Ferenc* eső. (Budapest), *Farkas alhdgy.* (Gyömrő), *Farkas Sándor* I. thtts. (Pestszenterzsébet), *Fehér Sándor* I. őrm. (Véménd), *Fekete Ferenc* t. (Jászapáti), *Fekete József* eső. (Gesztely), *Fekete József* III. t. (Budaörs), *Fenyves János* eső. (Bátaszék), *Földi István* t. (Dévaványa), *Futó alhdgy.* (Kiskunhalas), *Füléki J.* alhdgy. (Toponár), *Fülöp J. II.* t. (Mór), *Füredi J.* t. v. (Hajdusámson), *Fürjes József* thtts. (Mezőkövesd), *Galambos Antal* őrm. (Jászkarajenő), *Gelencsér György* t. (Kocsér), *Gémesi István* thtts. (Budapest), *Giczi János* eső. (Baksimajor), *Gödri József* alhdgy. (Sajószentpéter), *Gulyás Kálmán* eső. (Rétság), *Gulyás Sándor* t. v. (Füzlőgyártelep), *Gulyás Sándor* t. (Leányfalu), *Gyárfás József* thtts. (Bicske), *B. Gyovai István* t. (Dunavecse), *Gyüre Mátyás* őrm. (Makó), *Hajdó Márton* thtts. (Solymár), *Hajduböszörményi örsről* név nélkül, *Hajmási István* eső. (Császár), *Halmos József* eső. (Budaörs), *Halmos Károly* eső. (Bonyhád), *Hargitai István* eső. (Szombathely), *Hatházi Dénes* alhdgy. (Soroksár), *Havasi András* t. (Csurgó), *Havasi János* eső. (Ukk), *Hegyesi Sándor* t. (Szabadszentkirály), *Hernádi István* eső. (Domoszló), *Hevesi Gábor* őrm. (Szigetmonostor), *Horányi István* eső. (Tápiószáp), *Horváth Antal* IV. t. (Szombathely), *Horváth Ignác* eső. (Bodvaszilás), *Horváth István* I. t. (Budapest), *Horváth László* eső. (Törökbálint), *Horváth Sándor* eső. (Budapest), *Hugai István* eső. (Lónya), *Huszár Dénes* eső. (Nagytétény), *Honka Sándor* eső. (Csemő), *Jakab Imre* thtts. (Csemő), *Jánosfalvi József* eső. (Aba), *Jenőfi Mihály* eső. (Solymár), *Juhász Ferenc* t. (Kisgyőr), *Juhász Ferenc* t. (Székesfehérvár), *Kalmár József* eső. (Csillaghegy), *Kalmár Péter* őrm. (Budapest), *Kaposi István* eső. (Cegléd), *Karasz László* t. (Makó), *Karácsony Bertalan* eső. (Bánrève), *Kántor István* III. t. (Tapolca), *Káplár János* szv. thtts. (Szolnok), *Kávai Péter* őrm. (Apátfaiva), *Kemecsei Miklós* eső. (Putnok), *Kerekes András* thtts. (Makó), *Kerepesi János* eső. (Lónya), *Keresztes István* őrm. (Tornyi-szentmiklós), *Kiss Ferenc* őrm. (Helvécia), *Kiss István* eső. (Törtel), *Kiss István* IV. eső. (Csemő), *Kiss József* III. őrm. (Páka), *Kiss Sándor* II. t. (Budapest), *Kispál János* thtts. (Budapest), *Kóbor János* őrm. (Kötelek), *Kocsis András* őrm. (Nyergesújfalu), *Koncz Elek* eső. (Almáskamarás), *Kovács Albert* eső. (Páka), *Kovács Ferenc* eső. (Peremartonygyártelep), *Kovács Ferenc* III. eső. (Dombóvár), *Kovács Ferenc* III. őrm. (Abony), *Kovács János* t. (Budapest), *Kovács János* III. t. (Somogy-szentmiklós), *Kovács Károly* eső. (Egyházasrádóc), *Kovács Lajos* V. t. v. (Ukk), *Kovács Sándor* III. őrm. (Ostffyasszonyfa), *Kozma Gábor* eső. (Himőd), *Kökényesi József* őrm. (Cegléd), *Kömüves Pál* t. (Abony), *Kövi Pál* alhdgy. (Bicske), *Lakatos Sándor* t. (Szendrő), *Laki Ferenc* őrm. (Ajka), *Laki István* thtts.

Kényelmes részletfizetésre vásárolhatunk

mindent 66 üzletben

SZOLNOKON

KÖZP. IRODA: BAROSS-U. 22.

„AKARÉKOSSÁGRA”

SZAVATOLT VÍZMENTES
TISZTI CIPŐK ÉS CSIZMÁK

Si és vadászcipők elsőrendű anyagból
MÉRTÉKSZERINT IS KAPHATÓK

IFJ. TERNÓCZKY JÁNOS
„TURÁN” sportcipőüzem

Budapest, VI., Podmaniczky-u. 49. T.: 122-353

A NEMZETI SPORTISKOLÁK SZÁLLÍTÓJA. SZAKSZERŰ JAVÍTÁSOK.

„Az élet csak hangulat” — mondja a nagy lírikus; de az bizonyos, hogy egy-egy hangulat sokszor megszépíti az életet. Talán a legkellemesebbek közül való a rágyújtás egy-egy jó szivarra, eigarettára. A m. kir. Dohányjövődéknek a párisi világiállításon is elismerést aratott gyártmányai, most nagyon ízléses, ragyogó karácsonyi csomagolásban és összeállításban kerültek a trafikokba a rendes áron, idén a normál-gyártmányok mellett Nikotex minőségben is. Sok karácsonyfa alatt fogjuk látni őket s az illatos, válogatott gyártmányok kék füstkarikái sok gondot, kétséget, bizonytalanságot fognak egy-egy percre elfelejtetni, hogy aztán felfrissülten, új erővel folytassuk a mindennapunkért folyó küzdelmet.

(Öttevény), *Lendvai György* cső. (Lovászpataona), *Lepsényi János* cső. (Esztergom), *Lombos Ferenc* cső. (Baksimajor), *Magasi Péter* thts. (Ménfőcsanak), *Magyar Miklós* őrm. (Budapest), *Magyari Sándor* tőr. (Budapest), *Magyarósi Imre* tőr. (Tata), *Marton Márton* tőr. (Monor), *Mátraházi Emil* cső. (Fót), *Mázári Mihály* cső. (Méhkerék), *Mészáros Ferenc* II. cső. (Ajka), *Molnár Vince* cső. (Tornyiszentmiklós), *Molnár Lajos* cső. (Pétszentzserébet), *Molnár János* thts. (Domoszló), *Monostori Márton* cső. (Esztergom), *V. Nagy Bertalan* tőr. (Szálka), *Nagy György* I. cső. (Kocsér), *Nagy István V.* cső. (Magyargenes), *K. Nagy János* cső. (Alsódabas), *Nagy Károly* cső. (Erd), *Nagy József* II. thts. (Szombathely), *Nagy Lajos* II. cső. (Monor), *Német Antal* alhdgy. (Balatonföldvár), *Németh Antal* alhdgy. (Salgótarján), *Németh Ferenc* I. tőr. (Aba), *Németh István* VI. szv. thts. (Szombathely), *Németh Károly* tőr. (Császár), *Németh Sándor* II. tőr. (Andocs), *Olaj Lajos* őrm. (Öttevény), *Óri Sándor* cső. (Szombathely), *Palotás Ferenc* II. cső. (Balatonszemes), *Palotás József* tőr. (Pécs), *Papp János* cső. (Pét-gyártelep), *Papp Lajos* thts. (Nagykörös), *Pap Lajos* őrm. (Véménd), *Pap Lajos* IV. cső. (Villány), *Parkányi István* cső. (Sopronbámfalu), *Pásztor János* tőr. (Örkény), *Pelényi János* cső. (Lakihegy), *Pethő István* tőr. v. (Bakonyesernye), *Péteri Imre* őrm. (Lenti), *Pongrácz János* őrm. (Szombathely), *Pozsgai János* cső. (Cegléd), *Póntör János* cső. (Tatárszentgyörgy), *Pusztai István* cső. (Alsódabas), *Rajna László* cső. (Abony), *Rákóczi János* cső. (Szombathely), *Ráskövi András* cső. (Tatárszentgyörgy), *Romhányi András* tőr. (Tatárszentgyörgy), *Rozsa István* I. thts. (Pilisvörösvár), *Rusai Pál* cső. (Nagy-tétény), *Sándor Ferenc* cső. (Fertőszentmiklós), *Sánta Szilveszter* cső. (Örkény), *Sármezei Ferenc* cső. (Somogyjád), *Simon János* őrm. (Pacs), *Simon Lajos* tőr. v. (Rákóczi-falva), *Simon Márton* őrm. (Németlad), *Sipos Ilés* cső. (Kelebia), *Siroki József* tőr. (Budaörs), *Solyos Lajos* cső. (Pét-gyártelep), *Süveges András* cső. (Bogács), *Szabó András* II. tőr. (Sajószentpéter), *Szabó Ágoston* őrm. (Bia), *Szabó Dénes* cső. (Perkáta), *Szabó Gyula* I. cső. (Pesthidegkút), *Szabó József* cső. (Soroksár), *Szabó József* IV. tőr. (Bábolna), *Szabó János* I. tőr. (Leányfalu), *Szabó Sándor* V. cső. (Nagy-szekely), *Szakály Imre* thts. (Szombathely), *Szakonyi Kálmán* cső. (Vál), *Szalai Mihály* őrm. (Pacs), *Szarvas Imre* tőr. (Nógrádverőce), *Szántó Lajos* cső. (Törtel), *Szegedi Ferenc* cső. (Biharugra), *Szegő Miklós* thts. (Badaacsonytomaj), *Szendi Sándor* cső. (Mezőhegyes), *Szernai Endre* őrm. (Tóreal), *Székely József* thts. (Rum), *Székely Sándor* őrm. (Ócsa), *Szigeti Miklós* őrm. (Bánokszentgyörgy), *Sziklai Ferenc* thts. (Monor), *Sziki József* cső. (Bakonyjád), *Szinyai László* őrm. (Rákóczi-falva), *Szita József* cső. (Somor), *Szombathy Lajos* cső. (Battonya), *Szöke József* tőr. (Nagykörös), *Szuromi István* cső. (Alag), *Szücs Balázs* cső. (Nagy-tétény), *Takács József* cső. (Tököl), *Tamási József* cső. (Rátót), *Tari Kálmán* tőr. (Katymár), *Tarnóczai Sándor* thts. (Nagykanizsa), *Talos István* tőr. (Budapest), *Tátrai* cső. (Tiszaföldvár), *Tihanyi Imre* tőr. (Szombathely), *Tomor János* cső. (Szany), *Tóth Antal* II. tőr. v. (Endrőd), *Tóth Árpád* cső. (Mezőberény), *Tóth M. István* tőr. v. (Cegléd), *Tóth János* VI. cső. (Örkény), *Tóth Kálmán* prb. cső. (Nyiregyháza), *Tóth József* I. cső. (Somogy-szentmiklós), *Tóth Károly* III. cső. (Magyargenes), *Tököli Sámuel* őrm. (Szombathely), *Török Bertalan* cső. (Oros), *Török János* cső. (Ibrány), *Török Lajos* II. őrm. (Szombathely), *Török Sándor* cső. (Óriszentpéter), *Ujvári Jenő* cső. (Kistelek), *Urbán Gyula* cső. (Tököl), *Urbán László* I. cső. (Cegléd), *Váradi József*

thts. (Budaörs), *Vajas János* thts. (Mezőtúr), *Varga Balázs* tőr. v. (Tápiószecső), *Varga Lajos* tőr. v. (Ujszász), *Varga Mihály* őrm. (Jászkarajenő), *Vass Ferenc* cső. (Csolnok-Augusztatelep), *Várnagy András* thts. (Abony), *Verecs János* tőr. (Hajdunánás), *Vessző Imre* cső. (Abony), *Végső Mihály* thts. (Pácin), *Vida Sándor* cső. (Szombathely), *Vince György* őrm. (Páka), *Virág József* cső. (Erdősokonya), *Vörös Ferenc* cső. (Tárnok), *Zolyomi István* cső. (Nagy-tétény), *Zsengellér József* őrm. (Szany), *Zsíros Sándor* őrm. (Fót).

A jutalom odaítélését a sorshúzásra bízuk, ami **Kalmár Péter** őrmesternek (Budapest) kedvezett, tehát övé az első díj és az ő képét közöljük elől. A tömeges pályázatra való tekintettel sorshúzás útján még a következőknek jutottunk jutalmul és emlékül egy-egy művész, csendőrtárgyú, bekeretezett festményt: **Böjthe Albert** alhdgy. (Abony), **Duka Dénes** thts. (Nagykörös) és **Juhász Ferenc** tőr. (Kisgyőr).

A járőr karácsonyfája.

(Pályázat.)

Mai számunkban egy holdvilágos, havas erdei képet közlünk, rajta egy járőr. Irják meg a pályázók: *mi történik ezen a képen? Irják meg azt is: mik lehetnek annak a járőrnek a gondolatai?*

A legszebb pályázatot ennek a képnek a bekeretezett eredetijével jutalmazzuk. Pályázatot csak a csendőrlégénység köréből fogadunk el. *Határidő 1938 január 15.*, az eredményt a február 1-i számunkban fogjuk közölni.

Hogyan portyázzunk?

(Pályázat.)

Nem adunk irányelveket, nem adunk kérdőpontokat. Minden pályázónak magának kell tudnia, melyik oldaláról és miért fogja meg a kérdést; a megelőző szolgálat rendszerét úgy, hogy az eredményt a legkisebb erő- és idő felhasználással érjük el. Egészen újszerű tervekkel, gondolatokkal is pályázni lehet, de mindent meg kell indokolni és számításokat s azonfelül lehetőleg vázlatokat kell csatolni. Át kell gondolni az egész megelőző szolgálat jelentőségét és azzal kapcsolatban mai arányait, rendszerét és módszereit, a rendelkezésre álló erőt és időt. *Csak komoly munkát kérünk, hevenyészve az ilyesmihez érdemlegesen hozzászólni nem lehet.*

Pályázatot csak a csendőrlégénység köréből fogadunk el. *A legjobb pályázatot 50 P-vel, a következőt 30 P-vel, a harmadikat 20 P-vel jutalmazzuk. Határidő: 1938 február 15.*, az eredményt a március 15-iki számunkban fogjuk közölni.

A csendőr-levelezőlapok szépek, művésziek. Magunkat becsüljük meg, a magunk népszerűségét és tekintélyét emeljük, ha izléstelen cífraságok helyett a magunk levelezőlapjain üdvözljük rokonainkat és ismerőseinket.

A szerkesztésért és kiadásért felelős:

MOHÁCSY LAJOS százados.

Stádium Sajtóvállalat Részvénytársaság, Budapest, V., Honvéd-utca 10. — Felelős: Györy Aladár igazgató.

Katonai térképek, szolgálai könyvek

•Éle könyvkereskedés

GRILL GERGELY R. Rt.-nál

Budapest, V. ker., Dorottya-utca 3. sz.

KAUFMAN A. ÉS TÁRSAI Budapest, II. Margit-kr. 52
Telefon: 1-525-36.

Csendőrségi nyomtatványok és felszerelési cikkek nagy raktára. Árjegyzéket ingyen és bérmentve küldünk. Pontos és lelkiismeretes kiszolgálásról cégünk régi jó hírneve kezkesedik.

ELŐLEG NÉLKÜL KEDVEZŐ RÉSZLETFIZETÉSRE

BÚTOR, SEZLON, MATRAC, SZÖNYEG, PAPAN, FÜGGÖNY, ÁGYNEMŰ ÉS FEHÉRNEMŰ ANYAGOK. KÉSZ RUHÁK, KABÁTOK, SZÖVETEK
N A G Y V Á L A S Z T É K B A N.

SZONDY-BOLT BUDAPEST, VI., SZONDY-U. 25. SZÁM.

SZÜCS A. kárpitosmester, lakásberendező

BUDAPEST, IV., Sömmelweis-u. 17. **40 éves cég.** Telefon: 189-288.

Komplett lakásberendezések, kárpitozott bútorok. Speciális bőrbútorok készítés, javítás és festés. **FIZETÉSI KEDVEZMÉNY!**